

Protokoll fört vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde måndagen den 25 mars 2024

Tid:

kl. 16:00-21:15

Lokal:

Rådssalen

Närvarande:

Se bilaga

§§1-26

Justerat den 28 mars 2024

Anslaget den 28 mars 2024

Olle Burell

Dennis Wedin

Sara Stenudd

Hans Altsjö
Sekreterare

ÄRENDELISTA

- §1 Interpellation av Sara Svanström (L) till trafikborgarrådet Lars Strömgren (MP) om moderniseringen av gatumiljön på Götgatan
- §2 Bordläggning av interpellationer
- §3 Interpellation av Dennis Wedin (M) till finansborgarrådet Karin Wanngård (S) gällande hur stockholmarna ska ta sig fram
- §4 Interpellation av Andréa Hedin (M) till utbildnings- arbetsmarknads- och personalborgarrådet Emilia Bjuggren (S) angående genomströmning på gymnasiet
- §5 Ändring av föredragningsordning
- §6 Nya interpellationer
- §7 Frågestund
- §8 Mötet öppnas
- §9 Närvaro
- §10 Justering
- §11 Anmälningsärenden till kommunfullmäktige 2024
- §12 Valärenden i kommunfullmäktige 2024
- §13 Stockholms stads trygghetsprogram 2024-2027
- §14 Projekt Teknisk upprustning och hyresgäst Anpassning av Kanalhuset, Pilträdet 12, inom Kungsholmens stadsdelsnämndsområde
- §15 Reviderat genomförandebeslut gällande AB Stockholms shems nyproduktion av 151 bostäder och lokaler på kvarteret Persikan 6, Södermalm
- §16 Reviderat inriktningsbeslut gällande AB Familjebostädernas nyproduktion av 227 bostäder, 4 lokaler och 81 garageplatser i Magelungens strand, Farsta

- §17 Detaljplan för Sothönan 3 m.fl. i stadsdelen Aspudden (ca 250 bostäder, centrum, torg m.m.), Dp 2016-09481-54
- §18 Ändring av Allmänna lokala ordningsföreskrifter för Stockholms kommun gällande alkoholförbud i stadsdelsområdena norra och mellersta Högalid på västra Södermalm inom Södermalms stadsdelsnämndsområde
- §19 Bordläggning av motion
- §20 Motion om trafiklekplatser
- §21 Motion om att värna stadens villaområden
- §22 Motion om försäljning av Stockholmsmässan
- §23 Motion om en pappersfri nämndorganisation
- §24 Motion om ett monument över HBTQ-personers kamp och en plats till minne av Barbro Westerholm
- §25 Nyväckta motioner
- §26 Mötet avslutas

§ 1

Interpellation av Sara Svanström (L) till trafikborgarrådet Lars Strömgren (MP) om moderniseringen av gatumiljön på Götgatan

KS 2023/741

Beslut

Interpellationen är besvarad.

Interpellationen

Sara Svanström (C) har ställt en interpellation till trafikborgarrådet Lars Strömgren (MP) om moderniseringen av gatumiljön på Götgatan. Kommunfullmäktige beslutade den 19 juni 2023 att interpellationen fick ställas.

Borgarrådet Strömgren (MP) besvarar interpellationen.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

§ 2 **Bordläggning av interpellationer**

Kommunfullmäktige bordlägger interpellationerna som redovisas i punkterna 2-3, 5 och 7-13 i kungörelsen.

§ 3

Interpellation av Dennis Wedin (M) till finansborgarrådet Karin Wanngård (S) gällande hur stockholmarna ska ta sig fram

KS 2023/1374

Beslut

Interpellationen är besvarad.

Interpellationen

Dennis Wedin (M) har ställt en interpellation till finansborgarrådet Karin Wanngård (S) gällande hur stockholmarna ska ta sig fram. Kommunfullmäktige beslutade den 11 december 2023 att interpellationen fick ställas.

Borgarrådet Wanngård (S) besvarar interpellationen.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

§ 4

**Interpellation av Andréa Hedin (M) till utbildnings-
arbetsmarknads- och personalborgarrådet Emilia
Bjuggren (S) angående genomströmning på gymnasiet**
KS 2024/137

Beslut

Interpellationen är besvarad.

Interpellationen

Andréa Hedin (M) har ställt en interpellation till utbildnings-
arbetsmarknads- och personalborgarrådet Emilia Bjuggren (S)
angående genomströmning på gymnasiet.
Kommunfullmäktige beslutade den 29 januari 2024 att
interpellationen fick ställas.

Borgarrådet Bjuggren (S) besvarar interpellationen.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

**§ 5
Ändring av föredragningsordning**

Punkterna 32-34 behandlas före punkten 14 i kungörelsen.

§ 6 Nya interpellationer

Beslut

1. Interpellationerna får ställas.
2. Interpellationerna bordläggs.

Nya interpellationer

1. Interpellation av Linnéa Vinge (SD) till förskole-, barn- och fritidsborgarrådet Alexandra Mattson (V) om svenskkunskaperna hos förskolepersonal. Rotel VII. Dnr KS 2024/379
2. Interpellation av Per Rosencrantz (M) till utbildnings-, arbetsmarknads- och presonalborgarrådet Emilia Bjuggren (S) om flyktingmottagandet. Rotel III. Dnr KS 2024/380
3. Interpellation av Dennis Wedin (M) till trafikborgarrådet Lars Strömgren (MP) om dialogen med företagare i Stockholm city. Rotel VIII. Dnr KS 2024/382

§ 7 Frågestund

Fråga 1

Borgarrådet Fjellner (M) ställer en fråga om utvidgad miljözon.

Borgarrådet Strömgren (MP) svarar på frågan.

Fråga 2

Linnéa Vinge (SD) ställer en fråga om bidrag till Ibn Rushd.

Borgarrådet Boucher (V) svarar på frågan.

Fråga 3

Borgarrådet Jönsson (L) ställer en fråga om hur medarbetarna ska få sin friskvård.

Borgarrådet Bjuggren (S) svarar på frågan.

Fråga 4

Svante Linusson (C) ställer en fråga om Stockholm Vatten och Avfall.

Borgarrådet Lindhagen (MP) svarar på frågan.

Fråga 5

Borgarrådet Hedin (M) ställer en fråga om hot och våld i skolan.

Borgarrådet Bjuggren (S) svarar på frågan.

Fråga 6

Gabriel Kroon (SD) ställer en fråga om det är problematiskt att de islamistiska Mili görus kommer att styra Skärholmens största moské.

Borgarrådet Ojanne (S) svarar på frågan.

Fråga 7

Åsa Nilsson Söderström (L) ställer en fråga om hur staden ska agera för att bevara en byggnad av kulturhistorisk betydelse på Järva.

Borgarrådet Lindblom (V) svarar på frågan.

Fråga 8

Claes Nyberg (C) ställer en fråga om skolskjuts till barn med funktionsnedsättning.

Borgarrådet Bjuggren (S) svarar på frågan.

§ 8
Mötet öppnas

**§ 9
Närvaro**

Närvaro, se bilaga 1.

**§ 10
Justering**

Andre vice ordföranden Sara Stenudd (V) och borgarrådet Dennis Wedin (M) justerar dagens protokoll tillsammans med ordföranden Olle Burell (S). Justering sker den 28 mars 2024.

§ 11
Anmälningssärenden till kommunfullmäktige 2024
KS 2024/12

Inga anmälningar gjordes.

§ 12 Valärenden i kommunfullmäktige 2024

KS 2024/8

Beslut

1. Avsägelse och entlediganden godkänns.
2. Val förrättas för att utse ny person till uppdrag enligt valberedningens förslag samt tilläggsförslag från Anders Österberg (S) och Martin Hansson (MP).
3. Om inte annat framgår inträder den senast valda ersättaren sist till tjänstgöring för sitt parti.
4. Om en ersättare/suppleant utses till ordinarie ledamot, utses en ny ersättare/suppleant.
5. För avsägelse i kommunfullmäktige hemställs om ny sammanräkning hos länsstyrelsen.
6. Vakanser bordläggs.

Ärendet

Valärenden i kommunfullmäktige den 25 mars 2024 behandlas.

Förslag till beslut

Anders Österberg (S) föreslår att kommunfullmäktige godkänner Erik Rova Hedlund som ersättare i Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd. Martin Hansson (MP) föreslår att kommunfullmäktige godkänner avsägelsen av Anna Wallgren som suppleant i Bostadsförmedlingen i Stockholm AB och att Ahmet Music väljs till ny suppleant i bolaget.

Rättelse

Anders Österberg (S) upplyste om att namnet på ersättaren i Södermalms stadsdelsnämnd var felaktigt. Hon heter Amanda Hansson Åkerlind och inte Karlsson Åkerlind som framgår av underlaget.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens och valberedningens förslag med tilläggsförslag från Anders Österberg (S) och Martin Hansson (MP). Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt förslaget.

§ 13**Stockholms stads trygghetsprogram 2024-2027**

Minoritetsåterremiss från kommunfullmäktige den 29 januari
2024

KS 2023/739

Beslut

1. Som svar på minoritetsåterremissen hänvisas till vad som sägs i utlåtandet.
2. Stockholms stads trygghetsprogram 2024-2027 godkänns enligt bilaga 1 till utlåtandet.
3. Stockholms Stadshus AB uppmanas att för egen del samt att även ge samtliga bolagsstyrelser i uppdrag att anta Stockholms stads trygghetsprogram 2024-2027, enligt bilaga 1 till utlåtandet.
4. Tidigare beslutat program, Stockholms stads trygghetsprogram 2020-2023 (dnr KS 2019/1939), upphör att gälla.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Moderaterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Samtliga ledamöter för Liberalerna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Samtliga ledamöter för Centerpartiet reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Stockholms stads trygghetsprogram 2024-2027.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Ojanne (S), Magnus Runsten (MP) och Tina Kratz (V) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Borgarrådet Hedin (M) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Moderaternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Kristin Jacobsson (C) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Centerpartiets förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Borgarrådet Jönsson (L) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Liberalernas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 14**Projekt Teknisk upprustning och hyresgäst Anpassning av Kanalhuset, Pilträdet 12, inom Kungsholmens stadsdelsnämndsområde**

Genomförandebeslut

KS 2024/143

Beslut

1. Fastighetsnämnden medges rätt att genomföra projekt Teknisk upprustning och hyresgäst Anpassning av Kanalhuset, Pilträdet 12 till en investeringsutgift som framgår av bilaga till utlåtandet.
2. Utgifterna för år 2024 ska rymmas inom nämndens investeringsbudget. Utgifterna för kommande år behandlas i budget för 2025.
3. Paragrafen justeras omedelbart.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Moderaterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Projekt Teknisk upprustning och hyresgäst Anpassning av Kanalhuset, Pilträdet 12, inom Kungsholmens stadsdelsnämndsområde.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Lindblom (V) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Borgarrådet Wedin (M) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Moderaternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 15
Reviderat genomförandebeslut gällande AB
Stockholmshems nyproduktion av 151 bostäder och
lokaler på kvarteret Persikan 6, Södermalm
KS 2023/1310

Beslut

Ärendet återremitteras med stöd av kommunallagens regler om minoritetsåterremiss och med motivering som anförs i Moderaternas, Liberalernas och Centerpartiets reservation i kommunstyrelsen.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Reviderat genomförandebeslut gällande AB Stockholmshems nyproduktion av 151 bostäder och lokaler på kvarteret Persikan 6, Södermalm.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Lindblom (V) och Maria-Elsa Salvo (S) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Tom Hedrup (M), Sergej Salnikov (SD), Svante Linusson (C), Björn Ljung (L) och Lovisa Hedin (KD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Moderaternas, Liberalernas och Centerpartiets förslag till beslut i kommunstyrelsen som innebär att ärendet ska återremitteras.

Beslutsordning

Ordföranden prövar förslaget om återremiss mot att ärendet ska avgöras idag och finner att kommunfullmäktige beslutar återremittera ärendet med stöd av kommunallagens regler om minoritetsåterremiss och med den motivering som anförs i Moderaternas, Liberalernas och Centerpartiets reservation i kommunstyrelsen.

§ 16**Reviderat inriktningsbeslut gällande AB
Familjebostäders nyproduktion av 227 bostäder, 4 lokaler
och 81 garageplatser i Magelungens strand, Farsta
KS 2023/1311****Beslut**

Inriktningen för AB Familjebostäders nyproduktion av 227 bostäder, 4 lokaler och 81 garageplatser i Magelungens strand, Farsta, till en investeringsutgift om 769 mnkr i prisnivå oktober 2023, godkänns.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Reviderat inriktningsbeslut gällande AB Familjebostäders nyproduktion av 227 bostäder, 4 lokaler och 81 garageplatser i Magelungens strand, Farsta.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Lindblom (V) och Per Rosencrantz (M) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Gabriel Kroon (SD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Sverigedemokraternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 17

Detaljplan för Sothönan 3 m.fl. i stadsdelen Aspudden (ca 250 bostäder, centrum, torg m.m.), Dp 2016-09481-54

Hemställan från stadsbyggnadsnämnden

KS 2023/1416

Beslut

Detaljplan för Sothönan 3 m.fl. i stadsdelen Aspudden (ca 250 bostäder, centrum, torg m.m.), antas.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Detaljplan för Sothönan 3 m.fl. i stadsdelen Aspudden (ca 250 bostäder, centrum, torg m.m.), Dp 2016-09481-54.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Valeskog (S), Aidin Zandian (V) och Cecilia Obermüller (MP) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Gabriel Kroon (SD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Sverigedemokraternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Handlingar i ärendet

Utlåtande KS 2023/1416-2

Planbestämmelser 2023-11-23, KS 2023/1416-1.5

Planbeskrivning 2023-11-23, KS 2023/1416-1.3

Samrådsredogörelse 2021-08-31, KS 2023/1416-1.2

Granskningsutlåtande 2023-11-23, KS 2023/1416-1.4

§ 18**Ändring av Allmänna lokala ordningsföreskrifter för Stockholms kommun gällande alkoholförbud i stadsdelsområdena norra och mellersta Högalid på västra Södermalm inom Södermalms stadsdelsnämndsområde**

Hemställan från Södermalms stadsdelsnämnd
KS 2023/1430

Beslut

1. Ändringar i Allmänna lokala ordningsföreskrifter för Stockholms kommun, i enlighet med Södermalms stadsdelsnämnds förslag och bilaga till utlåtandet, godkänns.
2. Beslutet anmäls till Länsstyrelsen Stockholm.
3. Föreskrifter kungörs genom att det på kommunens digitala anslagstavla tillkännages att protokoll för de beslutade föreskrifterna har justerats.
4. Beslutet gäller från kungörandet.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Moderaterna och Kristdemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Samtliga ledamöter för Centerpartiet reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Ändring av Allmänna lokala ordningsföreskrifter för Stockholms kommun gällande alkoholförbud i stadsdelsområdena norra och mellersta Högalid på västra Södermalm inom Södermalms stadsdelsnämndsområde.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Anders Göransson (S) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Destiny Zandi Lindgren (KD) och Jonas Nilsson (M) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Moderaternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Ashna Ibrahim (C) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Centerpartiets förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

**§ 19
Bordläggning av motion**

Kommunfullmäktige bordlägger motionen med nummer 26 i kungörelsen.

§ 20**Motion om trafiklekplatser**

Motion av Svante Linusson och Markus Berensson (båda C)

KS 2023/393

Beslut

Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Centerpartiet reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Motion om trafiklekplatser.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Strömgren (MP) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Svante Linusson (C) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Centerpartiets förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 21**Motion om att värna stadens villaområden**

Motion av Dennis Wedin (M)

KS 2023/301

Beslut

Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Moderaterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Motion om att värna stadens villaområden

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Anders Göransson (S), Aidin Zandian (V) och Cecilia Obermüller (MP) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Borgarrådet Wedin (M) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Moderaternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 22**Motion om försäljning av Stockholmsmässan**

Motion av Dennis Wedin (M)

KS 2023/300

Beslut

Motionen anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Moderaterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Samtliga ledamöter för Centerpartiet reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Motion om försäljning av Stockholmsmässan.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Wanngård (S) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Borgarrådet Fjellner (M) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Moderaternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Svante Linusson (C) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Centerpartiets förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 23**Motion om en pappersfri nämndorganisation**

Motion av Gabriel Kroon och Linnéa Vinge (båda SD)

KS 2023/928

Beslut

Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Motion om en pappersfri nämndorganisation.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Anders Göransson (S) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Gabriel Kroon (SD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Sverigedemokraternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 24

Motion om ett monument över HBTQ-personers kamp och en plats till minne av Barbro Westerholm

Motion av Dennis Wedin (M)

KS 2023/678

Beslut

Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Moderaterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Samtliga ledamöter för Liberalerna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Samtliga ledamöter för Centerpartiet reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Motion om ett monument över HBTQ-personers kamp och en plats till minne av Barbro Westerholm.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Boucher föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Borgarrådet Fjellner (M) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Moderaternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Borgarrådet Jönsson (L) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Liberalernas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Claes Nyberg (C) föreslår att kommunfullmäktige bifaller motionen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 25 Nyväckta motioner

Nedanstående motioner väcktes under perioden 12 mars till 25 mars 2024:

1. Motion av Andréa Hedin (M) om ett modernt och tillgängligt föräldraskapsstödsprogram i grundskolan. Rotel III. Dnr KS 2024/389
2. Motion av Therese Lindström (M) om att kyrkogårdsnämnden ska beställa framtida byggprojekt från fastighetsnämnden. Rotel V. Dnr KS 2024/390
3. Motion av Anette Hellström (M) om att inrätta en central oberoende instans för äldre och anhöriga att kunna lämna individuella synpunkter och klagomål inom äldreomsorgen. Rotel VI. Dnr KS 2024/391
4. Motion av Dennis Wedin och Henrik Virro (båda M) om att sälja Hötorgshallen. Rotel V. Dnr KS 2024/402
5. Motion av Jan Jönsson, Björn Ljung och Andre Nilsson (alla L) om att utreda och att tillskapa sociala bostäder i Stockholm. Rotel I. Dnr KS 2024/404
6. Motion av Jan Jönsson, Björn Ljung och Andre Nilsson (alla L) om att råda bot på Stockholm stads strukturella hemlöshet. Rotel IV. Dnr KS 2024/405
7. Motion Av Gabriel Kroon, Tapani Juntunen, Anders Lindman m.fl. (alla SD) om rädda almarna – ersätt sjuka träd med nya. Rotel VIII. Dnr KS 2024/406
8. Motion av Gabriel Kroon och Emelie Wassermann (båda SD) om att centralisera handläggningen av ledsagning/ledsagarservice och biträde av kontaktperson. Rotel IV. Dnr KS 2024/407
9. Motion av Linnéa Vinge (SD) om att förebygga sexuella övergrepp mot barn. Rotel III. Dnr KS 2024/408
10. Motion av Linnéa Vinge (SD) om att kartlägga svenskkunskaperna hos Stockholms stads förskolepersonal. Rotel VII. Dnr KS 2024/409
11. Motion av Gabriel Kroon, Anders Lindman och Julian Kroon (alla SD) om Matmarknad Stockholm – Mat är kultur. Rotel VIII. Dnr KS 2024/410

§ 26
Mötet avslutas

Plats	Ledamot	Ersättare	Parti	Ankom	Utgick
48	Burell, Olle §§		S	17:56	21:18
77	Brinck, Cecilia §§		M	15:59	20:30
47	Stenudd, Sara §§		V	16:50	21:17
56	Abdullahi Ali, Nassir		S	17:54	21:18
105	Ali Hassan, Shamso		V	18:00	21:18
42	Ali, Ismail		C	17:32	21:14
102	Aranda de Gutiérrez, Norma	William-Olsson, Ellen	S	19:02	21:18
92	Armstad, Stian	Tengmark, Bengt-Olov	S	17:00	21:18
89	Badeli, Aida		MP	18:03	21:18
96	Bengtsson, Frida		S	16:57	21:17
23	Bjuggren, Emilia		S	16:08	21:17
8	Boucher, Torun		V	17:00	21:17
93	Bustos, Emil	Nyberg, Berit	S	17:00	21:18
58	Carlsson Hallberg, Ewa	Lagerkvist Tranströmer, Britten	S	17:26	21:18
94	Carlsson, Alma		S	16:32	21:17
13	Cederschiöld, Anna	Virro, Henrik	M	16:45	21:18
80	Edin, Anders		SD	16:59	21:17
53	Edlund, Ingela		S	16:00	21:17
40	Elfvén, Anne-Lie		L	17:43	20:15
67	Elmlund, Annika	Gardos Ek, Petra	M	17:28	21:18
95	Finnveden, Felix		S	16:56	21:18
14	Forslund, Maurice	Lindgren, Destiny Zandi	KD	17:33	21:18
69	Friberg, Annika		M	17:48	21:17
12	Granswed Baat, Sophia		M	17:56	21:18
103	Güler, Esme	Stark, Emelie	S	17:32	21:18
52	Göransson, Anders		S	17:56	21:17
51	Hansson, Martin		MP	16:05	21:18
4	Hedin, Andréa		M	16:08	21:17
66	Hedrup, Tom		M	18:02	21:18
61	Heinonen, Johan		S	16:20	21:18
34	Hellström, Anette		M	17:14	21:18
106	Herrström, Cecilia		V	16:11	21:18
37	Hollis, Michaela		KD	16:47	21:18
107	Holm, Jens		V	17:52	21:18
70	Hökmark, Christoffer		M	17:56	21:17
43	Ibrahim, Ashna		C	17:41	21:18
19	Jacobsson, Kristin		C	16:59	21:17
30	Jama, Hassan	Zandian, Aidin	V	16:36	21:18
88	Jama, Mansur	Grolander, Sara	MP	17:51	21:18
31	Johansson, Tobias		V	18:00	21:18

Kommunfullmäktige 2024-03-25

39	Jonlund, Rasmus	Wistrand, Hanna	L	17:16	21:18	Sida 35 (135)
79	Juntunen, Tapani		SD	17:45	21:18	
18	Jönsson, Jan		L	16:00	21:17	
101	Kazinic, Elvir		S	17:04	21:18	
62	Kratz, Tina		V	18:02	21:18	
86	Kroon, Gabriel		SD	17:01	21:18	
81	Kroon, Julian	Lindman, Anders	SD	17:00	21:18	
104	Körhan, Özlem		V	17:53	21:18	
36	Lennaárd, Fritz		M	18:02	21:18	
99	Lind, Andreas		S	16:30	21:18	
7	Lindblom, Clara		V	17:00	21:17	
60	Lindgren, Jimmy		S	18:00	21:18	
71	Lindström, Therese		M	17:22	21:18	
45	Linusson, Svante		C	16:58	21:12	
16	Ljung, Björn		L	16:43	20:20	
64	Ljuslin, Maria		V	17:45	21:18	
97	Lorentzi, Ulrika	Mannerström, Gustav	S	16:31	21:18	
11	Lutz, Kristina		M	17:05	21:18	
9	Mattsson, Alexandra	Ehrnström, Thomas	V	16:53	21:18	
63	Mjörnberg, Robert		V	15:59	21:18	
38	Modig, Aron		KD	17:54	21:18	
29	Mustonen, Maria	Börefelt Axell, Henric	V	17:14	21:18	
20	Naddebo, Jonas	Kling, Johan	C	17:19	21:17	
41	Nilsson Söderström, Åsa		L	17:02	21:17	
32	Nilsson, Johan		M	17:44	21:18	
10	Nilsson, Jonas		M	17:39	21:18	
44	Nyberg, Claes		C	17:00	21:18	
87	Obermüller, Cecilia		MP	17:53	21:17	
24	Ojanne, Alexander		S	17:54	21:18	
33	Paccamonti, Johan		M	17:55	21:18	
100	Palm, Ulrika	Snis Sigtryggsson, Bjarne	S	16:41	21:18	
98	Piazzolla, Catharina		S	17:45	21:18	
91	Risberg, Eva		S	15:59	21:18	
72	Rosencrantz, Per		M	16:02	21:18	
90	Runsten, Magnus		MP	17:48	21:18	
83	Salnikov, Sergej		SD	17:39	21:18	
27	Salvo, Maria-Elsa		S	15:59	21:17	
65	Sharaf Abdi, Ahmed		V	17:15	21:18	
54	Sjöberg, Ulla		S	16:01	21:18	
35	Sjölander, Henrik		M	17:29	21:17	
17	Smedberg-Palmqvist, Isabel	Nilsson, André	L	15:59	21:18	
57	Stavling, Margareta		S	16:00	21:15	

Kommunfullmäktige 2024-03-25

50	Strömgren, Lars		MP	15:59	21:18	Sida 36 (135)
74	Svanström, Sara	Heimbrand, Christoffer	L	17:51	21:18	
84	Söderström, Leif		SD	15:59	21:18	
22	Valeskog, Jan		S	16:00	21:17	
26	Vikman Rindevall, Arvid		S	17:42	21:17	
85	Vinge, Linnéa		SD	16:28	21:18	
55	Walther, Ulf	Hansson, Curre	S	17:05	21:18	
21	Wanngård, Karin		S	15:59	21:17	
82	Wassermann, Emelie		SD	17:25	21:18	
5	Wedin, Dennis		M	16:08	21:18	
68	Wejke Norberg, Lou-Ann		M	17:25	21:17	
73	Werner, Hanna	Fernell-Ingelström, Yvonne	M	17:15	21:18	
46	Wihlman, Thomas		C	17:37	21:18	
78	Åkerlund, Liliane		SD	16:52	21:18	
15	Örbrink, Nike	Hedin, Lovisa	KD	18:02	21:18	
25	Österberg, Anders		S	16:39	21:18	
59	Österman, Gustav		S	16:58	21:18	
6	Fjellner, Christofer		M	18:06	21:18	
49	Lindhagen, Åsa		MP	17:09	21:18	

Yttranden 2024-03-25

Yttranden vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde den 25 mars 2024

*§ 1 Interpellation av Sara Svanström (L) till trafikborgarrådet Lars Strömgren (MP)
om moderniseringen av gatumiljön på Götgatan*

Anförande nr 1

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 2

A n d r é N i l s s o n (L): Det är ju inte jag som är Sara Svanström, men jag tackar så mycket för svaret på interpellationen. Det är inte min fråga, men det är en fråga som jag verkligen bottenar i. Jag kommer ihåg när jag var helt ny i Stockholm – då lockade verkligen Götgatan. Där har man den underbara Götgatsbacken, och det blir som en paradgata när man strosar där med Globen i fokus i sitt sinne och bara vill ha det underbart.

Gatan kan dock inte alltid riktigt leva upp till förväntningarna. Det gäller inte bara dem som strosar och ska ha det trevligt utan framför allt dem som cyklar fram och tillbaka till jobbet. Det är glädjande att vi i alla fall får upprustningen på den västra sidan och att mycket händer, men jag undrar vad det är som händer. Om åtta år kommer man åtminstone att kunna cykla normalt på den västra sidan, där allt kommer att vara ordnat, men när man cyklar i dag känns det som att man har att välja mellan tre fyra olika nivåer. Man har den gamla cykelbanan, man har gångbanan och man har delen med parkeringar och sittmöbler. Det är en väldigt förvirrad gatumiljö, och mycket av problematiken finns fortfarande kvar på den östra sidan. Jag undrar hur det ska bli för oss som cyklar fram och tillbaka på Götgatan.

Götgatan är en form av Stockholms autostrada för cyklister. Det finns nog få platser i Sverige där det är så viktigt att cyklingen fungerar. Om det inte funkar att cykla på Götgatan, vem ska då vilja använda cyklingen som ett pendlingsverktyg från söderförorterna och in till stan?

Jag vill därför fråga dig Lars: Hur har ni tänkt om den östra sidan? När kommer man att kunna cykla säkert utan att behöva oroa sig för att krocka med bussen som ska in till busshållplatsen? När kan man cykla säkert och inte behöva oroa sig för guppen som kommer lite hej vilt? När kan man förvänta sig att den östra sidan också får den kärlek som den förtjänar?

Anförande nr 3

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Södra Götgatan gjordes initialt som ett pilotprojekt. Jag tror att det var 2014 som man valde att flytta de parkerade bilarna för

Bilaga 2

Yttranden 2024-03-25

att se om man på ett snabbt och enkelt sätt, för ganska lite pengar, kunde bredda cykelbanorna.

Det stämmer som du säger, André, att man har haft kvar de gamla cykelbanorna. Detta kan man tycka är något förvirrande. De gående kanske inte förstår att det är en yta som de kan gå på, och jag upplever att de olika nivåerna är lite förvirrande. Samtidigt bedömer vi att bredderna är väl tilltagna. Jag känner inte igen bilden att man behöver väja för bussar och gupp och sådant, men jag kan säga att ingen hade varit gladare än jag om vi hade haft 800 miljoner över att lägga på projektet för att göra om hela Götgatan.

Tätskiktsreoveringen görs bara på den västra sidan, så det hade inte kunnat bli något slags passa på-åtgärd att även göra om den östra sidan. Det hade inneburit ett helt eget projekt som skulle ha kostat 800 miljoner kronor. Det hade också inneburit att arbetet med den nödvändiga tätskiktsreoveringen skulle ha tagit ytterligare två år.

Vi behöver hushålla med skattebetalarnas pengar. Vi behöver prioritera och väga nytta och kostnad mot varandra. I detta fall är det regionen som behöver göra en nödvändig tätskiktsreovering. Jag tycker att det är en klok och förständig avvägning att vi, i stället för att lägga ned 800 miljoner kronor, som var alternativet om vi hade skrivit på avtalet, lägger 95 miljoner på att, samtidigt som hela den västra sidan är uppgrävd, passa på att förbättra för gående och cyklister och också plantera träd i bättre växtbäddar och av bättre kvalitet.

Som sagt hade trafikkontoret ett inriktningsbeslut. Man har undersökt saken. Vi har med våra nya principer för riskkalkylering konstaterat att det kan kosta upp emot 800 miljoner, och då valde vi att prioritera annorlunda. Om vi hade lagt dessa pengar på Götgatan hade, bedömer vi, flera andra nödvändiga och viktiga satsningar inte kunnat bli av. Det handlar om att ta ansvar för stockholmarnas pengar och för Stockholm och att hushålla med det begränsade resursutrymme som vi har.

Anförande nr 4

A n d r é N i l s s o n (L): Ordförande! Tack så jättemycket för svaren, Lars! Det är svårt när man pratar om de ekonomiska frågorna därför att man så lätt går in i den typiska rollen av opposition mot majoritet. Jag skulle kunna stå här och säga att alla fördyringar i hela staden som kom efter 2022 är ditt fel, Lars, och då skulle du kunna säga till mig att allting före 2022 var vårt fel. Det är dock inte så konstruktivt.

Man undrar hur vi ska gå framåt, för det fungerar inte riktigt när vi har galopperande kostnadsökningar i projekt efter projekt, varav många ligger under trafiknämnden. Vi har föreslagit att en extern part ska gå in granska för att se hur det kan göras billigare.

Det är en gigantisk ökning av det som beräknades, från 2020 till 2022. När jag läser anledningarna till detta hittar jag inte tillräckligt, för även med inflationsuppräknings

Bilaga 2

Yttranden 2024-03-25

och större marginal för fel och saker som kan uppkomma är det en extrem ökning från 330 miljoner kronor till 800 miljoner. Därför vore det intressant att höra om det skulle kunna vara en väg framåt att titta på dessa frågor, där vi ju redan har lagt ned pengar. Jag vet att man inte ska hänga upp sig på ”sunk costs” och att man måste kunna gå vidare, men det här är ett problem som behöver lösas.

Det är många som vistas på Götgatan. Där finns studentbostäder, och jag känner personligen människor som bor där och som har behov av bra tillgänglighet för att kunna komma in. Det ligger rätt nära Blomsterfonden, där det finns många som behöver tillgängligt gaturum för att det ska fungera för dem. Som det är nu är ungefär två tredjedelar av entréerna till butikslokalerna på södra Götaland inte anpassade för personer som behöver extra stöd. Det är ett stort problem, och det är bara ett av flera problem.

De olika nivåskillnader som finns är också ett problem. De gör det svårare att ta sig till färdtjänsten då man behöver ta sig över guppen. Då måste det matchas vilket gör att färdtjänsten måste stanna vid ett övergångsställe, vilket inte är optimalt då det gör att man nästan måste ut i vägbanan.

Min fråga är egentligen dubbel: Kan man inte göra något för att se över kostnadsökningarna och se om det finns en annan väg framåt? Finns det någon väg framåt för att se till att vi får mer tillgänglig plats på den östra sidan, givet de förslag som nu antas?

Anförande nr 5

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Jag höll nästan på att nämna ordspråket ”damned if you do and damned if you don’t”, André, men jag tyckte att du var så saklig i din retorik att jag kanske inte ska uttrycka det så.

Precis som du efterfrågar ska vi se över kostnader, både vad inflationen gör och vad råvaror, materialpriser och annat gör. Det är just av den anledningen som vi nu har fattat beslutet att inte genomföra den större ombyggnationen.

Att sia om framtiden blir alltid en gissning. När man fattar ett inriktningsbeslut har man, både för att man inte har lagt så mycket utredningsresurser på det och för att man inte har hunnit gräva så mycket i själva projektet, mindre kunskap om hur dyrt projektet blir.

Vi har nu, just av anledningen att saker har blivit dyrare, börjat lägga in riskpåslag, buffertar och så vidare på ett betydligt mer systematiskt sätt. Det som gör detta projekt extra komplext är att arbetet sker precis ovanför tunnelbanan, där man ska göra en tätskiktsrenovering. Den invigdes 1939, och det har kanske gjorts några justeringar sedan dess. Det är ganska stor risk att något är mer skadat än vad man tror.

Bilaga 2

Yttranden 2024-03-25

Det är svårt att bedöma kostnader, och det är helt naturligt att dessa kan öka från ett inriktningsbeslut till ett potentiellt genomförandebeslut. Det är snarare ett sundhetstecken, för det visar att det som vi har kommit fram till med ett systematiskt riskpåslagsarbete och utredningsarbete inte är några glädjekalkyler.

Jag vill upprepa att den östra sidan inte skulle grävas upp ändå i och med tätskiktsrenoveringen. Under den tid då regionen byter tätskikt gör vi en del omledningar av trafik, och vi säkerställer att alla typer av trafikslag men också entréer till butiker och sådant kan vara öppna. Om bägge sidor hade behövt byggas hade det tagit två år till, och det skulle också ha inneburit större avstängningar.

Det kan vara så att vi i framtiden kommer att ha ökade resurser för att åtgärda den östra sidan, men vi bedömde att bredden är så pass bra för gående och cyklister att det inte var motiverat att förlänga projektet i två år och att lägga 800 miljoner kronor på detta i stället för 95 miljoner.

Det är som sagt inte helt lätt att ha sådana samverkansprojekt med regionen. Det är svårt att hela tiden ta höjd för komplexitet, risker och sådant, och därför blev det som det blev.

Anförande nr 6

A n d r é N i l s s o n (L): Tack själv, Lars, för en trevlig ton! Det här är jätteintressant. Det är en fråga som jag tror att vi båda två brinner för, och det är viktigt att vi får till något.

Nu i mitt sista anförande i debatten vill jag fråga konkret: Man kan alltså inte räkna med att det kommer att tas några beslut i en nära framtid? Du stänger inte dörren till att göra de åtgärder som behövs på den östra sidan, men de hamnar långt fram i tiden, troligtvis efter 2030 när den västra sidan är helt klar, och så får man i samband med det se över kostnadsökningarna och om man kan hitta något sätt att få ned dem och också se över problemen med tillgängligheten, som egentligen är rätt akuta nu, och så får man ta det efter 2030? Det vore bra om du kunde ge ett konkret svar på detta.

Detta leder till den större frågan. Det är verkligen ett prioriterat cykelstråk, och då undrar jag lite hur ni tänker. Det finns stora planer som man känner till, men finns det någon större tanke kring hur vi ska kunna se till att människor kan cykla till och från jobbet, när många av de cykelvägar vi har i Stockholm fortfarande har så många problem?

När det kommer till bussar är det ett vanligt problem att busshållplatserna ligger så till att bussen måste åka igenom cykeltrafiken för att ta sig dit. Där finns ett riskmoment, och det stoppar upp trafiken rätt ofta för både cyklister och bussar. Det finns dock andra problem för cyklister. Det är ofta två, tre eller fyra rödljus på vägen, och på den kanske absolut viktigaste cykelvägen vi har, eller i alla fall på en del av den, måste

Bilaga 2

Yttranden 2024-03-25

man stanna flera gånger på grund av biltrafik. Det finns ett behov av att göra något. Det behöver inte vara att man stänger av för biltrafiken, men det kan handla om allt från att försöka få till en grön korridor, som man har pratat om tidigare och gjort försök med, till att hitta andra sätt att fixa framkomligheten för cyklarna. Annars skapas mest problematik.

Jag vet många som har börjat cykla men som sedan har slutat därför att de känner sig otrygga och att de blir inklämda. Jag håller med om att bredden är väl tilltagen, men det finns konstiga nivåskillnader, många olika stopp och sedan den naturliga problematiken med backar, som i och för sig finns på norra sidan och som inte har en direkt koppling. Det finns alltså lite som behöver göras, och det vore jätteintressant att få höra dina tankar om det.

Anförande nr 7

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Det finns vissa saker som folk inte kan visa intresse för innan det finns. Det fanns exempelvis en buss med ganska få resenärer där man började diskutera att göra om det till tvärbana, som man beräknade att 20 000 resenärer skulle använda dagligen. Sedan byggde man Tvärbanan, och nu är det 120 000 som använder den. Det var ju omöjligt att åka Tvärbanan innan den fanns.

Med cykeln är det lite annorlunda, för cyklisterna kan i sitt reseval rikta fokus på vad som behöver göras. Det är kul som trafikborgarråd att ha sett den utveckling som har skett i Stockholm. När jag föddes 1981 var det 0,8 procent av trafikarbetet i Stockholm som skedde på cykel. Nu tror jag att det i innerstan är 12 eller 13 procent, så det har ökat jättemycket. Antalet cyklister har dubblats de senaste 15 åren, och det är en tydlig signal. Man ser var det behöver göras saker därför att det blir så tydligt och påtagligt var det blir köbildning.

Vi har ett ambitiöst arbete med framkomlighet. I stället för att ha en cykelmiljard har vi valt att lägga 2 miljarder på gångvägar och framkomlighetsåtgärder för busstrafik och cykel. Trots inflationen är det en ambitiös budget, och vi gör så många och bra saker som vi kan. Det är lite speciellt med cykling eftersom det finns vissa utmaningar som uppstår i de centrala delarna av staden, där det finns påtagliga kapacitetsproblem. I de mer perifera delarna av staden är det kanske snarare orienterbarhet som är problemet, det vill säga att man hamnar i ett villaområde och så vidare.

Vi jobbar utifrån en idé med primära huvudstråk och sedan underliggande kategorier. Orienterbarhet, ett sammanhållet nät, kapacitet och bredd är nödvändigt för att folk ska vilja cykla. Det är skönt med cykling, tycker jag, för det talar sitt tydliga språk att så många börjar cykla. Det kanske finns en och annan som börjar cykla och sedan slutar därför att det är trångt, men på vägen dit har vi ändå motivation från politiken att inse att vi behöver göra något. Det finns så många nyttor med att fler börjar cykla, inte minst när det gäller hälsa, trängsel och miljö.

Bilaga 2

Yttranden 2024-03-25

Det är nog ingen som tvivlar på att vi vill bidra till att fler stockholmare kan och vill cykla, men vi behöver också hushålla med resurserna. I detta fall, med det som vi gör på den västra sidan, bedömde vi att Götgatans södra del får stå tillbaka för andra satsningar.

Bilaga 2

Yttranden 2024-03-25

*§ 3 Interpellation av Dennis Wedin (M) till finansborgarrådet Karin Wanngård (S)
gällande hur stockholmarna ska ta sig fram*

Anförande nr 8

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 9

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! Tack, finansborgarrådet, för svaret på interpellationen! Jag får börja med en hyllning på så sätt att svaret kom ganska snabbt. Jag har en interpellation till trafikborgarrådet som har väntat sedan augusti förra året.

Enligt en ny mätning genomförd av Novus störttycker förtroendet för kollektivtrafiken i Stockholmsregionen. Allt färre boende i Stockholm tycker att kollektivtrafiken fungerar bra. Mätningen, som är beställd av Moderaterna, visar att andelen som tycker att kollektivtrafiken i Stockholm fungerar bra har minskat med 10 procentenheter mellan maj 2023 och december 2023. Det är en otrolig minskning. I samma stad anser 34 procent att kollektivtrafiken fungerar bra, jämfört med 44 procent ett halvår tidigare. Samtidigt anser var tredje person att kollektivtrafiken inte fungerar bra.

Vi i Moderaterna har en stolt historia av att ha byggt ut kollektivtrafiken, och vi har motsatt oss de nedskärningar som görs i Region Stockholm. Med avgiftshöjningar, genom att locka fler resenärer och med nya reklamintäkter hade detta kunnat undvikas.

Här i Stadshuset har vi moderater gjort vad vi har kunnat. Den rödgröna majoriteten undvek att tycka till om detta politiskt under remisstiden för nedskärningarna, medan vi lade ett skarpt initiativ om detta i kommunstyrelsen, vilket röstades ned. Ett kontorsyttrande gick visserligen i väg, och det var välkommet.

Stombusslinjerna får lägre turtäthet, delar av innerstaden får 20-minuterstrafik från klockan 19.00, vilket är alltför dålig standard för att kunna anses vara stomtrafik, buss 56 slutar att köra på Stora Essingen, 54:an byter rutt och 65:an lämnar Kungsholmen helt och hållet. Nedläggningarna av linjerna 72 och 75 och delar av linje 54 innebär stora försämringar för boende i Norra Djurgårdsstaden och för större utvecklingsområden.

Detta är djupt problematiskt, vilket finansbordet också har svarat mig. Där är vi helt överens, och det är bra. Människor utgår dock ifrån att kollektivtrafiken ska se ut som den gjorde när de valde vart de skulle flytta. Detta är ett löftessvek mot stockholmarna, och nedskärningarna innebär en samhällskostnad. Detta beslut slår mot stockholmarna och det sätt på vilket vi vill leva våra liv.

Bilaga 2

Yttranden 2024-03-25

Vi i Moderaterna har gjort vad vi har kunnat. Samarbetet mellan Socialdemokraterna i Stadshuset och Socialdemokraterna i Region Stockholm har tidigare klappat ihop. Därför tycker jag att frågan är motiverad: Vad har finansborgarrådet tagit för kontakt med sin partikollega Aida Hadžialić om detta, och är hennes bedömning att detta på något sätt går att stoppa?

Anförande nr 10

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Det är härligt att det är högt i tak här så att vi även kan diskutera regionens ställningstaganden när det kommer till kollektivtrafiken.

Det stora problemet för regionen, Dennis, är de kraftiga underskott som ditt tidigare styre i regionen valde att lämna efter sig. Ovanpå detta har vi en borgerlig regering som inte är i närheten av att skjuta till det statsstöd som vi behöver för våra välfärdstjänster och för att sjukvården ska fungera. Då måste regionen klara det på egen hand. Det är inte rätt. Det är absolut inte rättvist. Det är självklart så att vi ska ha statsstöd för att klara sjukvården. Vi ser också hur det ser ut runt om i regioner i landet där man nu säger upp anställda inom sjukvården.

I den stora prioritering som man måste göra i regionen är det mycket riktigt så att man har tvingats dra ned på en del busslinjer. Det är problematiskt. Jag vill se mer kollektivtrafik. Jag vill se mer tunnelbaneutbyggnad. Jag vill se mer av att vi människor går, cyklar och åker kollektivtrafik i vår stad, men vi måste prioritera sjukvården. Det är inte konstigt att prioriteringen av sjukvården går ut över en del busslinjer.

Man kan också konstatera att resande inte sker i samma utsträckning som före pandemin. Det är klart att man alltid kan resonera som så att man först ska bygga ut kollektivtrafik och hoppas på att fler åker för att man då ska få kollektivtrafiklinjer. Och det är så att vi har en viss överkapacitet i kollektivtrafiken.

Det som jag vill bolla tillbaka, då jag misstänker att borgarrådet Wedin kommer att återkomma i debatten, är: Vad tycker Moderaterna egentligen? Det är lite svårt med den mätning som ni själva har gjort om kollektivtrafiken. Vad tycker ni om hur vi ska bygga framkomlighet? Borgarrådet Wedins partiledare lovar att biltrafiken ska begränsas och att bilarna ska bort från stadskärnorna, medan borgarrådet har en helt annan inriktning när det gäller biltrafiken i Stockholm. Jag är genuint intresserad av att höra vad Moderaterna som parti tycker, inte vad Wedin som individ tycker.

Anförande nr 11

P e r R o s e n c r a n t z (M): Fru ordförande! Vad tycker Moderaterna som parti? Jo, vi gillar det som går framåt. Vi gillar det som rullar, och detta gör att vi gillar

Bilaga 2

Yttranden 2024-03-25

kollektivtrafik. Det var därför Moderaterna satsade på kollektivtrafiken när de styrde Region Stockholm och Stadshuset. Den byggdes ut i Stockholm.

Jag hörde Dennis Wedin nämna buss 75, och jag diskuterade denna fråga med Lars Strömgren här tidigare. Det är väldigt olyckligt. Det är en central busslinje för invånarna i Norra Djurgårdsstaden, den valkrets på Östermalm som jag bor i och representerar. Där har vi ett ökat antal resande. Resandet har ökat inte bara sedan 2019 utan också sedan pandemin, och så drar man in denna busslinje. Hur kan man tro att det ska gå ihop ekonomiskt att ta bort en busslinje där det nästan alltid är fullt och resandet ökar? Det är inte en bra politik, och jag uppmanar Karin Wanngård, precis som jag uppmanade Lars Strömgren, att prata med sina partikollegor i regionen och se vad vi kan göra med dessa busslinjer.

När det gäller argumentet om sjukvården låter det inte så från styret i regionen, utan de säger att de omfördelar resurserna och att de ska satsa på trafik som ersätter bil. I Norra Djurgårdsstaden, till exempel, kör de flesta inte bil till jobbet, utan man cyklar eller går när man åker in till stan, enligt de undersökningar som har gjorts, eller så använder man kollektivtrafiken. Och då drar regionen ned på busslinjen för att i stället satsa på busslinjer utanför Stockholms stad, men det är ju inte i vår kommun. Det är inte dessa väljare som vi representerar, så vi är förlorare med denna budget. Jag tycker att man ska vara ärlig med detta och framföra detta klagomål.

Staden har en framkomlighetsstrategi, och i den står det bland annat att man i Norra Djurgårdsstaden ska ta sig fram kollektivt eller cykla. Denna vision var vi på väg att nå, men nu sätter Miljöpartiet och Socialdemokraterna käppar i hjulet för bussen. De flesta väljare i Norra Djurgårdsstaden som jag har pratat med tror inte på detta, för det är inte vad man tänker om dessa partier. 2 000 personer har skrivit på ett upprop mot detta i en Facebookgrupp som ni nog alla har varit inne på. Ni bör hörsamma denna opinion, för annars tror jag att ni kommer att få känna av det på valdagen.

Anförande nr 12

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! Nedskärningarna i kollektivtrafiken är en skrämmande uppvisning i hur samarbetet mellan Stockholms stad och Region Stockholm inte fungerar. Därför förstår jag att finansrådet vill göra detta till en diskussion om sjukvård och den moderata regeringen. Faktum är att Socialdemokraterna styr i båda husen, och det verkar vara just i trafikfrågorna som deras interna motsättningar drabbar stockholmarna. Det är bara att kolla på Slussens gång- och cykelbro, där man började dra varandra till domstol.

Det är en sak att Region Stockholm har ekonomiska prioriteringar att göra och att Moderaterna skulle ha gjort andra prioriteringar. Det är en fråga för det huset, men implementerandet av förändringarna verkar också haverera. Det är bara att kolla på de synpunkter som lämnas in från Stockholms stadshus om förändringarna.

Bilaga 2

Yttranden 2024-03-25

Ett exempel är linje 54:s nya rutt. Bussen förmodas kunna göra en vänstersväng från Fleminggatan och Sankt Eriksgatan, vilket inte är möjligt med dagens korsningsutformning. Syftet med förbjuden vänstersväng i korsningen har varit att främja framkomligheten för stomlinjerna 1 och 4. Trafikkontoret föreslår att linje 54 liksom stomlinje 1 hänvisas till Fridhemsgatan i stället för Sankt Eriksgatan. Detta förväntar jag mig att Region Stockholm agerar på, för annars kommer det att bli ett rejält trafikstrul. Detta säger vi tydligt här ifrån Stockholms stad.

Ett annat exempel är att trafikkontoret konstaterar att Moa Martinssons torg enligt regionens förslag kommer att ta emot 24 vändande busslinjer per timme under högtrafik jämfört med dagens 16. Det är betydligt mer än vad man har kapacitet för i dag, och även här är risken att det blir trafik kaos.

Vi i Stockholms stad stoltserar internationellt med att det går att leva gott och grönt i Norra Djurgårdsstaden. Det låga parkeringstalet och hela samhällsplaneringen har motiverats med att det ska finnas en god tillgänglighet till bussar. Detta samhällskontrakt, detta löfte, tar vi politiker från Stockholmsregionen och stadshuset nu tillbaka, och det är de rödgröna som gör detta. Trots att de flesta boende i Norra Djurgårdsstaden använder sig av buss 75 ska den nu bort. Det är ett löftesbrott från de rödgröna, som verkar helt ointresserade av att vi i Stockholms stad ska nå våra klimatmål och underlätta för stockholmarna att ta sig fram.

Samarbetet mellan husen verkar krackelera gång på gång i trafikfrågorna, och detta drabbar alla stockholmare som hittills har förlitat sig på att kollektivtrafiken fungerar. Jag hade hoppats vara överens med finansborgarrådet om att vi måste gå hand i hand till regionen, så kraftfullt som möjligt, och stoppa de hemska nedskärningarna. Men nu står hon här och pratar om sjukvård, om den moderata regeringen och om underskott i Region Stockholm, medan Moderaterna har lagt fram förslag om hur detta faktiskt skulle kunna lösas.

Vi måste börja utgå ifrån vad som är för stockholmarnas bästa. Jag vill ha klarhet: Hur kan ni i Socialdemokraterna se till att det rödgröna samarbetet i Region Stockholm blir bättre än så här, och hur kan Socialdemokraterna säkerställa att nedskärningarna inte blir av?

Anförande nr 13

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Jag förstår att borgarrådet Wedin inte vill prata om roten till problemet. Du tror att du kan cirkulera eller hovra här ovanför, Dennis, och tala om var kollektivtrafiken ska fungera men inte se de gigantiska underskott som ni lämnade efter er när ni styrde Region Stockholm. Det är ju därför man måste prioritera.

Om vi hade haft en socialdemokratisk regering skulle vi ha haft högre statsbidrag. Detta i sin tur skulle leda till att regionens ekonomi skulle kunna se bättre ut och att

Bilaga 2

Yttranden 2024-03-25

kollektivtrafiken därmed skulle kunna värnas och byggas ut. Även om du inte vill påskina att vi är överens så är vi överens om att vi ska ha en god kollektivtrafik. Jag tror till och med jag står på ett lite annat ben då jag vill ha ännu mer kollektivtrafik på bekostnad av biltrafiken, för jag ser att det är kollektivtrafiken som kommer att bygga vår stad ännu starkare.

Det som du står för, borgarrådet Wedin, är att vi ska prata bort gigantiska underskott i regionen, men jag vill vända på det. Prata med din egen regering, och säg åt dem att de måste skjuta till statsstöd, framför allt till landets regioner, så att vi kan värna sjukvården, satsa på kollektivtrafik och se till att många människor kan få ett bättre liv. Nu tvingas man till prioriteringar.

När det handlar om vänstersvängen uppfattade jag inte riktigt om du ville förbjuda vänstersväng eller möjliggöra vänstersväng, men jag misstänker att du generellt sett vill förbjuda vänstersväng och att du förordar en högersväng. Det är just vad din politik står för – en kraftig högersväng. Du ska alltid prata om mer parkeringsplatser och mer biltrafik och vara emot en fossilfri innerstad. Du säger att det är jättebra men att vi gör det för fort. Du vill alltså ha mer bilar, mer parkering och mer kollektivtrafik, vilket ni saknar finansiering för och som inte bygger Stockholm starkare.

Stockholm och stockholmarna vill se ett grönare Stockholm med fungerande kollektivtrafik och mer gång och cykel, inte mer bilar eller mer parkering. Ovanpå detta vill vi ha en fungerande sjukvård. Det är alltså du, Dennis Wedin, som ska prata med din regering.

Anförande nr 14

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! Jag skulle kunna slå mig för bröstet och säga att vi exempelvis lämnade över ett stort överskott i region Stockholm och att det som finansborgarrådet säger här inte stämmer överens med verkligheten. Men hon verkar ointresserad av att peka ut vad hon kan göra här och nu för att få ett bättre samarbete mellan stadshuset och regionen. Det som jag vill prata mer om är vad vi kan göra här för att säkerställa att vi jobbar för stockholmarnas bästa.

Jag nämnde också att stombusslinjerna får lägre turtäthet. Delar av innerstaden får 20-minuterstrafik från klockan 19.00, och nu föreslås att turerna på linjerna 1, 2 och 3 ska skäras ned från fyra till tre per timme. Detta kommer att drabba stockholmarna brett, och det är så pass illa och standarden blir så dålig att man inte kommer att kunna bedöma det som stomtrafik längre. Det uppfyller inte trafikförvaltningens egna riktlinjer för stomtrafik i innerstaden. Det blir en helt absurd situation när vi i Stockholms stadshus sitter och beslutar om investeringar för exempelvis dessa linjer. Framkomlighetsåtgärder genomförs just nu för linjerna 2 och 3 för att förkorta stombussarnas restider och förbättra pålitligheten. Det står på Stockholms stads egen hemsida just nu.

Bilaga 2

Yttranden 2024-03-25

Stockholms stad har sedan många år tillbaka arbetat med en förbättrad stombusstrafik med utgångspunkt från den stomnätsplan som Region Stockholm har tagit fram. Den stora mängden resande på stombussarna gör att kort restid och även pålitlighet är viktigt för resenärerna. Nu beskriver man verkligheten med helt andra ord. Fast bussarna är fulla påstår man helt plötsligt att turtätheten kan dras ned, och ändå gör vi dyra åtgärder, vilket blir absurt.

Vi lägger i detta fall 30 miljoner kronor på en satsning, men det finns inte längre en gemensam utgångspunkt tillsammans med regionen. Det finns en gemensam stomnätsplan, men regionen drar ned stomtrafiken i innerstaden så pass mycket att den inte längre kan anses vara stomtrafik. Här vill jag ha klarhet från det rödgröna styret i stadshuset.

De investeringar som har gjorts och som planeras att göras på skattebetalarnas bekostnad får inte vara förgäves. De framkomlighetsinvesteringar som vi har gjort och som jag hoppas att vi ska fortsätta att göra får inte göras utifrån ett felaktigt beslutsunderlag. Det behöver utredas noggrant om de investeringar som har gjorts och som behöver är onödiga eller kommer att leda till krav på dyra åtgärder framöver kopplat till de nedskärningar som regionen gör på kollektivtrafiken.

Jag tycker att om något har skett i onödan behöver notan skickas till regionen. Varför inte? När regionens neddragningar hotar både Stockholms stads klimatmål och stockholmarnas livspussel är det vår plikt här inne att inte hålla på och skylla på regeringen eller på regionbudgeten fram och tillbaka utan bara peka på vad som är för stockholmarnas bästa. I detta fall handlar det om att vi ska stå upp mot nedskärningarna i kollektivtrafiken.

Anförande nr 15

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Ordförande! Jag instämmer i mycket av det som Karin Wanngård redan har sagt. Det är en ansträngd situation i regionen. Det som pandemin gjorde med kollektivtrafiken, det vill säga att turtätheten och kapaciteten bibehölls men att intäkterna sjönk, har varit ansträngande för regionen. Att kollektivtrafiken fungerar borde den nuvarande regeringen se som en viktig stomme eller något slags blodomlopp för att vi ska fungera som hel nation. Vi har i det remissvar som vi har skickat in kritiserat neddragningen. Vi ser inte att den bidrar till att kollektivtrafiken nödvändigtvis blir attraktivare eller bättre.

Jag vill kommentera det som Dennis Wedin nyss sa om framkomlighetsåtgärderna. Jag vet inte om oppositionsborgarrådet Wedin någonsin har hört talas om 12:ans buss. Det är när tre stycken buss 4 kör i kapp varandra och den första är proppfull och de två efterföljande är helt tomma. En utmaning för stomnättrafiken är att framkomligheten är för dålig, och därför kör bussarna ikapp varann. Det blir det som kallas

Bilaga 2

Yttranden 2024-03-25

kolonnkörning, vilket gör att känslan och kvaliteten för resenären inte blir den bästa trots att turtätheten ursprungligen är hög.

De framkomlighetssatsningar som vi gör i samförstånd och i gott samarbete med regionen handlar från vår sida mest om trimningsåtgärder och bättre inställning av trafiksignalerna. Regionen svarar upp med påstigning i samtliga dörrar för att avisering, påstigning och avstigning ska gå snabbare. Med dessa satsningar finns helt klart potential att stamnätstrafiken, trots neddragningarna, kanske ändå kan erbjuda en lika bra eller möjligen bättre kvalitet. Det som är viktigt när man ska förlita sig på kollektivtrafiken är att den är pålitlig – att det går ungefär lika fort varje gång, när som helst på dygnet – så att man kan planera sin resa och så att man vet hur lång tid resan till och från målpunkten tar.

Vi betalar för det som sker när det gäller våra gator och trafiksignaler, och de framkomlighetsåtgärder vi gör är utan tvekan motiverade, även om regionen tyvärr måste dra ned. Skälet till att de gör det är en ansträngd ekonomi, och som jag sa i början av detta anförande ankommer det på vår regering att göra något åt detta.

Bilaga 2

Yttranden 2024-03-25

§ 4 Interpellation av Andréa Hedin (M) till utbildnings-, arbetsmarknads- och personalborgarrådet Emilia Bjuggren (S) angående genomströmning på gymnasiet

Anförande nr 16

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 17

Borgarrådet H e d i n (M): Ordförande! Tack, skolborgarrådet, för svaret på min interpellation! Jag vill passa på att tacka utbildningsförvaltningens analytiker som på den senaste gruppledarträffen informerade om den fördjupade studie som har gjorts av elever på gymnasiet med problematisk skolfrånvaro. Studien var bra och tangerar frågan.

Bakgrunden till att jag lämnade in interpellationen för ett par månader sedan är att vi har för låg genomströmning på gymnasiet. Vi har ett mål i verksamhetsplanen om att 83 procent ska klara genomströmningen under sin gymnasietid på tre år. Frågan blir då vad som händer med de övriga nästan 20 procent som inte klarar genomströmningen på tre år. Utan en gymnasieexamen blir det otroligt svårt för Stockholms unga att ta sig vidare i livet och på arbetsmarknaden. Man skulle kunna säga att en riktigt viktig skyddsfaktor för våra unga är att klara gymnasiet.

Jag har några saker som jag skulle vilja stanna upp vid när det kommer till skolborgarrådets svar på min interpellation.

Det ena är att vi fortfarande ser skillnader mellan friskolor och kommunala gymnasieskolor i hur man jobbar med elever med problematisk skolfrånvaro. I sitt svar till mig skriver skolborgarrådet att det ska tas fram en bättre struktur för detta, både för dem som går i våra egna gymnasieskolor och för dem som går i fristående gymnasieskolor. Jag undrar hur det kommer att se ut och framför allt när det kan vara på plats.

Det andra är hur skolborgrådet ser framför sig att man ska jobba med de elever som man ser inte kommer att klara genomströmningen på tre år och hur vi skulle kunna fånga upp dem bättre innan de lämnar gymnasiet.

Anförande nr 18

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Tack för frågan, Andréa Hedin! Jag är glad att gymnasiet får ta lite plats här i fullmäktige, för det sker alltför sällan.

Trots att vi inte har obligatorisk gymnasieskola i detta land är det ett faktum att gymnasiet i praktiken är en förutsättning för många barn och ungdomar att ta sig ut på arbetsmarknaden och vidare i livet. Då har vi inte pratat om alla de sociala och

Bilaga 2

Yttranden 2024-03-25

självstärkande faktorer som gymnasiet ger. Vi måste bygga vidare på frivilligheten, så som systemet ser ut i dag, och arbeta med kartläggande och stöd.

Vi har höjt ambitionerna på detta område. År 2022 var målet att 79 procent skulle ta sig igenom gymnasieskolan, och nu är vi uppe i 83 procent. Det är vi såklart inte nöjda med, men det är en rimlig ambition att öka den andel som tar sig igenom gymnasiet.

Vi gör stora satsningar på detta område. En av de delar som gläder mig är att jag har fått möjlighet att ha både utbildning och arbetsmarknad i en och samma portfölj, eftersom vi har organiserat det så att det framför allt är arbetsmarknadsförvaltningen som jobbar mot UVAS, som det förkortas, alltså unga som varken arbetar eller studerar.

Genom att ytterligare förtäta detta samarbete har vi nu utökat det så att vi redan i årskurs 9 ska försöka möta och fånga upp de elever som klarar sig igenom högstadiet men som riskerar att höra till dem som sedan hoppar av gymnasiet. Det finns såklart många anledningar till att de inte tar sig igenom gymnasiet. Det går inte att generalisera, men redan i årskurs 9 kan de som har ett tungt bagage identifieras, då vi vet att det kan bli tuffare sedan. Vi har bra insatser för dem som har hoppat av, men nästa steg är att försöka se till att insatserna kommer på plats redan innan avhoppet sker. Det är i detta skede vi är just nu.

Andréa Hedin lyfte också upp frågan om våra egna gymnasieskolor versus de fristående. Där får vi upprepa vittnesmålet att våra egna skolor är bättre på att höra av sig förebyggande och inte vänta tills avhoppet är ett faktum, men eftersom gymnasiet som sagt inte är en obligatorisk utbildning kan vi inte göra så mycket mer än att uppmuntra även de fristående aktörerna att höra av sig. Jag förstår att det inte alltid är lätt och att det finns 26 kommuner i regionen att förhålla sig till, men jag tror att det finns mycket att göra här. Det är ett arbete som är påbörjat och som måste fortsätta för att ge fler unga den chans det innebär att ha en färdig gymnasieutbildning och att ta sig vidare ut i livet.

Anförande nr 19

Borgarrådet H e d i n (M): Ordförande! Tack, skolborgarrådet, för utvecklingen av svaret! Jag blev glad när jag hörde Emilia Bjuggren lyfta upp övergången från grundskola till gymnasieskola. Historiskt har fokus, oavsett partitillhörighet, legat mycket på övergången från förskola till grundskola. Det är naturligt att det är där man börjar, men jag ser framför mig att nästa steg kommer att behöva vara att också lägga mer fokus på övergången från grundskola till gymnasieskola. Kanske kan gymnasierregionen bidra i detta på något sätt.

Om man fördjupar sig lite grann i de grupper som har det tuffast när det gäller att klara gymnasiet ser man att en grupp som sticker ut är elever med NPF-diagnos. Vi ser att den gruppen är överrepresenterad när det gäller såväl avhopp från gymnasiet som

Bilaga 2

Yttranden 2024-03-25

problematiske skolfrånvaro under både grundskolan och gymnasiet. Jag skulle vilja ha ett förtydligande från skolbarrådet om hur vi kan jobba ännu mer med denna grupp, framför allt de som har fått en diagnos men också de som kanske inte har fått det. Vi ser att meritpoängen är avsevärt lägre bland elever med NPF-diagnos än i den övriga elevgruppen: 184 poäng respektive 257 poäng.

Detta återkommer när det gäller andelen elever som saknar behörighet till yrkesprogram, som är tre gånger högre i den grupp som har en diagnos än bland övriga. Vi vet också att den psykiska ohälsan är högre i denna grupp. Detta debatterade och diskuterade jag och skolborgarrådet så sent som vid förra fullmäktigesammanträdet. Vi vet att det fortfarande är långa köer till bup i regionen för just denna grupp. Skolborgarrådet skriver i sitt svar till mig att man behöver sätta in stöd i tid, och då gör det mig särskilt oroad att kötiderna ökar. Skolborgarrådet får därför gärna utveckla hur vi kan hantera de elever som har absolut störst behov.

Anförande nr 20

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Det är en komplex fråga med elever som har behov av extra stöd i gymnasiet, eftersom vi inte alls har samma system där som i den obligatoriska grundskolan.

Det som till stor del händer på gymnasieskolan är att de elever som inte klarar behörigheten till gymnasiet utan som hamnar i de individuella programmen får ett omfattande extra stöd därför att det finns resurser avsatta till det. Sedan kan man titta på den grupp som klarar behörigheten. I vår gymnasierregion har vi extremt attraktiva kommunala gymnasieskolor inne i Stockholm, där utbildningarna ofta har höga meritvärden, vilket får följd för den grupp som Andréa framför allt pratar om, nämligen de som har en NPF-diagnos men som inte har höga meritpoäng.

Många som har en NPF-diagnos har ändå höga meritpoäng och går i våra egna skolor där de kan få extra stöd, men den grupp som Andréa nämnde här i talarstolen, alltså de som precis klarar behörigheten till gymnasiet, hamnar till stor del inte i våra skolor. Därmed blir vår möjlighet att ge extra stöd begränsad, och då får man för deras skull hoppas att de går i den typ av fristående skolor som prioriterar att lägga pengarna på undervisning och extra stöd i stället för på vinstutdelning. Det är klart att marginalen hela tiden måste tas någonstans ifrån.

Med detta sagt har vi vårt eget gymnasium, ESS-gymnasiet, som jag vet är ett attraktivt val för den målgrupp som behöver extra stöd i skolan. Här behöver vi se hur vi kan skapa ytterligare platser så att fler får möjlighet att ta del av den miljön.

En annan del i detta, som inte handlar om den grupp som har NPF-diagnos utan om alla barn och ungdomar som kommer in på gymnasieskolan men som kanske inte är så motiverade att läsa våra studieförberedande program, är att vi och de skulle må

Bilaga 2

Yttranden 2024-03-25

väldigt bra av att fler väljer att läsa våra yrkesutbildningar. Vi har branscher som skriker efter arbetskraft.

Vi har en skolgång som är mer yrkesanpassad, men här finns ett stort jobb att göra med attraktiviteten och att se till att inte minst föräldrar ser vilken potential det ger att få en yrkesexamen samtidigt som man får behörighet till högskolan och kan komplettera. Man kan läsa till undersköterska på omvårdnadsprogrammet och sedan komplettera och läsa till läkare på universitetet, om man har gjort den resan, så att säga.

Jag tror att det finns en potential här för dem som är lite studietrötta efter högstadiet att hitta en bättre väg ut till både arbetsmarknad och vidare studier, men där finns ett stort jobb att göra med att höja statusen på yrkesutbildningarna. Det här är komplex materia, och det behöver göras många insatser för en spretig målgrupp.

Anförande nr 21

Borgarrådet H e d i n (M): Ordförande! Jag måste säga något när det kommer till friskolorna, efter skolborgarrådets gliring. Det finns säkerligen fristående gymnasieskolor som kan göra mer för den här gruppen, men vi har fristående gymnasieskolor som är otroligt populära och som gör fantastiska insatser, precis som i våra egna kommunala gymnasieskolor.

Det jag avslutningsvis saknar i svaret och som jag vill ta tillfället i akt och lyfta upp är hur vi kan jobba med best practice i Stockholms län när det kommer till de kommuner som har bättre resultat än vad vi har när det gäller genomströmningen i gymnasieskolan. I dag är det 16 kommuner som har bättre genomströmning än vad Stockholm har, exempelvis Upplands Väsby, Nykvarn, Värmdö, Solna och Vallentuna. Man kan tänka att de kanske har kommit längre i sitt arbete och har goda exempel. Hur ser skolborgarrådet på framtiden? Finns det goda exempel att hämta där, och hur skulle det i så fall kunna gå till?

Anförande nr 22

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Det som vi ser av best practice är att man måste fånga upp elever och ge stödinsatser tidigt och helst se till att insatserna finns på plats redan i övergången. Oftast vet lärare och annan skolpersonal i högstadiet ungefär vilka elever som riskerar att bli avhoppare. Att det skulle vara praktiskt möjligt att ha en sådan överlämning i den enormt spretiga gymnasierregion som vi har, med ett ofantligt utbud av skolor, är tyvärr tveksamt. Det säger sig självt att det inte är lätt materia för någon att göra den typen av överlämning från flera hundra grundskolor, eller åtminstone ett par hundra grundskolor, till lika många gymnasieskolor. Det är i den boxen vi är.

Att avsätta resurser för detta och se till att målsättningen höjs är något som majoriteten har tagit tag i och nu gör. Det var länge sedan man gjorde en stor satsning på att möta

Bilaga 2

Yttranden 2024-03-25

den här målgruppen. Senast det gjordes en lika stor satsning tror jag att det till och med var undertecknad som var arbetsmarknadsborgarråd.

Sedan har vi haft fyra år med andra prioriteringar i staden, men nu är vi tillbaka och arbetar aktivt med att stärka arbetet med dem som har hoppat av eller som håller på att hoppa av gymnasieskolan. Där måste fler av våra gymnasieskolor i staden, det vill säga även de som inte är kommunala, komma med i arbetet. Vår dörr står öppen för dem. Jag hoppas verkligen att vi kommer att få se ett starkare samarbete, för det är alla Stockholmslevers rätt att få detta stöd, och det ska inte vara beroende av vilken skola eller skolkoncern man hamnar i.

Bilaga 2

Yttranden 2024-03-25

§ 7 Frågestund

Fråga nr 1. Utvidgad miljözon

Anförande nr 23

Borgarrådet F j e l l n e r (M): Ordförande, borgarråd och kollegor! Den 31 december i år kommer det att införas en så kallad miljözon klass 3 i 20 stycken vad som nästan förefaller vara slumpvis utvalda kvarter i city. Man kan ha många synpunkter på detta, Lars Strömgren. Ni begränsar tillträdet till Klaratunneln för bensinbilar som kommer från Mäster Samuelsgatan, så att de måste traggla sig genom stan i stället. Den som kör en hybridbil får inte köra i det här området, även om det är el som används.

Men den starkaste invändningen när jag har träffat Stockholms företagare och andra stockholmare har gällt den korta framförhållningen. Trots att detta ska börja gälla från den 31 december är det fortfarande inte klart att det är godkänt av EU och att det kommer att genomföras. Däremot vet vi att ni kommer att utvidga zonen – från 2025, har ni sagt. Då undrar jag: Hur kommer den att utvidgas? Hur kommer den att se ut? Vad ska stockholmarna förbereda sig på?

Anförande nr 24

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Ordförande och fullmäktige! Jag vill börja med att redogöra för varför vi vill införa en miljözon klass 3. Vi vill att Stockholm ska vara en grön, levande och barnvänlig stad där stockholmare kan leva bra och värdiga liv och som växer på ett hållbart sätt, så att fler kan flytta hit och ta del av allt det som staden har att erbjuda utan att det nödvändigtvis måste leda till flaskhalsar och trängsel.

Vi vill införa miljözon klass 3 i ett område som är valt med omsorg. Det är nämligen ett område som har ingått i ett Vinnovafinansierat projekt. I projektet har fastighetsägare och olika typer av näringslivsaktörer – det handlar om sophantering, leveranser och så vidare – jobbat med att försöka utnyttja de lastfar som finns i just det här området. Vi hade en redan etablerad dialog med dem inom det här området. Därför bedömde trafikkontoret i sitt förslag att det här var en bra plats att börja på.

En annan anledning till att man väljer det här området är att det är många gående där. Det är många lungor som påverkas av de kväveoxider som kommer ut från förbränningsmotorerna. Sedan vill vi minska bullret. Det borde de flesta som har verksamhet i området vara positiva till. Den åtgärd vi vidtar ska också vara teknikdrivande.

Ni har sagt från Moderaterna att hela innerstaden ska vara utsläppsfri senast 2030. Vi tror på ett stegvis och successivt införande. På nyårsafton när det här införs är det två

Bilaga 2

Yttranden 2024-03-25

år sedan vi aviserade att det skulle införas. Vi måste börja någonstans om vi ska nå målet.

Anförande nr 25

Borgarrådet F j e l l n e r (M): Det är värt att notera att vi ännu inte har fått något svar på hur miljözonen kommer att utvidgas och vilka som kommer att omfattas. Är det hela Norrmalm? Är det hela citykärnan? Det är väl det som är problemet. De invändningar som jag möter bland stockholmarna handlar om att man inte fick veta vilka som skulle påverkas. Längre talade ni om Gamla stan och city. Till slut blev det de här 20 kvarteren.

Min fråga till dig kvarstår, Lars Strömberg: Vilka är det som kommer att påverkas av det beslut som ni fattar under första halvåret av 2025 och som ska gälla? Stockholmarna förtjänar att veta det, och vi förtjänar att veta det. Men framför allt: Kan du lova att det kommer att bli bättre framförhållning den här gången? Kan du lova att de som måste köra i det här området och som måste byta bil får en möjlighet att hinna anpassa sig till de regler som du vill stifta, eller ska de få lika dålig framförhållning – eller rent av sämre – när ni utvidgar zonen som de fick när ni införde den?

Anförande nr 26

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): I budgeten för 2023 fanns det ett uppdrag till trafikkontoret att utreda införandet av en miljözon klass 3 i city. Vad som definieras som city är, åtminstone enligt den gängse geografiska indelningen, området söder om Tegnérgatan, väster om Birger Jarlsgatan, öster om Klara sjö och norr om Norrström.

Uppdraget var alltså att titta på ett område i city. Vi konstaterade att det här var en bra start. Vi vill se ett successivt införande. Jag måste säga att jag när jag träffar de näringslivsaktörer som finns i det område där vi nu ska införa en miljözon blir glatt överraskad över hur många som redan har ställt om till elektrifiering eller biogas.

Det kommer framöver att utredas hur den här zonen ska utvidgas. Det vet vi inte nu, utan vi vet bara den första etappen. Vi kommer att se åt vilket håll miljözonen kan utvidgas. Det finns vissa näringslivsintressenter som till och med hellre hade sett att den varit större direkt.

Anförande nr 27

Borgarrådet F j e l l n e r (M): Nu börjar vi få lite svar. Ni vet inte hur miljözonen ska utvidgas. Stockholmarna vet inte hur den ska utvidgas. De som påverkas vet inte hur den ska utvidgas.

Bilaga 2

Yttranden 2024-03-25

Det här är lite konstigt. Ni ska fatta beslut om detta under första halvåret av 2025, skriver ni i budgeten. Gränsdragningen ska utredas under 2024, det vill säga innan man infört miljözonen. Man har då än mindre hunnit utvärdera den. Jag tror knappast att det imponerar på stockholmarna. Vore det inte rimligare att införa någonting, utvärdera det och sedan eventuellt utvidga det? Det framstår nästan som att det här är politiskt motiverat snarare än att det görs av genuin omtanke om miljön.

Men min fråga kvarstår: Kommer stockholmarna att få lika dålig – eller rent av sämre – framförhållning när du bestämmer dig för att utvidga miljözonen som de fick när du införde den?

Anförande nr 28

Borgarrådet *S t r ö m g r e n* (MP): Jag tycker att det är intressant att ni från Moderaterna har sagt att ni vill ha en innerstad som är utsläppsfri 2030. Jag ser att vi behöver börja någonstans. I etapp ett börjar vi i den här zonen.

Jag är inte helt säker på att Christofer Fjellner är medveten om att något man vill åstadkomma är att förbättra luftkvaliteten i det här området. Vid alternativet till att införa miljözon klass 3, det vill säga att i stället jobba med transportbegränsningar, hade det behövt bli 90 procent mindre trafik för att man ändå skulle leva upp till de gränser som finns för luft. Det här är ett sätt att driva på tekniken och samtidigt möjliggöra alla de leveranser som krävs.

Dessutom är den här omställningen redan på gång. Det är redan så att många av de leveranser som sker i hela city görs med biogas eller elektrifiering.

Fråga nr 2. Bidrag till Ibn Rushd

Anförande nr 29

L i n n é a V i n g e (SD): Ordförande! Före jul stod vi här och debatterade samma fråga, eftersom kulturnämnden skulle fatta beslut om att ge 3,9 miljoner till islamistiska Ibn Rushd. Jag fick sedan höra ryktesvägen att kulturborgarrådet på sammanträdet i kulturnämnden hade beklagat sig över att hon blivit hårt ansatt här i talarstolen. Jag får hoppas att hon har återhämtat sig inför denna kväll. Jag tycker dock att det är värt att notera att det faktiskt var hon själv som jämförde mig med Förintelsens nazister därför att jag inte tycker att islamister ska ha skattepengar. Men tonläget kan lätt bli högt när man vet att man har fel – ni valde faktiskt sedan att backa från ert eget förslag, Torun Boucher.

Men i morgon kommer ärendet upp på nytt. Min fråga blir därför: Kommer vänsterstyret att ge pengar till islamistiska Ibn Rushd?

Bilaga 2

Yttranden 2024-03-25

Anförande nr 30

Borgarrådet B o u c h e r (V): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Din fråga bygger på ett ärende till morgondagens kulturnämndssammanträde som publicerades för en dryg vecka sedan, Linnéa Vinge. I det ärendet tror jag att du har alla svar på dina frågor. Det är självklart att jag kommer att yrka bifall till det.

Jag upplever att din fråga bygger på falska premisser, och det vet du. Det här är ett uttryck för en agenda som undergräver det demokratiska samhälle som är en förutsättning för den fullmäktigeförsamling vi just nu båda står och debatterar i. Detta samhälle står på en grund av olika folkrörelser. Från 1800-talets mitt har de växt fram för att skapa ett samhälle av inkludering och medbestämmande. Detta har jag redan redogjort för i den här talarstolen i tidigare debatter, men vi tar det igen.

Det började med frikyrkorörelsen och fortsatte med nykterhetsrörelsen, arbetarrörelsen, rörelsen för kvinnornas politiska rösträtt och så vidare. I de här rörelserna kom också kunskapen om hur man organiserar sig, väljer en styrelse, skriver ett protokoll, upprättar en talarlista och låter var och en komma till tals i god ordning – allt det som är en förutsättning för att vi kan föra det här samtalet i den här salen i dag.

Studieförbunden är en avgörande del av detta. Det är ett folkbildande uppdrag i bästa bemärkelse. Det är ett Sverige fullt av pumptymosar med kaffe i, ett Sverige där medborgare får en chans att vara just medborgare. Det är också ganska unikt för det här landet, med dessa eviga kaffetymosar, protokoll och möten. Men ni vill dra ned bidragen till samtliga studieförbund.

Anförande nr 31

L i n n é a V i n g e (SD): Problemen med just Ibn Rushd och deras jihadister och shariaförespråkare har varit kända i många år. Men inför det här beslutet i december kom det rapportering om hur man undervisat sjuåringar i barnäktenskap, i antisemitism och om hur homosexualitet är en synd. Det tror jag också var anledningen till att ni då backade, Torun Boucher. Men du tog inte ens avstånd från det här i december, och du tar inte avstånd från det nu. Det du sa var att det här är gamla nyheter och att det gäller Ibn Rushd i Göteborg. Men om det varit fråga om en högerextremism organisation som sökte bidrag hade du aldrig beviljat bidrag med motiveringen att de nog bara är nazister i Göteborg. Jag känner mig tämligen säker på det. Varför detta ständiga daltande med just islamister, Torun Boucher?

Anförande nr 32

Borgarrådet B o u c h e r (V): Jag kanske återkommer till detta i mitt sista inlägg, Linnéa Vinge. Men jag vill också påpeka att er oppositionsbudget stärker bilden av ert katastrofala inflytande över regeringen. Er vilja att montera ned en folkbildande tradition har fått till effekt kraftigt sänkta stöd till de folkbildande organisationerna

Bilaga 2

Yttranden 2024-03-25

från regeringen. Dessutom innebär er oppositionsbudget i den här staden en minskning med 15 miljoner kronor till studieförbunden. Ni har verkligen bestämt er för att montera ned det välfärdsbygge som fått Sverige att gå från att vara ett av Europas fattigaste och oroligaste länder till att bli ett välskött och stabilt land på demokratisk grund. Ni drar ned med 15 miljoner kronor. Det är inte så att det kristna studieförbundet Bilda eller det moderata studieförbundet Medborgarskolan heller skulle överleva det. Ni stänger ned samtliga bildningsförbund med er politik.

Anförande nr 33

L i n n é a V i n g e (SD): Du undviker verkligen ämnet, Torun Boucher. Tar du avstånd från de saker som Ibn Rushd har ägnat sig åt – ja eller nej? Allt jag hör är ursäkter för att fortsätta finansiera islamism. Men ni kan inte ens stå för det. Ni kommer alltså att betala ut det här bidraget efter beslut i morgon. Att ni sköt upp beslutet var bara ett sätt att försöka undkomma den massiva kritik som uppstod. Jag kan förstå att du kände dig hårt ansatt av kritiken – med all rätt. Jag kommer att fortsätta rikta ljus på att stockholmarnas skattepengar pumpas ut till de här islamistiska organisationerna. Jag tycker att det är bedrägligt att ni försvarar den här typen av verksamheter.

Sverigedemokraterna kommer självklart att rösta nej till förslaget om bidrag till Ibn Rushd, men tyvärr tror jag att vi kommer att få anledning att återkomma i frågan igen.

Anförande nr 34

Borgarrådet B o u c h e r (V): Ibn Rushd anmälde själva till Folkbildningsrådet att de upptäckt att en av deras medlemsorganisationer använt ett visst studiematerial på några orter i Sverige. Detta studiematerial slutade användas 2019. Organisationen som hade det är inte längre medlemmar i Ibn Rushd och har aldrig varit det i Stockholmsregionen.

Folkbildningsrådet krävde en åtgärdsplan. Vi återremitterade ärendet i väntan på den åtgärdsplanen. Nu har Folkbildningsrådet godkänt den, och vi tar därför upp ärendet till beslut igen i morgon. Du kan läsa det i själva ärendet, Linnéa Vinge.

Som sagt är den här debatten orimlig. Ni är inte i första hand emot stödet till en enskild organisation. Ni är emot folkbildningen i dess helhet. Ni är emot civilsamhällets organisering över huvud taget. Det är ert ansvar att förklara varför, inte mitt.

Fråga nr 3. Hur ska medarbetarna få sin friskvård?

Anförande nr 35

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Ordförande! Jag vill inleda med ett citat av Marcus Sjöberg, ordförande för Akademikerförbundet SSR i Stockholms stad: ”Jag har varit

Bilaga 2

Yttranden 2024-03-25

facklig företrädare sedan 2016, och jag har inte varit med om ett sådant här engagemang någonsin. Vi tar dagligdags emot mejl och samtal. Våra medlemmar är arga och besvikna.”

Detta handlar om att nästan alla anställda i Stockholms stad vid årsskiftet blev av med sin friskvårdstimme. Det är väldigt stor upprördhet på grund av detta, både inom SSR och inom Sveriges Lärare och en del andra fackförbund. Min fråga är hur personalborgarrådet svarar på den fackliga kritiken.

Anförande nr 36

Borgarrådet **B j u g g r e n** (S): Jag tackar Jan Jönsson för frågan. Bakgrunden är att vi har haft ett väldigt ojämlikt system för friskvårdsbidrag och friskvårdstimme i den här staden. Många förvaltningar har haft både och, medan en del bara har haft friskvårdsbidrag och ingen timme. Dessutom har nivåerna skilt sig extremt mycket; det var tusenlappar i skillnad mellan de medarbetare som fick mest friskvårdsbidrag och de medarbetare som fick minst.

Det här har under lång tid upplevts som en märklighet och en orättvisa i en stad som är en och samma organisation. Det var också någonting som vi lovade de fackliga organisationerna att vi skulle se över om vi fick möjlighet att styra staden, och det är det som vi nu har gjort. Det innebär att friskvårdsförmånerna i år har harmoniserats för att vara enhetliga. Alla medarbetare får ett friskvårdsbidrag på 2 500 kronor och därutöver antingen friskvårdstimme eller ytterligare 500 kronor i friskvårdsbidrag.

Huruvida man ska nyttja den andra delen som timme eller ta den extra pengarna bestäms på förvaltningsnivå i samverkan mellan arbetsgivare och fackliga företrädare. Jag vet att detta har väckt många frågor. Många medarbetare undrar varför man inte kan ta de här besluten på individbasis. Man kan föra en sådan principdiskussion. Men för oss har det också varit en rent praktisk lösning. De administrativa system som staden i dag har tillåter inte en sådan lösning, vilket gör att man i så fall utöver budgetsatsningen på själva friskvårdsbidraget också måste göra en stor budgetsatsning på det administrativa systemet. Det har vi i dag inte bedömt som prioriterat, och så länge systemet ser ut som det gör får man helt enkelt avgöra det här på förvaltningsnivå och föra en diskussion mellan facket och arbetsgivaren.

Anförande nr 37

Borgarrådet **J ö n s s o n** (L): Det blir ju inte så mycket valfrihet för någon längre eftersom 26 av 29 förvaltningar har beslutat sig för att man ska ha friskvårdsbidraget i stället för friskvårdstimmen.

Ni brukar ofta prata om det här med tillitsbaserad styrning. Det är väl egentligen ingen som har någon kritik i jämlikhetsfrågan. Men behöver man verkligen ha ett så avancerat administrativt system för att kunna bestämma det här på individbasis? Kan

Bilaga 2

Yttranden 2024-03-25

det inte räcka med att medarbetaren säger till sin närmaste chef ”jag väljer friskvårdsbidrag” eller ”jag väljer friskvårdstimme” och att man sedan använder den vanliga tilliten mellan chef och medarbetare för att lösa denna fråga?

Anförande nr 38

Borgarrådet B j u g g r e n (S): När man har beslutet på förvaltningsnivå är det inte jättekonstigt att många förvaltningar landar i att välja friskvårdsbidrag framför friskvårdstimme. Till kritiken mot friskvårdstimmen hör nämligen att det ser väldigt olika ut vad gäller vilka grupper som ens har möjlighet att nyttja en sådan förmån. Vi har stora grupper i vår stad som aldrig kunde ta ut sin friskvårdstimme ens när man hade det som alternativ. Jag förstår att utfallet i realiteten blir att de flesta väljer pengarna framför timmen.

Vi har inte haft någon principdiskussion om att flytta ut det här på individnivå. Just nu har vi inte ett administrativt system som löser det. Eftersom det handlar om huruvida pengar ska betalas ut eller inte måste vi ha ett system för detta om det ska flyttas till individnivå. Kanske kan det bli så i framtiden när det är dags för nya lönesystem i den här staden. Det är inte på något sätt en principfråga.

Anförande nr 39

Borgarrådet J ö n s s o n (L): SSR har gjort en undersökning bland sina 2 800 medlemmar, och 69 procent säger att de föredrar alternativet med friskvårdstimme. Det verkar som sagt som att även Sveriges Lärare tycker likadant, och det förefaller finnas fler fackliga organisationer där en övervägande del av medlemmarna vill ha friskvårdstimmen. Då blir givetvis frågan: Är det verkligen rätt att personalborgarrådet ska bestämma över personalens friskvård, så att de blir mindre friska och går runt och är upprörda över det här, vilket många medlemmar nu är? Jag tänker mig att man som socialdemokrat borde lyssna extra noga på de fackliga organisationerna, och vad jag förstår vill de att det här ska vara på individnivå, eftersom det är det som många av deras medlemmar vill ha.

Anförande nr 40

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Jag delar helt borgarrådet Jan Jönssons beskrivning att det inte ska vara upp till personalborgarrådet att avgöra om medarbetarna ska ha friskvårdstimme eller extra friskvårdsbidrag. Därför har vi sagt att det här ska avgöras på förvaltningsnivå i samverkan mellan parterna. Det är en viktig princip för oss att det är så man tar ställning i sådana här frågor.

Huruvida vi så småningom kan ha ett system som är ännu mer individbaserat är som sagt något som framtiden får utvisa. I dag är det så att det sker en förhandling. Hittills har, precis som Jan Jönsson beskrev, förhandlingen i stort landat i att man i de flesta förvaltningar har valt att ha mer i peng och inte använda den här timmen. Men det står

Bilaga 2

Yttranden 2024-03-25

förvaltningarna fritt att göra upp annorlunda om det är så att de fackförbund som har starka åsikter om detta lyckas övertyga resten av sina kollegor om att det är rätt väg att gå.

Fråga nr 4. Stockholm Vatten och Avfall

Anförande nr 41

S v a n t e L i n u s s o n (C): Ordförande, borgarrådet och fullmäktige! Stockholms framtida avloppsrening är faktiskt ett av våra allra viktigaste miljöprojekt. Det nya avloppssystemet har gått från en startnota på 6 miljarder till över 22 miljarder, och dessutom är det tio år försenat. Det här är fördyringar som saknar motstycke och som riskerar enorma konsekvenser för skattebetalarna, för miljön och för alla stockholmare som använder toaletter.

I dag hade majoriteten en pressträff om att man upptäckt ännu fler enorma fördyringar som nu kommer att behöva hanteras. Därmed ökar kostnaderna ännu mer. Stockholm Vatten och Avfall har glömt bort en upphandling som vd:n gjorde 2022. Man har kommit fram till att det saknas 1,4 miljarder kronor. 1 400 miljoner kronor finns alltså inte med i bolagets budget. Jag undrar: Vad hade hänt om detta inte upptäckts? Finns dessa pengar med i stadens budget någonstans? Om inte: Hur kommer det att påverka stadens budget, och hur kommer det att påverka stockholmarnas va-avgifter?

Anförande nr 42

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Ordförande! Det här är uppgifter som precis har kommit fram i ljuset och som vi förstås har reagerat oerhört starkt på. Vi har också omgående vidtagit åtgärder och tillsatt en extern utredning för att se vad som har hänt och varför det har hänt och förstås också för att kunna blicka framåt och se till att vi får ordning och reda i våra investeringar. Det är naturligtvis helt oacceptabelt att det har fattats ett beslut om upphandling utan att det finns ett politiskt fattat beslut vare sig i styrelsen för Stockholm Vatten och Avfall eller i kommunfullmäktige, dit besluten ska tas om de överstiger 300 miljoner kronor.

Den här oberoende externa granskningen pågår just nu. Där tror jag att vi kommer att få fler svar och kanske också rekommendationer angående vilka åtgärder vi behöver vidta framöver. Det är klart att en viktig del i detta handlar om vad det blir för kostnader. Kommer taxorna att påverkas? Det är inte säkert, men jag tror att vi behöver undersöka hur de här kostnaderna har räknats in i SVOA:s befintliga investeringsbudget. Det är en fråga vi behöver ha svar på, men svaren har jag inte här och nu.

Det är förstås en väldigt allvarlig situation. Vi från majoriteten har också redan vidtagit ett antal åtgärder för att få ordning och reda i våra investeringar och säkerställa en god

Bilaga 2

Yttranden 2024-03-25

kostnadskontroll, och vi kommer att fortsätta göra det. Våra investeringsregler uppdaterades redan förra året, med en mycket skarpare styrning av projekt som överstiger 1 miljard. De kommer inte ens att få köra igång om det inte gjorts en extern granskning av planeringen av projekten. Det handlar även om utbildningsinsatser just nu för stadens politiker. Vi har också nu ett ansvar att verkligen noga följa de investeringar som staden gör. Det handlar om tydligare uppföljning i kommunstyrelsen och så vidare. Det arbetet kommer att fortsätta.

Anförande nr 43

S v a n t e L i n u s s o n (C): Jag tackar så mycket för svaret. De här ekonomiska frågorna är oerhört viktiga, men jag undrar också hur miljöfrågorna påverkas. Det är helt avgörande att Stockholm har en va-infrastruktur som levererar dricksvatten av världsklass. Det finns en massa EU-lagstiftning som kräver att vi har vårt rena vatten. Det finns avloppsdirektiv och dricksvattendirektiv, och det är oerhört viktigt att vi har de här lagarna. Att det här fungerar möjliggör också till exempel att våra bräddavlopp klarar av de stora skyfall som kan komma. Mina frågor är: Kan du lova att det inte kommer fler överraskningar, Åsa Lindhagen? Kommer vi att kunna följa EU:s avloppsdirektiv och EU:s dricksvattensdirektiv?

Anförande nr 44

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Vi såg redan i höstas att det fanns ett behov av en nystart i bolaget och rekryterade därför en ny vd. Den nya vd:n i Stockholm Vatten och Avfall har ett väldigt tydligt uppdrag att vända på alla stenar i bolaget när det gäller investeringarna. Det är också just det arbetet som har lett fram till att det uppdragats att det gjorts en upphandling av grovreningen i Sickla, ett av delprojekten, utan några politiska fattade beslut.

Det här arbetet pågår just nu för fullt inom bolaget, så jag kan absolut inte garantera något sådant som att det inte kan komma fler överraskningar. Men det som är viktigt nu är att allt måste fram. Vi måste ha en korrekt beskrivning av verkligheten. Vi politiker måste ha underlag där siffrorna stämmer och där det är rimliga analyser av vilka kostnader vi har framför oss. Vi kan inte ha den här typen av överraskningar, som också kommit rörande Stockholms framtida avloppsrening. Det är helt oacceptabelt, och det är viktigt att vi kommer till rätta med detta. Det arbetet pågår just nu i bolaget, och det är otroligt viktigt. Ett tydligt medskick till vd:n är att just detta ska göras.

Anförande nr 45

S v a n t e L i n u s s o n (C): Jag tackar för svaret. Jag hoppas verkligen att ni lyckas förbättra bolaget, för det här ser absolut inte bra ut. Ingen vill ha den här sortens överraskningar.

Bilaga 2

Yttranden 2024-03-25

Jag har tidigare här i talarstolen flera gånger drivit på för att vi ska använda oss av smarta digitala system i vår styrning av staden. Det är avgörande för att ha en god förvaltning, oavsett om det gäller skola eller mer tekniska delar såsom avloppssystem. Med AI kommer vi framöver att kunna effektivisera ännu mer, hoppas vi alla. Nu saknas det alltså 1 400 miljoner kronor som har missats helt. Ett väldigt enkelt digitalt kontrollsystem hade kunnat upptäcka de här problemen. Därför vill jag veta hur ni tänker kring införandet av smarta styrsystem. Planerar styret att införa några sådana digitala system? När ska Stockholm bli en modern stad även med digitala mått mätt?

Anförande nr 46

Borgarrådet *L i n d h a g e n* (MP): Jag vill börja med att säga att det är väldigt tydligt att vd:arna för våra bolag har ansvar för att följa de investeringsregler som staden har beslutat om. Har man överstigit det mandat man har ska besluten upp till politiken – punkt – oavsett vad man har för system. Det ansvaret har man.

Sedan är jag en väldigt varm anhängare av att vi använder digitaliseringens möjligheter för att få loss resurser till saker där vi kan göra bättre nytta för stockholmarna. Det arbetet pågår också inom miljöförvaltningen till exempel, för att lyfta fram den förvaltning som jag har ett särskilt ansvar för. Det arbetet behöver pågå i alla våra bolag. Vi behöver dra nytta av teknikens möjligheter och förstås möjligheterna till bättre kontroll, bättre uppföljning och bättre styrning. Det är någonting som jag bejakar.

Fråga nr 5. Hot och våld i skolan

Anförande nr 47

Borgarrådet *H e d i n* (M): Ordförande! Sedan årsskiftet har vi både i sociala medier och i traditionella medier kunnat läsa om vittnesmål från skolpersonal om hur allvarliga många händelser i skolan kan bli. Vi har fått läsa om lärare som blivit boxade i magen, om omfattande skadegörelse, om hotfulla vårdnadshavare och till och med om ambulansturer för skolpersonal. Jag kan inte annat än att verkligen känna med den skolpersonal som hamnar i den här typen av situationer. Är man lärare i Stockholm ska man kunna räkna med ett ordentligt stöd från sin arbetsgivare. Min fråga till skolborgarrådet Emilia Bjuggren är om hon i dag känner att staden gör tillräckligt för att stötta sin personal som utsätts för hot och våld och vad som annars behöver komma till.

Anförande nr 48

Borgarrådet *B j u g g r e n* (S): Det är självklart så att ingen elev, ingen lärare och ingen annan personal i våra skolor någonsin ska utsättas för hot eller våld. Varje gång

Bilaga 2

Yttranden 2024-03-25

det sker är det ett misslyckande. Vi måste hela tiden lära hur vi kan bli bättre på att förhindra och förebygga men också hantera de incidenter som sker.

Andréa Hedin frågar mig om Stockholms stad som arbetsgivare gör tillräckligt. Men att göra tillräckligt i det här avseendet tror jag nästan är en omöjlighet. Så länge någonting inträffar är det inte tillräckligt.

Det vi nu precis har gjort är att vi har uppdaterat stödmaterialet kring hot och våld ute i våra skolor. Vi har haft ett stort samarbete mellan arbetsgivare och de fackliga företrädarna för att det verkligen ska vara ett material som går att använda i vardagen. Jag har efter det haft dialoger med inte bara representanter för facken i skolan utan även alla välfärdens fackliga företrädare kring hur vi nu kan se till att ytterligare stärka arbetet men också implementera de här viktiga stödrutinerna, som man har arbetat fram. Det är ett arbete som pågår och som måste fortsätta.

Parallellt med det jobbar vi såklart med det förebyggande arbetet generellt i skolan. Vi bygger ut det särskilda stödet, så att färre elever ska hamna i situationer där de råkar i affekt, vilket vi vet är en problematik. Vi jobbar med våldsprevention i våra skolor, något som vi försöker sprida till fler skolor. Det är ett arbete som tyvärr måste fortsätta, inte bara i skolan utan i hela samhället. Under de senaste tio åren har anmälningarna om hot och våld mot välfärdsanställda i landet fördubblats, och i princip alla välfärdssektorer är drabbade. Detta är alltså en nationell angelägenhet och ett samhällsproblem att bemöta och hantera.

Anförande nr 49

Borgarrådet H e d i n (M): Arbetsmiljöverkets siffror visar att lärare är alltmer utsatta i hela landet. Skolborgarrådet bekräftade tidigare medialt att detta stämmer även i Stockholm. Det är en utveckling som vi måste bryta snarast. Även om de mest allvarliga incidenterna fortfarande är förhållandevis få ser vi att de hela tiden ökar.

I en intervju med Svenska Dagbladet sa skolborgarrådet häromveckan att särskilda undervisningsgrupper är en del av lösningen. Även om SU-grupper är viktiga av många anledningar ställer jag mig frågande till om det är tillräckligt på det sätt som lyfts fram. Jag undrar varför inte skolborgarrådet väljer att lyfta fram exempelvis akutskolor och hur skolborgarrådet ställer sig till att möjliggöra placering i lägre åldrar.

Anförande nr 50

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Att hantera den allvarliga och omfattande frågan om hot och våld mot personal men också såklart mellan elever kräver väldigt många olika insatser. Jag har i flera olika intervjuer fått möjlighet att breda ut mig mer kring hur vi arbetar för att förhindra situationer men också kring vad som görs när det väl inträffar incidenter, vilket dessvärre sker.

Bilaga 2

Yttranden 2024-03-25

Man får inte lika mycket tid och utrymme i alla intervjuer. I den intervju i Svenska Dagbladet som Andréa Hedin hänvisar till klippte de ut ett citat från det samtal vi hade.

Som jag redogjorde för i mitt inledningsanförande handlar det om en bred palett. Det handlar om att möta de elever som har behov av särskilt stöd och som riskerar att annars råka i affekt. Det handlar om det våldspreventiva arbetet generellt i våra skolor. Det handlar också om rutiner och stöd till lärare och personal, så att färre ska utsättas.

Anförande nr 51

Borgarrådet H e d i n (M): I Stockholm fördubblades antalet anmälningar förra året. Det är en tydlig signal om att mycket mer borde göras. Därför återupprepar jag min fråga hur skolborgarrådet ser på att möjliggöra placering på akutskolor även i lägre åldrar. För de barn som är riktigt utåtagerande är det en insats som tenderar att fungera väldigt bra.

Skolborgarrådet nämnde själv mötet med facken häromveckan. Jag undrar, Emilia Bjuggren, om du konkret kan sammanfatta om det kommer att komma några politiska beslut efter det här mötet eller om det bara var ett kaffe-och-kaka-möte.

Anförande nr 52

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Jag hoppas att Andréa Hedins sista kommentar om kaffe-och-kaka-möte inte avsågs så avfärdande som den lät. För mig som skolborgarråd är möten med de fackliga företrädarna aldrig oviktiga eller betydelselösa. Tvärtom hör de till de viktigaste möten vi har för att utveckla det dagliga arbetet, både det som blir politik här i fullmäktigesalen och i lika hög grad det som blir rutiner ute i våra verksamheter. Stödmaterialet till lärare och skolor är en jätteviktig del som aldrig tas upp till beslut i kommunfullmäktige utan handlar om det dagliga arbetet med att hantera situationer ute i våra skolor. Det har till exempel efterfrågats att det ska finnas ett material att jobba med på APT-träffar, vilket vi tycker är en klok idé att arbeta vidare med.

Ja, akutskolorna är en jätteviktig del. Det är lika viktigt att det sedan finns någonstans att ta emot de eleverna, till exempel i våra särskilda undervisningsgrupper och centrala undervisningsgrupper. Det arbetet kommer också att fortsätta.

Fråga nr 6. Är det problematiskt att det islamistiska Millî Görüş kommer att styra Skärholmens största moské?

Anförande nr 53

G a b r i e l K r o o n (SD): För ungefär 15 år sedan tog dåvarande politiker i Stockholms stad beslut om att upplåta mark för en ny moské i Skärholmen. Sedan dess

Bilaga 2

Yttranden 2024-03-25

har flera majoriteter fortsatt att möjliggöra det här bygget. Vid senare granskningar av de organisationer som driver på och står bakom moskébygget har det framkommit att de har mycket tydliga kopplingar till den turkiska islamistiska organisationen Millî Görüş.

Organisationen Millî Görüş grundades av turkiska politiker på 70-talet i syfte att utgöra en motkraft mot västerländsk sekularism och främja sharia. På senare år har även Frankrike utmålat organisationen som ett verktyg för den turkiska staten för utlandspåverkan. Eftersom Millî Görüş är så tydligt kopplat till den här organisationen och har ett tydligt inflytande över byggfinansieringen vill jag fråga socialborgarrådet om han anser att det är problematiskt att en islamistisk organisation kommer att styra Skärholmens största moské.

Anförande nr 54

Borgarrådet O j a n n e (S): Fru ordförande! Jag tackar för frågan, Gabriel Kroon. Jag har tjatat lite grann på dig om att du ska ställa frågor till mig, för det är ingen annan som gör det i den här församlingen. Men jag hade gärna hoppats att det kommit en fråga som var lite mer på min planhalva och berörde sådant som jag jobbar med. Byggprojekt är tyvärr inte riktigt mitt bord just nu.

Om man kollar på Millî Görüş går det inte att komma ifrån att det är en djupt konservativ organisation som står väldigt långt ifrån mig och mina grundvärderingar. Jag kan inte säga annat än att jag inte delar den syn som de har på en del saker. Jag fick göra en del research när jag fick veta att jag skulle få den här frågan, och jag har noterat att det gjorts en del helt klart problematiska uttalanden av företrädare för organisationen – antisemitiska uttalanden. Svaret på frågan är att jag inte delar någon ideologisk grund med dem.

Samtidigt är religionsfriheten en grundlagsskyddad rättighet, och religiösa byggnader är vanliga inslag i stadsbilden. Men vi måste också hela tiden vara väldigt tydliga med att vi tar avstånd från extremism.

Jag tänkte mig att jag så småningom skulle kunna få en följdfråga om huruvida staden ger några pengar till stiftelsen som bygger den här moskén. Jag kan redan nu säga att svaret är nej – vi ger inte några pengar till den här organisationen, enligt de uppgifter jag har fått. Jag har försökt utreda detta fort.

Jag hoppas att det var svar på din fråga, Gabriel Kroon.

Anförande nr 55

G a b r i e l K r o o n (SD): Jag tackar så mycket för svaret på frågan. Jag gläder mig åt att du ganska rakt konstaterar att det är en problematisk organisation, Alexander Ojanne. Anledningen till att det var du som fick frågan och inte de ansvariga för själva

Bilaga 2

Yttranden 2024-03-25

bygget är att bygget redan har beslutats och att Stockholm redan har varit med och finansierat och möjliggjort en del av infrastrukturen till bygget. Det bladet har vänts. Det jag vill fokusera på är de sociala problem som kan uppstå framöver på grund av den här verksamheten och som vi kommer att möta. Vad händer om organisationen uppmuntrar till utanförskap, segregation och sharia? Man kanske rent av uppmuntrar till hedersproblem som strider mot både Stockholms stads värden och de svenska värdena, som jag tror att vi båda står bakom.

Följdfrågan blir: Hur avser ni att motarbeta de negativa strömmar som uppenbart förekommer i den här organisationen?

Anförande nr 56

Borgarrådet O j a n n e (S): Ungefär samtidigt som din fråga kom in till kansliet, Gabriel Kroon, fick jag ett första utlåtande avseende ett förslag om hur vi snart ska svara i socialnämnden, där du och jag sitter, angående det nya kommande programmet mot våldsbejakande extremism. Nu föregriper vi den debatten lite grann, men man tar ganska långa kliv från det program vi antog 2016. Vi går ifrån att fokusera på återvändare från IS till att mer fokusera på ensamagerande individer som växer upp i radikala miljöer eller rör sig i radikala kretsar. Detta ligger mer i närheten av vad som faktiskt utgör en risk för att det skulle hända ett terrordåd. Det är en sak som vi jobbar med.

Anförande nr 57

G a b r i e l K r o o n (SD): Jag kan konstatera att vi har en galen situation framför oss. Vi har tillåtit en organisation att uppföra en byggnad och förespråka sin tolkning av islam samtidigt som vi inte vetat vilka som står bakom organisationen. Jag hoppas på djupet att man tar lärdom av detta, så att vi undviker liknande fall. Vad hade hänt om den ryska staten hade finansierat en rysk-ortodox kyrka som kontaktat Stockholms stad angående möjligheten att upplåta mark? Självklart måste vi förstå vilka anledningar det finns till att aktörer går in och finansierar religiösa byggnader. Det här handlar inte om religionsfriheten utan om grundläggande nationell säkerhet. Men det handlar även om att omöjliggöra för människor att leva i segregation och leva efter värderingar som strider mot de svenska värderingarna.

Anförande nr 58

Borgarrådet O j a n n e (S): Fru ordförande! Det är bra att Gabriel Kroon tar upp frågan om utländsk finansiering. Jag satt i konstitutionsutskottet förra mandatperioden. En fråga som jag hade på mitt bord och där vi lyckades förhandla fram en överenskommelse mellan alla partier från Vänsterpartiet till Sverigedemokraterna handlade om hur vi ville få stopp på utländsk finansiering av trossamfund. Då pratade vi om just den rysk-ortodoxa kyrkan som ett exempel, samtidigt som man inte ville komma åt den grekisk-ortodoxa kyrkan; det är ett otroligt kirurgiskt ingrepp som

Bilaga 2

Yttranden 2024-03-25

behövs. Vi tog våren 2022 ett utskottsinitiativ om att detta skulle utredas. Sedan dess har vi förlorat regeringsmakten, Gabriel Kroon, och ditt parti har betydligt större inflytande över den lagstiftande församlingen än vad mitt parti har just nu. Jag får väl hoppas att ni återkommer med svar på den frågan.

Fråga nr 7. Hur ska staden agera för att bevara en byggnad av kulturhistorisk betydelse på Järva?

Anförande nr 59

Å s a N i l s s o n S ö d e r s t r ö m (L): Ordförande, kommunfullmäktige och ledamöter! Hur många av er har rest till Spånga med pendeltåg eller kanske med buss i år? Det är några stycken i alla fall. Vanligtvis när man kommer till Spånga möts man av en ganska trevlig småstadskänsla. Men just nu är det som ibland kallas Spångas själ, det vill säga huset som tidigare innehöll Spånga Järn & Färg, helt på väg att förstöras. Det är det äldsta huset i Spånga. I stadens dokument säger man att det är en kulturhistoriskt värdefull byggnad, men i dag är det som ett spökhäus. Det har brunnit, och taket står helt öppet. Det regnar in. Fönster är trasiga. Tittar man in genom andra fönster, som inte är så trasiga, ser man att det ligger sopor där och att det är nedklottrat. Huset håller helt enkelt på att rasa samman fullständigt. Det är jättesorgligt, och det gör också Spånga otryggare och fulare. Hur ser du på den här situationen, Clara Lindblom?

Anförande nr 60

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Tack för en väldigt angelägen fråga! Jag har själv handlat färg otaliga gånger i järnaffären i Spånga. Många klasskamrater praktiserade där i nian eller har jobbat där efter gymnasiet. Det är en otroligt fin fastighet, även om järnhandeln inte finns kvar längre.

Jag vill understryka att jag inte har föredragningskyldigheten för stadsbyggnadskontoret, som utför tillsynen, utan den ligger hos Jan Valeskog. Vi försökte få klarhet i vilken fastighet frågan gällde och ringde Liberalernas kansli, eftersom den var lite kryptiskt formulerad. Nu fick vi reda på att det var denna fastighet, och den ligger tyvärr inte under mig. Jag ska ändå försöka svara efter bästa förmåga. Men vill man ha mer underbyggda svar är det jättebra att vara tydlig i sina frågor – eller be sin kanslichef svara på vilken fastighet frågan avser.

Jag har fått brevet från nätverket För Spångas framtid. Det här är en fastighet som ägs av Samhällsbyggnadsbolaget, SBB – direkt eller indirekt, kan man väl säga. Det är helt klart så att en fastighetsägare har väldigt mycket skyldigheter enligt plan- och bygglagen när det handlar om att inte låta en fastighet förvanskas och förfalla, vilket man verkligen kan säga att den här fastighetsägaren gör. Jag har mycket att säga om

Bilaga 2

Yttranden 2024-03-25

SBB som bolag, och det var också därför jag motsatte mig flera försäljningar till just det bolaget under förra mandatperioden.

Men nu äger SBB den här fastigheten, och då kan man säga så här: Ansvaret för tillsynen av fastigheter ur den här synvinkeln åvilar stadsbyggnadskontorets tillsynsenhet. Jag misstänker starkt att fastigheten har fått flera anmälningar på sig. Då är det helt enkelt upp till stadsbyggnadskontoret att göra tillsyn. Det finns möjligheter att utdöma viten, begära rättelse och så vidare. Samtidigt kan man tyvärr konstatera att kommunernas verktyg och muskler att ingripa mot fastighetsägare som inte tar sitt ansvar är väldigt begränsade. Men det här är en fråga som är starkt prioriterad för oss. Vi håller på att stärka tillsynen väsentligt, och jag kan alldeles strax återkomma till vad vi gör rent konkret för att göra så.

Anförande nr 61

Å s a N i l s s o n S ö d e r s t r ö m (L): Ja, det är många som har anmält den här situationen, så det finns ärenden uppe. Men enligt vad jag har hört av dem som har hört av sig till stadsbyggnadskontoret är det ännu sju veckor efter att anmälan gjorts inte någon handläggare utsedd. Det här går alldeles för långsamt. Jag är rädd att det här blir en fara för hela Spånga, även för människoliv; orsaken till att branden började var ju att någon satt där inne och eldade.

Anser du att det finns möjlighet att verka för att den här fastigheten ska tvångsförvaltas, Clara Lindblom? Det skulle man kunna göra med hjälp av stadens ansvariga bolag.

Anförande nr 62

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Tvångsförvaltning är någonting som fastighetsnämnden initierar. Sedan utses en förvaltare. Det kan man absolut titta på.

Det vi gjorde konkret när vi fick det här öppna brevet från För Spångas framtid var att direkt skicka frågan till Karin Ahlzén, som är projektchef för Fokus Järva. Hon har tagit kontakt med SBB för att försöka utröna vad de håller på med och vilka planerna framåt är. Den kontakten har initierats för att vi tydligt vill visa SBB att man inte hanterar så här fina byggnader på detta sätt. Dessutom finns fastigheten i ett mycket centralt läge. Även vad gäller till exempel Rågsveds centrum har vi sett att det är otroligt viktigt att de strategiskt belägna fastigheterna sköts, för det sätter stämningen och känslan för hela området.

Jag kommer att ta med mig frågan till Jan Valeskog vad gäller att trycka på stadsbyggnadskontoret, för det är klart att tillsyn ska göras, även om vi är lite begränsade. Jag hade velat agera mycket hårdare och snabbare, men vi är på i frågan.

Bilaga 2

Yttranden 2024-03-25

Anförande nr 63

Å s a N i l s s o n S ö d e r s t r ö m (L): Vad skönt att höra att du också ser väldigt allvarligt på det här, Clara Lindblom! Om det inte sker en väldigt snabb vändning från byggnadsbolaget, så att de omedelbart ser till att skydda fastigheten, hoppas jag verkligen att man går in och tvångsförvaltar den. Jag tycker att det behövs.

Anförande nr 64

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Jag är ju vänsterpartist, så tvångsförvaltning känns inte så främmande. Nej, jag skojar bara.

Vi har sett att tillsynen är någonting som släpat efter lite. I miljöförvaltningen är man otroligt duktig på proaktivt systematiskt arbete. Storstockholms brandförsvaret, som jag är ansvarig för, tittar på det systematiska brandskyddsarbetet. Stadsbyggnadskontoret har haft otroligt svårt att hinna med alla anmälningar, för de har inte samma möjligheter som de två andra kompisarna att utdöma tillsynsavgifter utan behöver anslagsfinansiering. Men vi i den rödgröna majoriteten har faktiskt skjutit till pengar till stadsbyggnadskontoret för att de ska kunna prioritera sin tillsyn. Vi har också skärpt skrivningarna vad gäller ökad samordning mellan just miljöförvaltningen, Storstockholms brandförsvaret och stadsbyggnadskontoret för att vi verkligen vill rikta udden mot de här fastighetsägarna. Som du säger är det tråkigt när hus förfaller, Åsa Nilsson Söderström, inte minst när de är kulturhistoriskt värdefulla. Det drabbar hela området, och så ska det inte behöva vara.

Fråga nr 8. Skolskjuts till barn med funktionsnedsättning

Anförande nr 65

C l a e s N y b e r g (C): För många barn i staden är skolskjuts med taxi det enda möjliga alternativet för att ta sig mellan hem och skola. Det kan vara aktuellt på grund av att eleven har en funktionsnedsättning eller på grund av särskilt svåra trafikförhållanden på vägen till skolan.

Under helgen publicerade Mitt i Stockholm en artikel om att missförhållandena i stadens upphandlade skoltaxiverksamhet fortlöper. Under 2023 rapporterades över 9 000 avvikelser. Även om det var en del som berodde på väder och köer finns det fortfarande problem med långa väntetider, oacceptabelt stor rotation av förare och så vidare.

Nu ska avtalen upp för beslut igen – antingen förlängning eller omförhandling. Min fråga till skolborgarrådet är: Hur ska ni i vänsterstyret med de nya avtalen säkra att alla barn som är beroende av skoltaxi kan komma tryggt till och från skolan?

Bilaga 2

Yttranden 2024-03-25

Anförande nr 66

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Jag tackar Claes Nyberg för frågan. Det här är tyvärr ett återkommande problem. Det sker nästan 1 miljon persontransporter varje år i staden. Bland dem ingår skolskjutsarna. Av dessa är det ungefär 1 procent som anmäls som avvikelser. Det är alltså väldigt många avvikelser bland dessa. Det drabbar framför allt de barn som får stå och vänta, men det är klart att det också drabbar skolan och undervisningen att man inte kan lita på att barnen kommer fram som de ska.

Detta har man arbetat med intensivt under de senaste åren. Vi såg tyvärr att avvikelserna ökade efter pandemin. Tyvärr verkar det som att ganska många chaufförer har lämnat branschen, vilket gör det ännu svårare att upprätthålla de här avtalen. Men det pågår en intensiv dialog för att minska avvikelserna och se till att eleverna kommer till skolan som de ska. Det handlar om att de upphandlade aktörerna måste ta hand om sina system och sina rutiner, men det krävs också ett arbete från våra skolor och vårdnadshavare för att undvika sena ändringar i bokningar och annat som försvårar just arbetet med rutiner och strukturer.

Vi vet att det tyvärr är väldigt svårt att hitta alternativa aktörer. Hitintills är serviceförvaltningens bedömning att förbättringar måste ske i dialog med de upphandlade aktörer vi har eftersom det helt enkelt inte råder så stor konkurrens på den här marknaden.

Anförande nr 67

C l a e s N y b e r g (C): Det är bra att det pågår ett kontinuerligt arbete. Jag skulle också säga att det finns ett generellt problem när det gäller upphandlingar i staden – vi trycker ned dem till förvaltningen väldigt mycket. Jag tycker att vi i politiken borde ta ett steg framåt över huvud taget i kravställandet. Där anser jag att vi har ett gemensamt ansvar.

För till exempel barn med autism, som är särskilt känsliga för förändringar, påverkar det här i ännu högre grad. Det finns stor risk för att barn blir hemmasittare om inte detta fungerar. Det hänger alltså verkligen ihop.

Vid årsskiftet 2022/23 hotade staden med att häva avtalen med två av de tre leverantörerna på grund av väldigt allvarliga klagomål på brister. Jag fick inte riktigt svar. Nu lät det som att svaret från förvaltningen och er är att man ska fortsätta jobba med de leverantörer som finns. Men vad har hänt sedan man faktiskt hotade med att häva avtal?

Anförande nr 68

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Jag ska vara ännu tydligare. Precis som jag har försökt beskriva pågår det en dialog om utveckling med aktörerna. Det handlar om deras rutiner, som de ska jobba med. Det handlar om att ha samma personal och samma

Bilaga 2

Yttranden 2024-03-25

rutter. Det handlar också om den mötande sidan, som bör undvika att göra sena bokningar och ska se till att rutinerna är så lätta att följa som möjligt.

Frågan om att personalen byts ut är komplex. Leverantören måste såklart enligt avtalet i så god mån som möjligt se till att det är samma personal, men ingen är ju livegen. Det här är en bransch som är väldigt konjunkturkänslig. Den var särskilt utsatt under pandemin, men den är utsatt även fortsatt.

Med det sagt är detta inte helt klart. Just nu är arbetet med att förbättra avvikelserutinerna och minska avvikelserna igång och fortgår.

Anförande nr 69

Claes Nyberg (C): Vad bra! Med risk för att jag, Svante Linusson och Centerpartiet kommer att låta som en repig skiva vill jag säga att det just vid den här typen av upphandlingar kanske är ännu viktigare att staden ställer krav på ett digitaliserat system, så att staden själv får tillgång till data och kan följa upp. Det har vi generellt varit väldigt dåliga på i Stockholm. Vi utmärker oss i Kommunsverige genom att höra till de sämre, i alla fall bland kommuner i större storlek, på att göra det. Det behöver vi göra också i det här fallet, så att vi själva har data. Det är ändå så att vissa av händelserna har inneburit allvarlig risk för hälsa och liv för resenärerna. Det är det som står i rapporten och uppföljningarna, men vi har väldigt svårt att följa upp de data som finns. Hur ser skolborgarrådet framför sig att man ska kunna krävställa mycket bättre? Även om man nu ska fortsätta med befintliga leverantörer går det förstås att kliva in med ett kravställande på att de ska tillhandahålla digitala system eller ett fungerande digitaliserat sätt att göra bokningar.

Anförande nr 70

Borgarrådet Bjuggren (S): Jag tror att vi i det här fallet är helt överens om att det bästa hade varit att ha ett tydligt digitalt system som går lätt att följa. Delvis är det också någonting som det ställdes krav på i upphandlingen men som leverantörerna haft olika förmåga att sedan leverera på, trots att man vunnit upphandlingen på de premisserna.

Det här är en återkommande utmaning i vår stora verksamhet. Vi är begränsade vad gäller antalet leverantörer som över huvud taget kan möta våra behov. Jag har ingen annan åsikt än Claes Nyberg – vi måste fortsätta att försöka pusha andra framför oss men kanske också själva bli betydligt bättre på att nyttja den ”framkant” som finns runt om ute i samhället där andra har gjort det bättre än vad vi gör det själva.

Bilaga 2

Yttranden 2024-03-25

§ 12 Valärenden i kommunfullmäktige 2024

Anförande nr 71

A n d e r s Ö s t e r b e r g (S): Ordförande! Jag har tre saker att ta upp. Den första gäller ersättare i Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd. Där nominerar vi Erik Rova Hedlund. Den andra är att "Amanda Karlsson Åkerlind" egentligen heter Amanda Hansson Åkerlind. Hon har inte gift sig i helgen; jag har kollat med hennes mamma. Det tredje är en uppmaning till de partier som har en bristande närvaro på valberedningens möten: Kom gärna till valberedningens möten! De är väldigt trevliga, och det är också så man slipper höra sådana här anföranden i talarstolen. Dessutom har vi på vart fjärde möte bullar från Kooperationen.

Anförande nr 72

M a r t i n H a n s s o n (MP): Ordförande! Vi var på valberedningens möte. Vi hann dock inte anmäla till KS, för det kom lite sent. Vi skulle vilja bekräfta avsägelsen i Stockholms bostadsförmedling av Anna Wallgren. Samtidigt vill vi nominera Ahmet Music som ersättare i Stockholms bostadsförmedling.

Bilaga 2

Yttranden 2024-03-25

§ 13 Stockholms stads trygghetsprogram 2024–2027

Anförande nr 73

Borgarrådet O j a n n e (S): Herr ordförande! Det har gått två månader sedan vi i kommunfullmäktige senast behandlade trygghetsprogrammet, som då återremitterades. Jag berättade då att två områden på polisens lista över utsatta områden hade försvunnit därifrån: Östberga och Solberga. De är alltså inte längre klassade som utsatta områden. Det kanske är bra att vi tar den här debatten en gång till, för nu har jag ännu mer positiva nyheter att berätta: Vi har sedan dess fått reda på att polisen också har tagit bort fem öppna drogscener från sin lista. De minskar både till antal och till yta.

Men detta räcker inte. Vårt mål är att i Stockholm ska alla stadsdelar vara trygga, och i Stockholm ska alla invånare vara trygga. Det gäller både i det offentliga rummet och i de egna hemmen. Vi behöver se att det våld som utövas i hemmen sprider sig ut på gatorna. I den våldsvåg som vi har upplevt under 2022–2023 har det varit väldigt tydligt – det hör man när man pratar med både socialtjänsten och polisen – att många av de utförare som har påkommit kommer från familjer där våld har varit norm i hemmen. Vi måste se till att vi får slut på våldet i hemmen om vi ska få slut på våldet på gatan. Om vi ser till antal dödsoffer är det fler kvinnor som dör av våld i nära relationer än som faller offer för dödligt skjutvapenvåld. Det visar att samhället behöver trappa upp sitt arbete, men det visar också vikten av att koppla samman de här frågorna av just den anledning jag var inne på.

Herr ordförande! När ärendet behandlades i KF anfördes ett antal skäl till återremissen. Vi har gått igenom dem, och vi anser inte att de motiverar till ändringar i förslaget till program.

Jag förstår att oppositionen behöver visa att det finns skillnader mellan majoritetens politik och deras, men skillnaden ligger inte i att vi tycker olika om vikten av att utveckla och stärka upp arbetet för barn och unga i samhällsvård. Det är inte där skillnaden ligger. Den ligger inte heller i om vi ska motverka våld mot barn och unga i hemmen. Vi är helt överens om det. Den ligger inte heller i att vi skulle tycka olika om ifall ska vara rent och snyggt i våra offentliga miljöer. Vi är överens här.

Jag har sagt det tidigare, och jag säger det igen: Trygghetsarbete handlar både om trygghetsinvesteringar i det offentliga rummet och om ett hållbart förebyggande socialt arbete. Det är genom att nyttja olika insatser och samordna arbetet som fler kan nå och tryggheten kan öka för fler människor och på fler platser. Skillnaden mellan oss i majoriteten och er i oppositionen ligger i synen på styrning. Vi har valt att lägga färre uppdrag på förvaltningen och stadsdelsnämnderna så att de kan fokusera på kärnfrågorna samtidigt som vi tillför mer resurser till verksamheterna.

Bilaga 2

Yttranden 2024-03-25

Vi pekar ut riktningen samtidigt som vi tillämpar tillitsbaserad styrning och visar en tillit till professionens förmåga att välja metoder, arbetssätt och insatser. Trygghetsprogrammet är ett strategiskt dokument som ger stadens alla verksamheter en gemensam grund och struktur för stadens brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete. Nedbrytning av programmet kommer att ske i nästa steg. Det är i linjeorganisationer som trygghetsarbetet sker och inte genom tydlig detaljstyrning från Stadshuset.

Vi kommer i debatten här att få höra politiker som säger att hela Stockholm borde klassas som ett utsatt område. Men då vill jag att ni kommer ihåg att Stockholm går åt rätt håll. Vi har färre utsatta områden. De öppna drogsценerna minskar både till antal och yta, och polisens trygghetsmätning visar på en något ökad trygghet i Stockholm.

Men det finns mycket kvar att göra, och vi hoppas att vi kan enas över blockgränserna om att arbetet för ett tryggare och säkrare Stockholm måste fortsätta. I mångt och mycket är vi överens. Om man kollar på det program som nu ligger på vårt bord för att fattas beslut om ser man att det i väldigt hög grad bygger på det program som antogs under förra mandatperioden. Vi har lagt till en del saker i trygghetsarbetet i staden, men framför allt har vi byggt vidare på det som har varit bra. Vi jobbar långsiktigt, och jag är helt övertygad om att ni, om ni skulle få chansen att styra Stockholm i framtiden, kommer att bygga vidare på mycket av det som vi gör nu. Trygghetsarbete tjänar på långsiktighet och på kontinuitet. Jag hoppas att vi får en trevlig debatt!

Anförande nr 74

J o h a n K l i n g (C): Ordförande! Jag vill börja med att säga att det är mycket som är bra i det här programmet och att det är mycket vi är överens om. Jag tycker också att det är bra att man fokuserar på de fyra områdena stadsutveckling, den offentliga miljön, riktade sociala insatser och de förebyggande insatserna. Men någonting jag saknar i programmet är skrivningar gällande att använda feriejobben smart och riktat som förebyggande långsiktiga insatser riktade mot berörda grupper. Jag saknar också skrivningar om jobb generellt och hur de kan verka förebyggande genom att fler människor har ett arbete att gå till och att barn ser sina föräldrar gå till jobbet på morgnarna och får en bra och rimlig framtidsbild och målbild.

Min konkreta fråga blir därför: Hur vill vi borgarrådet utveckla både jobb och feriejobb så att det ska kunna användas smartare och effektivare i det förebyggande arbetet?

Anförande nr 75

Borgarrådet O j a n n e (S): Herr ordförande! Tack för frågan! Jag tror att det är jätteviktigt att barn och unga har förebilder som går till jobbet och att de ser att mamma och pappa åker iväg varje morgon och kommer hem på kvällen och har arbetat för brödet på bordet. Jag tror att det är otroligt viktigt, men jag tror inte att det ska regleras i programmet. Jag tror inte att det är på den detaljnivån vi ska vara. Hur feriejobben

Bilaga 2

Yttranden 2024-03-25

ska användas i brottsförebyggande arbete tror jag inte är något som ska finnas med i stadens trygghetsprogram. Det tror jag kommer i nästa steg.

Det vi har pratat om är att när vi bryter ned programmet på nämnd- och stadsdelsnivå kommer det absolut att kunna komma in sådana aspekter. Där hoppas jag på en konstruktiv dialog ute i olika facknämnder och stadsdelsförvaltningar, och jag är helt övertygad om att den kommer att föras i konstruktiv anda.

Anförande nr 76

Borgarrådet Jönsson (L): Ordförande! Jag tänkte återkomma till några olika aspekter i mitt huvudanförande, men nu tänkte jag koncentrera mig på två grupper. Det handlar dels om äldre, dels om personer med funktionsnedsättning. Bland annat har socialförvaltningen i sitt remissyttrande skrivit att man tyckte att just äldre personer borde få ett större utrymme i programmet, inte minst eftersom de är en väldigt utsatt grupp. Jag vet att även Funktionsrätt Stockholm har anfört att man tycker att funktionsnedsättningsperspektivet i hög grad saknas i programmet. Jag kan inte se att ni i samband med återremissen har gjort någonting åt det. Frågan är: Varför vill ni inte lyfta fram de här två utsatta grupperna?

Anförande nr 77

Borgarrådet Ojanne (S): Herr ordförande! Jag tackar för frågan. När det gäller de funktionsnedsatta i Stockholm är det väldigt tydligt i stadens trygghetsmätning att det är den grupp som känner sig som mest otrygg. Jag samlade ganska nyligen de största funktionshinderorganisationerna till ett rundabordssamtal där vi diskuterade hur vi ska ta oss framåt och hur vi ska få en ökad upplevd trygghet för de här grupperna. Mycket handlar om välfärdsfrågor. Men det är inte där vi är i dag, i den här debatten.

Jag tycker att man ska komma ihåg att det också finns andra dokument som är viktiga för den här gruppen. Jag tänker då framför allt på samverkansöverenskommelser mellan staden och Polisregion Stockholm, där ett av de fem prioriterade samverkansområdena är särskilt utsatta och sårbara brottsoffer. Det är bland annat funktionsnedsatta som prioriteras i det arbetet.

Anförande nr 78

Borgarrådet Jönsson (L): Ordförande! Vi liberaler hade hoppats att återremissen skulle ge det rödgröna styret chansen att göra vissa justeringar som vi tyckte var väldigt viktiga. Men vi konstaterar att inga förändringar har gjorts. Bland annat påtalade vi i den förra debatten i fullmäktige att gruppen omhändertagna barn är den grupp som har varit absolut mest markerad när det gäller inblandning i den senaste våldsvågen under 2023.

Bilaga 2

Yttranden 2024-03-25

Jag tvingas nu konstatera att varken trygghetsprogrammet eller den nya strategin för att förhindra att barn, unga och unga vuxna dras in i kriminalitet innehåller några särskilda avsnitt kring just barn i samhällsvård. Det är ju lite märkligt eftersom socialborgarrådet i sina egna synpunkter framför hur viktig och prioriterad just den här gruppen barn är. Varför ser vi då inte detta i de strategiska programmen? Det är nämligen viss skillnad på ettårssatsningar i budgeten och de mer långsiktiga satsningarna. Vi ser inte heller att till exempel motverkandet av negativa maskulinitetsnormer i förskolan, som vi vet har stor betydelse för våld och kriminalitet, är tillagt.

Jag var inne på perspektivet äldre och funktionsnedsatta, som vi inte heller har sett några förändringar kring. Vi hade också hoppats på att allvarssamtalen skulle lyftas in i trygghetsprogrammet. Varför är då det så viktigt? Det står i socialborgarrådets synpunkter att det ändå är en del stadsdelar som använder allvarssamtal men att man inte vill detaljstyra. Samtidigt kunde vi i kartläggningen Rätt stöd i rätt tid konstatera att socialtjänsten ofta kommer in för sent, inte minst när det gäller just ungdomar som är på väg in i kriminalitet. Då hänvisas det till att polisen inte kan vara med i alla de här samtalen och att man därför inte vill styra. Men det är faktiskt flera stadsdelar som har vidareutvecklat systemet så att man i de fall polisen inte kan vara med i stället har en föräldrarådgivare eller en fältassistent med som kompletterar socialsekreteraren. Det är väl en utmärkt utveckling av allvarssamtalen! Vi tycker att de är fortsatt viktiga och att de borde ha varit med nu när återremissen gjordes. Men tyvärr är det inga förändringar över huvud taget.

Anförande nr 79

Borgarrådet H e d i n (M): Ordförande! Våldet och otryggheten biter sig fast i Stockholm och sträcker sig över både stadsdels- och kommungränser. Det är tydligt att vi behöver höja ambitionsnivån i vårt trygghetsarbete. Det har stockholmarna all rätt att förvänta sig av oss som förtroendevalda.

Under förra mandatperioden fattade vi ett viktigt beslut om att för första gången ha ett renodlat trygghetsprogram som ett övergripande styrdokument för att lägga särskilt fokus både på förebyggande åtgärder och på tryggheten här och nu. Nu, när ett nytt program tagits fram, hade vi chansen att lyfta arbetet till en ännu högre nivå. Tyvärr är det beslut vi har framför oss inte tillräckligt ambitiöst.

Det är nödvändigt att vårt trygghetsprogram blir mer operativt. När vi sätter trygghetsprogrammet i handen på stadens tjänstepersoner måste det vara tydligt vad som förväntas av dem. Ett effektivt trygghetsarbete kräver att alla nämnder och styrelser drar åt samma håll, och tyvärr blir inte detta tillräckligt tydligt. Vi hade önskat bättre skrivningar om hur vi följer upp barn i samhällsvård – de som i dag löper stor risk att fara illa eller dras in i gängen. Även drogcener i anslutning till skolor borde belysas tydligt. Det saknas skrivningar om hur man konkret bidrar till skapandet av

Bilaga 2

Yttranden 2024-03-25

trygga skolmiljöer. Dessa är avgörande faktorer för att säkerställa en verkligt trygg stad och ett förebyggande arbete.

Målsättningen måste varje gång vi reviderar ett viktigt stadsövergripande program vara att ambitionen höjs, att arbetssätt förbättras och att det är glasklart för alla berörda aktörer vad som förväntas av dem. Otryggheten och den organiserade brottsligheten är systemhotande och riskerar att undergräva förtroendet för viktiga samhällsinstitutioner. Vi måste höja vår ambitionsnivå och arbeta tillsammans för att skapa en stad där alla våra invånare kan känna sig trygga och säkra.

Bifall till Moderaternas reservation!

Anförande nr 80

G a b r i e l K r o o n (SD): Sverigedemokraterna vill anmäla vårt särskilda uttalande som vi gjorde i kommunstyrelsen. Där trycker vi bland annat på att vi skulle ha velat se lite skarpare skrivningar om vikten av ordningsvakter. Men vi ser ändå att vikten av ordningsvakter förekommer till en del och har därför beslutat oss för att ställa oss bakom programmet för att visa på en enighet kring denna viktiga fråga.

Anförande nr 81

M i c h a e l a H o l l i s (KD): Herr ordförande, åhörare, fullmäktige! När Kristdemokraterna hade ansvar för trygghetspolitiken blev trygghetsprogrammet ett eget styrdokument sida vid sida med säkerhetsprogrammet. Vi välkomnar att majoriteten valt att behålla den strukturen, eftersom vi vet att den går att nyttja effektivt för att göra Stockholm tryggare.

Det sker ett fantastiskt trygghetsarbete ute i stadsdelarna. I Hässelby-Vällingby, där jag är vice ordförande, har vi sett goda resultat i det förebyggande arbetet, särskilt när det gäller barn och barnfamiljer, föräldrastödsprogram, familjecentral och hembesöksprogram. Jag håller med borgarrådet Ojanne om att vi behöver få ett slut på våldet i hemmen för att få ett slut på våldet på gatan, och då behövs också ett mycket större föräldraansvar.

Ni här inne vet att trygghetsutskottet har varit viktigt för Kristdemokraterna, inte för utskottets skull utan för att stadens politiska ledning ska ha ansvar, styrning och övergripande koll när det gäller trygghetsarbetet i Stockholm. Vi tycker verkligen att det behövs.

Det är bra att man i trygghetsprogrammet lyfter utmaningarna med välfärdsbrott och bedrägerier. Men vi saknar politiska förslag för att möta detta. I äldrenämnden har insatsen mot äldres utsatthet för bedrägerier slopats, och antalet FUT-handläggare i stadsdelarna har dragits ned. Vi skulle också vilja se ett större funktionshinderperspektiv.

Bilaga 2

Yttranden 2024-03-25

Stadens trygghetsprogram stakar ut en bra struktur som vi i stora delar står bakom. Programmet möjliggör ett brett holistiskt arbete för ett tryggare Stockholm. Nu ser vi också fram emot en politik som svarar mot detta.

Anförande nr 82

Kristin Jacobsson (C): Ordförande! Våldsutvecklingen i samhället Stockholm har varit dramatisk. Det är uppenbart att staden måste ta nya grepp för att både stävja och motarbeta den våldsvåg som vi nu lever i och som drabbar så många oskyldiga. Det blir nästan banalt att tala om att tryggheten ökar när skjutningar och sprängningar fortsätter i folks bostadsområden. Jag är orolig för att staden inte förmår att göra både det akuta, det långsiktigt förebyggande och det breda samtidigt.

Trygghetsprogrammet tycks mest vara en metodbeskrivning som använder fina ord, och det tycks fränkopplat från verkligheten som den ser ut här och nu. Det saknas konkretion, som många har varit inne på. Jag tror faktiskt att vi skiljer oss i synen på styrning. Vi är ju politiker för att vi vill förändra – för att vi vill lägga fram politiska förslag som gör skillnad. Vi är inte nickedockor åt en byråkrati. Där skiljer vi oss nog åt när det gäller styrningen.

Vad gör fina skrivningar i trygghetsprogram om vikten av att klara skolan när verkligheten ser annorlunda ut? Utbyggnaden av särskilda undervisningsgrupper stannar av, och antalet vuxna i skolan minskar. Det finns färre vuxna att anförtro sig åt, färre som kan se, färre som kan fånga upp och färre som kan ge särskilt stöd. Vad gör fina skrivningar om att klara skolan när det i verkligheten förra året kom in rekordmånga anmälningar om kränkningar och våld i Stockholms skolor?

Ordförande! Det är en svaghet att trygghetsprogrammet inte särskilt eller tillräckligt tydligt fokuserar på att skolan ska vara fredad från våld och andra inslag som ger otrygghet. Otrygghet i skolan ger knappast en bra grund för att lära för livet. Fler insatser utanför skolan behöver därför ges en tydligare värdering när det gäller hur de stöder tryggheten i just skolan. Jag saknar det i programmet. Och vad gör fina skrivningar om förebyggande arbete när antalet ordningsvakter blir mindre och allvarsamtalen har tagits bort? Stödinsatserna till barn och unga och deras föräldrar måste komma in direkt när det finns en misstanke. Det första brottet ska inte tas lätt på. Det ska inte gå ouppmärksammat förbi.

Ordförande! En riskfaktor för att hamna i kriminalitet och att utöva kriminalitet är att själv vara utsatt för våld i hemmet. Våld leder till våld. Därför är det nödvändigt att komplettera trygghetsprogrammet med en handlingsplan för motverkande av våld mot barn och unga i hemmet. Jag hörde borgarrådet nämna vikten av det i sitt anförande, men jag saknar fortfarande åtgärderna och handlingsplanen.

Bifall till Centerpartiets reservation i kommunstyrelsen!

Bilaga 2

Yttranden 2024-03-25

Anförande nr 83

M a g n u s R u n s t e n (MP): Ordförande, kära ledamöter och åhörare! Jag är glad att vi nu kan gå fram med det nya trygghetsprogrammet för Stockholms stad. Det är en del av en helhet som kommer att bidra till en tryggare stad för alla stockholmare.

Vi fortsätter, som Alexander var inne på, att bygga vidare på de fyra fokusområdena förebyggande arbete, riktade sociala insatser, stadens offentliga miljö och stadsutveckling. Därtill lyfter vi fram det prioriterade arbetet mot välfärdsbrottsligheten. Vi vet att det är ett område som utsätts för alltmer intresse från de kriminella nätverken. Det innebär att vi måste fokusera ännu mer på det från stadens håll.

I övrigt kan vi konstatera att det finns väldigt positiva inspel från remissinstanserna. Vi ser förstås en allvarlig situation med den grova brottsligheten, men samtidigt kan vi när vi tittar på trygghetsmätningen se att den ligger relativt stabilt jämfört med tidigare. Vi ser trots allt också många positiva tecken när det gäller hur vi jobbar med trygghetsarbete här i Stockholms stad. Bland annat har vi rekordmånga som nås av stadens avhopparverksamhet. Polisen uttalade sig nyligen om uppklaringsgraden i den senaste våldsvågen. Den har ökat, och 70 procent av de grova brotten leder till åtal eller har redan lett till fällande dom. Och det här är alltså det som har skett under det senaste året. Man kan jämföra med den tidigare situationen, där uppklaringsgraden låg kring under 15 procent. Polisen hänvisar själv till samverkan med socialtjänsten. Här ser vi att det vi gör har betydelse när det gäller det förebyggande arbetet och samverkan med polisen. Som tidigare har nämnts har vi, eller rättare sagt polisen, kunnat plocka bort både Östberga och Solberga från listan över socialt utsatta områden. Det är ytterligare ett tecken på att vårt trygghetsarbete ger effekt.

Jag yrkar bifall till den rödgröna majoritetens förslag.

Anförande nr 84

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Ordförande! Miljöpartiet på riksplan är väldigt engagerade i barn i samhällsvård. Er tidigare partiledare, eller språkrör som det heter, Märta Stenevi, har jag träffat flera gånger. Hon har varit oerhört engagerad i det här, och det gäller även er riksdagsgrupp.

Därför undrar jag lite grann hur det kommer sig att varken trygghetsprogrammet eller strategin för att förhindra att barn, unga och unga vuxna dras in i kriminalitet innehåller några särskilda avsnitt om just barn och unga i samhällsvård och i synnerhet i eftervården av dem som kommer ut från institution. Det är ju de som utgör den absoluta majoriteten av de barn och unga som har varit indragna i skjutvapenvåldet under 2023.

Bilaga 2

Yttranden 2024-03-25

Anförande nr 85

M a g n u s R u n s t e n (MP): Den exakta avsnittsindelningen vill jag kanske inte gå in på så mycket. Det här följer strukturen från tidigare, och vi gör satsningar i budgeten på detta. Det är ett prioriterat område för oss.

Anförande nr 86

M i c h a e l a H o l l i s (KD): Ordförande! Du nämner välfärdsbrott i ditt anförande, Magnus Runsten, och att det är bra att utmaningarna med detta lyfts fram i programmet. Men samtidigt har insatser mot äldres utsatthet för bedrägeri tagits bort från äldrenämnden. Jag tänkte därför bara höra lite grann hur majoriteten tänker jobba med äldres utsatthet just för välfärdsbrott.

Anförande nr 87

M a g n u s R u n s t e n (MP): Det har påtalats från äldrenämnden, men då hänvisar de som sagt till att vi behöver jobba med välfärdsbrottsligheten. Det här måste operationaliseras, så att säga, i varje nämnd och i bland annat äldrenämnden. Man måste sätta upp exakta målaktiviteter för att nå detta. Det regleras alltså inte i detalj i det här programmet.

Anförande nr 88

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Ordförande! Jag ska inte förlänga debatten, utan jag kom bara på att jag har glömt att yrka bifall till Liberalernas fantastiska reservation i kommunstyrelsen. Nu vill jag därför yrka bifall till den.

Anförande nr 89

T i n a K r a t z (V): Jag ska säga några ord från Vänsterpartiet, som också är väldigt stolta över att vi går vidare med trygghetsprogrammet och förstärker det lite tydligare. Vi anser det här vara väldigt viktig fråga, och det därför vi också har gjort så mycket. Jag tänker på min hemstadsdel Skarpnäck. Där ser vi nu att också Lagaplan är ett område som tas bort från den lista som polisen har.

Vi har satt in fältassistenter, och vi har tagit alla de steg som är en grund i att bygga ett starkare och tryggare samhälle. Vi samverkar med och mellan skola, stadsdel och polis och fattar de stora beslut som behövs för att bli starkare. Vi har inte heller stannat upp utbyggnaden av särskilda undervisningsgrupper och så vidare, utan vi stärker skolornas arbete med att arbeta förebyggande och främjande och att på bästa sätt stötta alla barn som går i skolan. I skolan har vi problem med ett minskande barnantal, vilket har påverkat skolorna så att man inte riktigt har de resurser som man hade förväntat sig. Men vi tar ansvar för detta och ser till att man inte skär ned så att det påverkar det förebyggande och främjande arbetet. Det är en grund i att alla barn ska klara skolan.

Bilaga 2

Yttranden 2024-03-25

Några här har nämnt välfärdsbrotten. Också där har vi tagit ett helhetsgrepp och förstärkt skrivningarna i många delar av det vi jobbar med. Det gäller inte bara trygghetsprogrammet, utan vi har också ett närmare samarbete med polisen i de här frågorna överlag. På det sättet kommer vi åt det här. Det handlar till stor del också om att vi har gjort en marknad av så mycket av våra välfärdsverksamheter. Det har skapat en öppning för de här brotten. Där måste vi hjälpas åt allihop, och jag är säker på att vi är eniga i den här salen om att vi måste komma åt det här.

Med det vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till trygghetsprogram. Det kommer att bli jättebra.

Anförande nr 90

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Ordförande! Vänsterpartiet brukar berömma sig om att alltid stå på de mest utsattas sida. Därför undrar jag lite hur du ser på att ett antal förvaltningar i sina remissvar har skrivit att de inte tycker att äldreperspektivet är tillräckligt framlyft, trots att de äldre är en av de grupper som är utsatta för mycket bedrägeribrott. Funktionsrätt Stockholm tycker som sagt inte heller att funktionsrättsperspektivet är tillräckligt framlyft. Barn i samhällsvård nämns i princip inte över huvud taget. Hur kommer det sig att Vänsterpartiet inte har kämpat för de här utsatta grupperna i detta program och inte heller i en del andra program?

Anförande nr 91

T i n a K r a t z (V): Ordförande! Alla de grupper du nämner nu, Jan, barn i samhällsvård, äldre och funktionshindrade, är absolut grupper som ligger oss varmt om hjärtat och där vi gör allt vi kan för att se till att stärka tryggheten. Vi gör väldigt mycket i äldrenämnden – det vet Robert mycket mer om än jag. Där säkrar vi upp och försöker stärka hela vägen och i alla delar. Detsamma gäller i skolan.

Jag vet att du har lyft frågan om barn i samhällsvård. Det är en utsatt grupp som vi måste ta på största allvar. Jag tänker också att trygghetsprogrammet är en del i att ta hand om det här, men vi behöver absolut hela tiden stärka arbetet på olika sätt. Det är jättebra att du lyfter de här grupperna, och vi får fortsätta att jobba för att inte tappa någon. Jag tycker att trygghetsprogrammet är bra, men vi kan absolut ta till vara alla synpunkter och fortsätta att arbeta. Jag tror att vi är långt kvar tills vi har ett fullständigt tryggt samhälle.

Anförande nr 92

K r i s t i n J a c o b s s o n (C): Ordförande! Förra året kom det in rekordmånga anmälningar om kränkningar och våld i Stockholms skolor. Otrygghet i skolan ger knappast en bra grund för att lära för livet. Ändå fokuserar programmet inte i tillräckligt stor utsträckning på att just skolan ska vara fredad från våld och andra inslag som ger otrygghet. Jag tänker att vi som politiker har ett ansvar för att stävja den

Bilaga 2

Yttranden 2024-03-25

utveckling som vi ser. Jag undrar därför: Vad vill du som politiker göra för att stävja den otrygghetsutveckling vi ser i Stockholms skolor här och nu?

Anförande nr 93

T i n a K r a t z (V): Om jag fick bestämma skulle mer resurser gå till Stockholms skolor. Vi är tyvärr begränsade av det system som vi är låsta i när vi jobbar med skolor. Vi skulle behöva ha mycket mindre klasser och större möjligheter för lärarna att fokusera på kunskap och undervisning. Tyvärr är det inte så vi har det i skolorna i dag, utan det finns andra saker och andra incitament som driver på processen åt andra håll.

Vi skulle absolut vilja satsa mer på skolorna, men vi gör mycket i skolorna. Det har skett stora förändringar. Vi har tagit tag i många delar av det som har varit problematiskt, men det är fortfarande lång väg att gå. Jag tycker att det är bra att både Sveriges lärare och lärarna i våra skolor lyfter frågan om den ökade utsatthet för hot och våld som förekommer i skolorna, men det är framför allt också ett tecken på att vi har alldeles för underfinansierade skolor. Där skulle vi jättegärna se att regeringen bidrog med lite till.

Bilaga 2

Yttranden 2024-03-25

§ 14 Projekt Teknisk upprustning och hyresgästanpassning av Kanalhuset, Pilträdet 12, inom Kungsholmens stadsdelsnämndsområde

Anförande nr 94

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Ordförande! Då ska vi prata om Pilträdet 12, även kallat Kanalhuset. Det är ett fantastiskt fint hus som ligger bara ett stenkast härifrån och som har väldigt höga kulturhistoriska värden men som dessvärre har uppnått sin tekniska livslängd och är i stort behov av kärlek och omsorg.

Inriktningen var till en början stadsinterna möteslokaler. Från vår sida hade vi gärna sett publik verksamhet i fastigheten i form av till exempel livescen eller bibliotek. Det här var någonting som vi tittade på direkt efter valet eftersom det saknades i den ursprungliga inriktningen, men man kunde relativt snabbt konstatera att kulturförvaltningen inte hade behov av ett nytt bibliotek på den här platsen. Det finns också så pass många vård- och omsorgsinrättningar runt omkring att det hade varit svårt att leva upp till riktvärden vad gäller buller och andra störningar från till exempel en konsertscen.

Sedan är det så att vi befinner oss i ett alldeles särskilt säkerhetspolitiskt läge. Vi har också beslutet som den förra regeringen fattade om att återuppta totalförsvarsuppbyggnaden. Det ställer höga krav på den här staden när det gäller att kunna stärka sin beredskap, att hantera säkerhets- och skyddsklassade uppgifter och att helt enkelt ha lokaler som lever upp till kraven till följd av detta.

Vår säkerhetsavdelning sitter i dag i lokaler som inte når upp till de högt ställda kraven på just hantering av säkerhetsklassade uppgifter. Dessa åtgärder behöver helt enkelt vidtas. Från stadsledningskontorets sida har man i olika delar haft diskussioner och tittat på vilken inriktning man ska ha och vad som blir mest kostnadseffektivt för staden som helhet. Därefter har man landat i att det mest kostnadseffektiva är att i samband med totalupprustningen av Pilträdet också säkerställa att lokalerna möter de krav som numera finns på hantering av säkerhetsklassade uppgifter. Det är bättre att göra det när man ändå är inne i ett hus och gör en totalupprustning. Alternativet hade varit att flytta förvaltningar två gånger och vidta åtgärderna i befintliga lokaler. Tittar man på pusslet ser man att den här lösningen därför helt enkelt är mest kostnadseffektiv för staden.

Jag vill också understryka något om de tillkommande beställningarna. Fastighetskontoret agerar ju på beställning av framtida hyresgäster, i det här fallet stadsledningskontoret. Det hade såklart varit jättebra om de tillkommande beställningarna hade kommit tidigare så att vi inte hade behövt fatta två reviderade inriktningsbeslut. Men jag vill också understryka skillnaden mellan inriktningsbeslut, ett reviderat inriktningsbeslut och ett reviderat genomförandebeslut. Det är när man har fattat ett genomförandebeslut som budgeten för ett projekt låses. Sticker

Bilaga 2

Yttranden 2024-03-25

kostnaderna iväg efter det kan vi prata om fördyringar. I det här fallet har projektinriktningen ändrats före genomförandebeslut. Det är alltså kontrollerade ändringar som har skett före ett genomförandebeslut, och det är betydligt bättre att vi klargör alla krav som säkerhetsavdelningen har före genomförandebeslutet än efter.

Det har kommit många förslag, bland annat från oppositionen, om kafé och dylikt. Det hade såklart varit jättetrevligt med ett kafé. Jag tror också att det hade varit väldigt bra om det hade arbetats in i det första inriktningsbeslutet för upprustningen. Om man går tillbaka till juni 2022, när personen som ska upp i talarstolen efter mig var ordförande i fastighetsnämnden, fanns det trots allt då inte ett ord i det initiala inriktningsbeslutet om just kaféverksamhet, utan det är någonting man har kommit på senare. Det hade såklart varit väldigt trevligt, men just nu, när vi pratar om säkerhetsavdelningen, juridiska avdelningen och hantering av till exempel säkerhetsklassade uppgifter, är det tyvärr inte lämpligt.

Men det här kommer att bli väldigt fint. Framför allt kommer huset att få den kärlek och omsorg det behöver, och dessutom får staden – även ur ett kostnadseffektivt perspektiv – bättre möjligheter att möta de krav som återuppbyggnaden av totalförsvaret och vår beredskap ställer.

Med de orden vill jag bifalla kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 95

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! Detta är ett hus, en fastighet och en plats som har mycket potential. Det är en fin och attraktiv plats för en typ av verksamhet och en bra fastighet för staden att ha i sin ägo. Jag kan dock bara notera att detta är en av flera fastigheter som helt enkelt gör det tydligt att Socialdemokraterna och Vänsterpartiet ger orealistiska löften – framför allt när det kommer till valrörelser – om hur fastigheter ska användas till kulturella saker. Här sa man att Kanalhuset skulle kunna öppnas upp för stockholmarna genom en kulturverksamhet, och när man sedan tar över makten släpper man ambitionen till förmån för en stadsintern verksamhet, som var inriktningen även från mig som tidigare fastighetsborgarråd.

Jag tänker även tillbaka på Stadsbiblioteket och väldigt starka löften om att man skulle blåsa ut basarerna. Man kom med miljardlöften från Socialdemokraterna och Vänsterpartiet om vad man skulle göra där. Även där har man följt den linje som vi slog fast i den grönbå majoriteten. Det här är partier som inte går att lita på när det kommer till fastighetsbeståndet. Däremot tycker jag att det finns en lärdom att dra från Stadsbiblioteket, nämligen att det vi har i basarerna nu faktiskt är en intäkt från de aktörer som finns där. Jag såg exempelvis att McDonalds nu kommer att öppna upp. Den intäkten är sådant som stärker vårt fastighetsbestånd. Jag tycker att den bör ses som ett exempel på hur vi borde jobba mer med externa hyresgäster där det går.

Bilaga 2

Yttranden 2024-03-25

Nu har kostnaderna för ett genomförande skjutit i höjden för Kanalhuset. Jag tycker att det, givet den stora kostnadsökning som vi ändå ser i projektet, är möjligt att överväga sådant som vi inte gjorde tidigare. Utifrån exemplet med Stadsbiblioteket är det väl en bra sak att kolla närmare på hur vi skulle kunna få in mer skattepengar i intäkter från hyresgäster och vända på stenar som vi kanske inte har vänt på tidigare.

Därför föreslår Moderaterna att vi tar fram ett jämförelsealternativ till upprustning och inhyrning innehållande stadens interna behov av centralt placerade konferenslokaler och tillfälliga arbetsplatser, men också ett förslag som kan innehålla någon form av publik restaurang- och kaféverksamhet. Det kan väl vara trevligt att erbjuda uteservering i parken om somrarna som också ger extra hyresintäkter till staden?

Med detta yrkar jag bifall till Moderaternas resolution i kommunstyrelsen.

Anförande nr 96

O r d f ö r a n d e : Jag behöver väl inte påminna om att debatten alltså inte handlar om Stadsbiblioteket.

Anförande nr 97

M a r t i n H a n s s o n (MP): Ordförande! Nej, jag tänkte hålla mig till Kanalhuset. Det här blir ändå lite konstigt, Dennis. Jag kan hålla med om att det ibland finns en tendens i opposition att – notera att det alltså inte gäller oss i Miljöpartiet – komma med stora löften om saker. Det kan speciellt vara så i valrörelser.

Men varför gör ni då exakt samma sak nu? Det är precis detta du först kritiserar när du säger: Kom inte med en massa löften i opposition som man sedan inte kan hålla! Du vet själv hur vi drev i majoritet var behoven fanns och vad vi ville ha. Vi drev inte någonting om restaurang, kultur eller sådana saker. Men nu när ni har hamnat i opposition kommer helt plötsligt det här; då gör ni precis det du kritiserade 30 sekunder tidigare. Det kritiken känns inte helt konsekvent.

Anförande nr 98

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! Det är bekant att Miljöpartiet har den dåliga smaken att inte hamna i opposition, men det är en fråga för en annan debatt.

Det jag reagerar på här är att detta tillsammans med ytterligare fastighetsrelaterade åtgärder innebär en kostnadsökning med 25 procent jämfört med tidigare inriktningsbeslut. Det här är inte något normalt, och om det är normalt är det ett problem och reser fler frågor kring fastighetsbeståndet. Vi måste bekämpa den här typen av stora kostnadsökningar i projekt. Det är därför jag menar att man i det här projektet får vända på stenar som vi inte vänt på tidigare. Det vore väl fullt möjligt att då hitta någon typ av intäkt som annars inte skulle komma in. Det är här jag menar att

Bilaga 2

Yttranden 2024-03-25

vi har möjlighet att vara mer kreativa. Jag kommer absolut med förslaget från oppositionshåll, men detta är ju någonting jag skulle ha tyckt också i majoritet. Det som är uppenbart är att några partier sätter en systematik i att komma med orealistiska vallöften som vi redan från början vet är omöjliga.

Anförande nr 99

S v a n t e L i n u s s o n (C): Ordförande, fullmäktige! Stockholm har utmaningar med standarden på våra lokaler. Vi har utmaningar med skenande kostnader, och vi har utmaningar när det gäller att vara en grön och klimateffektiv stad. Här har kostnaderna ökat, även om det inte är lika anmärkningsvärt mycket som i ett par andra ärenden vi har att diskutera i kväll.

Det kanske allra mest uppseendeväckande är att staden inte försöker maxa gröna energislag när vi faktiskt har chansen. Vi i Centerpartiet tycker att man i alla offentliga byggnader ska anstränga sig för att installera solceller på taken. Det gäller både kontorsbyggnader, simhallar och annat. Detta är en outnyttjad energiresurs. Det funkar inte när representanter för en massa olika partier på rikspanet står och pratar om att vi måste bygga ut energi. Då måste vi i kommunen göra det och se till att det sker. Det här borde vi göra om och göra bättre. Vi är besvikna över detta, för vi i Centerpartiet är tydliga: Stockholm behöver bra lokaler, en god kostnadskontroll och ett effektivt klimatarbete.

Anförande nr 100

M a r t i n H a n s s o n (MP): Ordförande! Tack, Svante, för att du påpekar detta angelägna! Som alltid i nybyggnation eller större renoveringar prövar staden, och framför allt fastighetskontoret, om man kan installera solceller. Det ingår som ett stående uppdrag. Nästan alltid landar man numera också i att solceller kommer att kunna uppföras i en nybyggnation eller en ombyggnation, som i detta fall. I det här fallet blev det dock inte så. Men det är dels värt att påminna om att vi alltid har detta uppdrag, dels värt att påminna om att fastighetskontoret nu kommer att ta fram 13 nya solcellsanläggningar på befintliga byggnader som vi har utrett under det här året. Väldigt mycket är alltså på gång, även om det inte blev så i just det här ärendet.

Det är också värt att påminna om att miljöprogrammet har ett beting om 5 procents energieffektivisering jämfört med 2018 års nivå. Fastighetskontoret klarade ända upp till 30 procent, så man ligger långt över marginalen. Dessutom har vi också klarat av andra saker.

Anförande nr 101

S v a n t e L i n u s s o n (C): Tack så mycket för det svaret, Martin! Det gläder mig verkligen att fastighetskontoret är aktiva och energieffektiviserar många byggnader och att de kan installera solceller i efterhand på redan befintliga byggnader. Men jag

Bilaga 2

Yttranden 2024-03-25

tycker att man kanske skulle anstränga sig lite mer för att få solceller även på helt nybyggda hus i stället för att göra det i efterhand.

Anförande nr 102

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Ordförande! Jag tänker inte ge mig in i något slags pajkastning om vilka partier man kan lita på och så vidare. Det man kan konstatera är att det i inriktningsbeslutet från juni 2022 – och då var alltså den tidigare talaren från Moderaterna ordförande i den här nämnden – inte står ett enda ord om publik verksamhet. Vi skrev däremot i ett förslag till beslut att vi ville utreda möjligheterna till publik verksamhet här, och det har vi också gjort.

Sedan tycker jag återigen att man faktiskt får hålla tungan rätt i mun. Att prata om fördyringar och kostnadsökningar innan vi ens har ett genomförandebeslut är väldigt problematiskt och till och med rentav missvisande. Det är inga avtal som är undertecknade i det här fallet. Det finns inga entreprenörer som är upphandlade, utan vi befinner oss hittills i ett skede av ett inriktningsbeslut. Det är inga kostnader som har stuckit iväg i ett projekt, utan projektet har ritats om. Det är tillkommande beställningar som har kommit.

Återigen: Det här är samma inriktning som har funnits även under den förra majoriteten. Det är stadsintern verksamhet, framför allt stadsledningskontoret, som ska hyra in sig. Så var det för några år sedan också. Det som har hänt är att en annan del av stadsledningskontoret kommer att komma in, och det beror helt enkelt på att vi har sett att det är mer kostnadseffektivt – om vi nu pratar för staden i sin helhet och skattebetalarnas pengar – att göra anpassningarna för säkerhetsavdelningen här än i befintliga lokaler. Sedan tycker jag att det är värt att komma ihåg att det är oerhört kostsamt att evakuera förvaltningar, att ha dem på en tillfällig lokalisering och att sedan flytta dem. Nu slipper vi flytta en massa förvaltningar två gånger, och vi kan dessutom vidta åtgärder kopplade till säkerhetsfrågan på ett betydligt mer kostnadseffektivt sätt än i befintliga lokaler.

Man ska komma ihåg att de här anpassningarna inte finns i dagsläget. Vår säkerhetsavdelning har inga ändamålsenliga lokaler för att jobba med de här frågorna. Så kan vi inte ha det. Vi har ett nytt säkerhetspolitiskt läge. Vi måste ta höjd för att den här kommunen har beredskap och står rustad, och då krävs vissa anpassningar av våra fastigheter. Nu gör vi det på det mest kostnadseffektiva sättet. Vi slipper två flyttar, och vi tar hand om ett fantastiskt fint hus.

Återigen: Bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut!

Bilaga 2

Yttranden 2024-03-25

§ 15 Reviderat genomförandebeslut gällande AB Stockholmshems nyproduktion av 151 bostäder och lokaler på kvarteret Persikan 6, Södermalm

Anförande nr 103

Borgarrådet Lindblom (V): Ordförande! Vi pratade alldeles nyss om skillnaden mellan reviderat inriktningsbeslut och reviderat genomförandebeslut. Nu är vi framme vid ett ärende som är just ett reviderat genomförandebeslut, och de är väldigt tråkiga att behöva ta. Det är någonting som vi verkligen alltid ska undvika. Vi ska ha koll på kostnader i ett tidigt skede, och vi ska göra tillräckligt ordentliga utredningar och ha en stenhård kostnadskontroll så att vi inte hamnar i projekt där vi behöver fatta reviderade genomförandebeslut.

Med det sagt finns det tillfällen även med ett i övrigt välskött bolag som man helt enkelt inte rör över, och det här är tyvärr ett av dem. I grunden är detta ett väldigt bra projekt som man började planera för väldigt länge sedan. Det är 151 bostäder centralt på Södermalm. Det är en förskola med fyra avdelningar, gruppboheter, skyddsrum, servicelägenheter och dessutom en mycket efterfrågad livsmedelsbutik. Det är väldigt många nyinflyttade hyresgäster som har flyttat till området som hör av sig till mig och frågar: Hur går det med livsmedelsbutiken? Den ska försörja ett område, en del av Södermalm, där det finns väldigt lite närservice.

Icke att förglömma innehåller projektet också en hög andel fyror och femmor. Jag vill minnas att det har kommit in en motion från Moderaterna på temat fler stora lägenheter i innerstaden, och här har vi just ett exempel på fler stora lägenheter i innerstaden. Det vimlar inte av femmor på Södermalm.

Sedan har vi den tråkiga delen. Det är nämligen så att bolaget Stockholmshem i slutet av 2021 började fatta misstankar om att bottenplattan var felaktig och att det fanns fel i grundkonstruktionen. Man landade senare i att man dessvärre var tvungen att riva upp hela bottenplattan och sedan lägga om den igen. Externa granskningar har i efterhand bekräftat att detta var rätt beslut. Bolaget har också riktat ett skadeståndsanspråk mot entreprenören, så förhoppningsvis så får vi igen de här pengarna – i alla fall en del av dem – efteråt. Den olyckliga omständigheten är helt enkelt att bottenplattan är felaktigt gjord. Man har varit tvungen att riva upp den, och nu läggs den ut på nytt.

Jag förutsätter att styrelsen löpande har informerats om detta. Det här uppdagades i slutet av 2021, så det var innan jag hade ansvar för bostadspolitiken. Men i ett aktiebolag brukar man få information, och jag förutsätter att den förra ordföranden också informerade styrelsen om detta. När ärendet var uppe till beslut i styrelsen drogs det också. Det gjordes en dragning på styrelsemötet innan dess så att man skulle ha tid på sig att sätta sig in i detta. Anledningen till att kostnaderna har stuckit iväg är helt enkelt skillnaden mellan en upphandling av en bottenplatta 2018 och en upphandling

Bilaga 2

Yttranden 2024-03-25

av en bottenplatta nu. Det är tyvärr helt olika kostnadsnivåer. Bygget är på gång, och det är ingenting som vi kan stoppa. Det kommer att bli väldigt bra, även om det är jättetråkigt att vi tvingas till ett reviderat genomförandebeslut.

Bifall kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 104

B j ö r n L j u n g (L): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag vill bara lugna fullmäktige, åhörare och borgarrådet på den punkten: Så fort det blev känt vad som hänt med bottenplattan fick styrelsen information om det. Sedan hade vi det uppe jättemånga gånger och diskuterade hur detta kunde inträffa. Ni tror mig nog inte när jag talar om det, men det är helt enkelt så att man upptäckte att det låg alltför få betongbalkar i betongplattan. Man såg att det inte kommer att hålla. Och varför såg man inte det tidigare? Jo, därför att kontrollen av bygget inte var hundra procentig under pandemin. Detta är hela beskrivningen, och styrelsen hade hela tiden full information om det här.

Anförande nr 105

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Det var precis det jag förutsatte. Jag har många gånger suttit i den här salen och lyssnat, inte minst på dig och Karin Gustafsson, som satt i Stockholmsshems styrelse tillsammans. Ni verkar ha haft ett väldigt öppet och transparent klimat. Precis som jag sa förutsatte jag att tidigare ordförande såg till att styrelsen var informerad, och nu bekräftar du alltså det.

Det här är som sagt en väldigt olycklig omständighet. Det är någonting som inte ska hända. I det här fallet har man också haft upphandlade konsulter som har haft ansvar för både kontroll, uppföljning på plats och så vidare. Pandemin är en faktor, och det finns säkert andra lärdomar att dra. Det viktigaste är att vi inte satte igång att bygga ett flerfamiljshus på den här bottenplattan, för då hade det gått riktigt illa. Det här är tråkigt, men bygget behövs. Livsmedelsbutiken behövs, förskolan behövs och så vidare. Jag hoppas att vi får igen en del av pengarna i det skadeståndsanspråk som har riktats mot entreprenören.

Anförande nr 106

T o m H e d r u p (M): Ordförande, ledamöter och stockholmare! Jag håller inte riktigt med. Först vill jag säga att Stockholms bostadsbolag inte mår bra just nu. På ett år har Stockholmshem, Svenska Bostäder och Familjebostäder minskat sina resultat med 2,2 miljarder kronor, varav Stockholmshem står för 1,1 miljarder. Det stora resultat tappet härrör från stora nedskrivningar men också från ökade kostnader. Bara räntekostnaderna för Stockholmshem har ökat med 168 miljoner kronor under året.

Bilaga 2

Yttranden 2024-03-25

Trots dessa massiva förluster fortsätter majoriteten att gå vidare med projekt som antingen saknar lönsamhet eller har kraftigt ökade kostnader. Jakten på att nå vallöften har till och med blivit så intensiv att ni aktivt letar efter privata bolagsprojekt att förvärva för att göra om bostadsrätter till hyresrätter. Där privata bolag inte kan nå lönsamhet med bostadsrätter ska ni nå lönsamhet med hyresrätter.

Det ni gör kan beskrivas med ett ord: spekulation. Ni spekulerar med stockholmarnas pengar. Ni går vidare med dyra projekt och hoppas att inga ytterligare kostnader ska minska den negativa lönsamheten än mer.

Jag vill påminna om hur viktiga bostadsbolagen är för stadens kreditbetyg. Bostadsbolag som drar på sig än större skulder kan snabbt innebära sänkta kreditbetyg och högre räntor för alla bolag i Stockholm. Ta problemen på största allvar!

I detta ärende har oppositionen i Stockholms stads styrelse inte fått all information vi har efterfrågat. Bolagsledningen pratar om en juridisk process, men denna process har precis startat. Vad kommer en långdragen juridisk tvist att kosta bolaget? Vi har ingen aning.

Vi har inte heller fått ta del av något expertutlåtande rörande de fel som begåtts. Finns det en oberoende undersökning? Ingen av parterna, varken i styrelsen eller i kommunfullmäktige, har erhållit en fullständig redovisning av alla kostnadsökningar. Så exakt vad är det vi beslutar om i detta ärende?

Jag vill också påminna om aktiebolagslagen 8 kap. 4 §: ”Styrelsen skall fortlöpande bedöma bolagets ... ekonomiska situation.” Hur ska vi kunna sköta vårt arbete när vi inte har all information? Varför denna stress i en högräntemiljö, där privata bostadsbolag står i kö för att göra nyemissioner på Stockholmsbörsen?

Återkom gärna med kompletterande beslutsunderlag så att alla i Stockholms stads styrelse och alla ledamöter i kommunfullmäktige kan ta ett väl underbyggt beslut. Stockholms bostadsbolag mår inte bra. Eskalera inte situationen!

Jag yrkar bifall till Moderaternas och Liberalernas reservation.

Anförande nr 107

Borgarrådet Lindblom (V): Jag kommer att återkomma i frågan om nedskrivningar som drabbat bolaget liksom resten av branschen.

När man lyssnar på dig kan man tro att du bara vill avbryta hela projektet. Är det detta du föreslår? Det här är ju igång och har börjat planeras. En bottenplatta har gjutits; sedan var man tvungen att göra om den. Om du åker förbi området ser du ställverk och byggbodan – ska vi bara dra i handbromsen? Nästan 300 miljoner kronor har

Bilaga 2

Yttranden 2024-03-25

upparbetats i detta projekt. Menar du att det är ansvarsfullt att bromsa nu och inte bygga alls, eller vad är det du menar?

Anförande nr 108

T o m H e d r u p (M): Jag var faktiskt där i helgen och tittade. Vi är de enda som fortfarande bygger – alla andra är i princip klara, och allt är inflyttat. Vi har lagt ned 215 miljoner hittills, och vi kommer att få en fördyring på 300 miljoner.

Hur vi ska göra bör vi resonera om, men jag upprepar det jag sa under budgetdebatten: När vi inte kan få lönsamhet i våra nybyggnadsprojekt måste majoriteten arbeta med att förädla beståndet genom att göra reparationer av slitna bostäder och skruva upp takten; det gäller till exempel solceller på taken. Detta kommer att höja värdet på beståndet, och då kommer vi att slippa nedskrivningar när det är dags för bokslut.

Anförande nr 109

M a r i a - E l s a S a l v o (S): Jag tycker ändå att man måste göra skillnad mellan projekt när det handlar om fördyringar. Man måste kunna se skillnaden mellan projekt som leder till fördyringar på grund av okloka beslut som har fattats och projekt som leder till fördyringar på grund av det kostnadsläge och det marknadsläge vi har i dag. Vi måste kunna göra skillnad mellan de projekten, tycker jag.

När det sedan gäller informationen i detta ärende har jag ju inte varit ordförande för Stockholmshem särskilt länge och har också nyligen kommit tillbaka från föräldraledighet. Men jag kan ändå konstatera att under den tid jag har varit ordförande har detta varit på tal. Förra våren diskuterade vi detta. Problematiken kring grundplattan fick vi information om i styrelsen. Som jag förstår det har man även fått en dragning under styrelsemötet i december, då man också fattade beslut om detta. Vi har också hört Björn redogöra för att information har delats med styrelsen i detta ärende.

Anförande nr 110

T o m H e d r u p (M): Vi har fått information om betongplattan, men det är fördyringar på 300 miljoner i detta projekt. En stor del av dem gäller betongplattan, men det finns även andra fördyringar som vi vill titta på för att se om vi kan skära ned de kostnaderna eller bygga på annat sätt. Vi måste kunna få den informationen, och det har vi inte fått.

Anförande nr 111

M a r i a - E l s a S a l v o (S): Bostadsbristen i Stockholm är akut och tar inte paus för att byggkostnaderna har stigit. Den drabbar framför allt unga, ensamstående och andra grupper med lägre inkomster som inte har råd att köpa sig in på

Bilaga 2

Yttranden 2024-03-25

bostadsmarknaden. Bristen på bostäder går bara att lösa genom att bygga fler bostäder, framför allt hyresrätter.

Persikan är ett av Stockholms shems nyproduktionsprojekt. Det var i samband med att SL:s bussdepå flyttade till Fredriksdal som det frigjordes stora ytor att bygga bostäder på i det gamla industrikvarteret Persikan på östra Södermalm. Stockholms hem har tillsammans med sex andra byggaktörer och stadsbyggnadskontoret tagit fram en detaljplan som för Stockholms shems del resulterat i 151 hyresrätter, med i huvudsak barnfamiljer och unga som målgrupp.

Utöver bostäder omfattar projektet bland annat en förskola med fyra avdelningar, mycket efterlängtat, och en livsmedelsbutik, också mycket efterlängtat. Det rör sig om viktiga samhällsfunktioner som kommer att bidra till stadsplaneringen och höja livskvaliteten för alla som lever och rör sig i centrala Stockholm.

På grund av en felbyggd grundplatta och prisökningar ser vi nu fördyringar i detta projekt, och det är olyckligt. Men att stoppa bygget är inte ett klokt beslut. Precis som stadsledningskontoret konstaterar befinner sig projektet i ett sent skede, och det är inte ekonomiskt rationellt att avbryta det. Utöver kostnaderna för förgävesprojekteringen skulle de nedskrivningskostnader som skulle uppstå om projektet avbröts dessutom överskrida de nedskrivningskostnader som uppstår om projektets slutförs.

Återigen: Persikan är i grunden ett positivt projekt som bidrar till fler hyresrätter och mer samhällsservice i centrala Stockholm. Jag yrkar därför bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 112

S e r g e j S a l n i k o v (SD): Bostadsbristen är en allvarlig utmaning som begränsar både människors frihet och Stockholms stads tillväxt. I Stockholm ska alla kunna hitta en bostad oavsett var i livet man befinner sig. Vi delar uppfattningen att bostadsbyggandet måste fortsätta, inte minst för att tackla den befintliga bostadsproblematiken. Stabil bostadsförsörjning är en avgörande faktor för Stockholms tillväxt.

Vi är dock lite fundersamma när det gäller den kostnadsökning med nästan 40 procent, 300 miljoner, som det reviderade genomförandebeslutet syftar till. Precis som det står i tjänsteutlåtandet är det inte läge att avbryta projektet då man befinner sig ganska djupt inne i själva byggandet. Allt detta gör det ännu viktigare för fullmäktige att ha ett tydligt underlag när vi går mot beslut.

Sverigedemokraterna saknar representation i de allmännyttiga bostadsaktiebolagen, där vi skulle kunna få en ordentlig genomgång och redovisning av vad fördyringen beror på. Vad jag förstår på mina kollegor från oppositionen har de försökt få ut underlag och även återremittera ärendet till bostadsbolagen för ett bättre underlag, utan

Bilaga 2

Yttranden 2024-03-25

någon större framgång. Vi anser inte heller att det beslutsunderlag som vi har framför oss i dag är sufficent för att fatta beslut om en så pass stor fördyring.

Mot denna bakgrund kommer vi att ställa oss bakom Moderaternas och Liberalernas reservation i kommunstyrelsen om en återremiss.

Anförande nr 113

S v a n t e L i n u s s o n (C): Ordförande och fullmäktige! Stockholmarna förtjänar att vår gemensamma allmännyttiga förvaltas med ansvar. Syftet med varje investering ska vara att ha trygga, bra boenden till en rimlig hyra. Persikan 6 är ett av många fall inom de allmännyttiga bostadsbolagen som pekar på motsatsen. Det är tråkigt att se att utgifterna har skenat. Det kommer att drabba antingen oss, i stadens budget, eller hyresgästerna, i form av högre hyra.

Det rör sig om ett mycket välbehövligt tillskott med 151 nya hyresrätter på Södermalm. Men projektet dras alltså med en 40-procentig kostnadsökning, som många har pratat om. Det är tråkigt, och jag instämmer med de tidigare talare som har sagt att vi hade velat ha mer information om detta. Vi har hört från styrelsen att de inte heller har fått ordentlig skriftlig information. Vi från Centerpartiet tycker att man ska göra om och göra rätt och vill också återremittera ärendet.

Bifall till Alliansens gemensamma reservation i kommunstyrelsen!

Anförande nr 114

B j ö r n L j u n g (L): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag säger som vanligt att jag verkligen inte avsvär mig något ansvar. Detta beslutade vi om under min tid som ordförande. Vi kunde konstatera att man äntligen kunde börja bygga på det gamla bussgaraget mark, en idé som från början väcktes av Familjebostädernas ledning för nästan 25 år sedan, eller i alla fall 20 år sedan. Sedan har detta projekt, kan man lugnt säga, råkat ut för saker och ting som projekt inte får råka ut för. Det kan ha funnits bristande kontroll från bolagets sida, till exempel under pandemin, och det följdes helt enkelt inte upp på rätt sätt.

Men det är mer än så. Det är inte bara bottenplattan som är bekymret, utan det är också andra väldigt stora kostnadsökningar. I styrelsen försökte vi få svar i denna fråga och ville inte gå vidare med ärendet förrän vi hade kunnat få rimliga svar. Man valde dock att gå vidare, och vi fullföljde det också i Stadshus AB. Vi behöver faktiskt information innan vi går vidare och fattar beslut i ett ärende med en sådan väldigt stor fördyring.

I dag på eftermiddagen har jag fått information om att man nu har inlett samtal med byggbolaget Frijo, som gjorde missen med bottenplattan i detta fall. Vad det leder till vet vi inte, men det har tagit väldigt lång tid. Detta förklarar inte hela kostnadsökningen, så vi vill ha en ordentlig ny genomlysning av projektet. Det handlar

Bilaga 2

Yttranden 2024-03-25

nu om 1 miljard som vi ska ta ställning till, och kostnadsökningen är betydande – över 300 miljoner, eller 40 procent. Det är väldigt tråkigt. Det är en grusgrop där det borde stå ett hus som skulle ha varit inflyttat nu.

Om vi nu inte lär oss ordentligt av ett sådant här projekt är risken stor att detta händer fler gånger. Att vi vill ha ordentlig redovisning är inte för att vi på något sätt vill jävlas politiskt – förlåt för uttrycket, ordförande – utan det är för att vi vill ha ordentlig information innan vi ska fatta beslut om så mycket pengar. Det är bekymmersamt, och det kommer att krävas nedskrivning. Då låser vi pengar som vi inte kan använda till något annat. Bifall till reservationen i Stadshus AB:s styrelse!

Anförande nr 115

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Ordförande! Det är lite högt och lågt just nu. Först vill jag bara påminna församlingen om att det inte är jag eller Maria-Elsa som har försökt lägga ut den här grundplattan, utan detta inträffade under förra mandatperioden. Exakt vad som skedde då och huruvida man borde ha skärpt kontrollen får ni diskutera i styrelsen. Men detta med bottenplattan är inte något som har hänt nu – man får alltså hålla isär detta lite.

Sedan vill jag säga något om att Stockholmsbolagen inte går bra, med hänvisning till stora nedskrivningar. Ja, marknadsvärdet har skrivits ned i våra bostadsbolag. Men gör en jättesnabb googling så ser ni att detta har skett i resten av branschen också. Våra bostadsbolag sticker inte ut på något sätt här, utan vi har ett omvärldsläge där värden på fastigheter skrivs ned.

Sedan ska man komma ihåg några saker. Våra bostadsbolag har fastigheter som är värderade till sammanlagt 227 miljarder kronor. Det bokförda värdet är 94 miljarder. Differensen mellan 227 miljarder och 94 miljarder är alltså deras övervärden. Detta är väldigt solida bolag med väldigt högt värderade fastigheter – men ja, marknadsvärden fluktuerar.

Vi ska också komma ihåg att marknadsvärdet är ett så kallat exitvärde. Det är alltså vad en förmodad köpare skulle kunna bjuda för fastigheten vid en given tidpunkt. Alla ni som sitter med bostadsrätter som ni kanske vill sälja vet att det inte är ett jättebra läge att sälja just nu. Men Stockholmshem är som tur är inte en kortsiktig ägare eller ett bolag som ägnar sig åt spekulation, utan när vi bygger våra bostäder är det med avsikt att förvalta dem väldigt länge.

Jag vet inte om någon i denna sal på riktigt tror att det fastighetsvärde som just nu gäller för bostäder inte kommer att stiga. Vi pratar alltså om fyror och femmor på Södermalm i Stockholm. Om man på något sätt tror att fastighetsvärdena inte kommer att utvecklas positivt måste vi nog ta en kaffe och diskutera saken efteråt. Fastighetsvärdena har inte nått sitt tak.

Bilaga 2

Yttranden 2024-03-25

Jag sitter ju inte i det här bolaget, men jag vet att ni har haft sekretessbilagor som har skickats till presidiet för diskussion. Sedan har ni haft en dragning på ett styrelsemöte och ytterligare en dragning. När det gäller många av de kostnader som behöver benas ut kan detta bara göras i bolaget, för det rör sig om sekretessbelagda uppgifter. Om ni upplever problematik vad gäller insyn och så vidare och vill ha ännu fler dragningar än de två som redan varit, ta en diskussion med Maria-Elsa! Jag vet att Åsa som är vd för bolaget är en otroligt öppen och transparent person. Men jag kan fortfarande inte stå här och redogöra för sekretessbelagda uppgifter. Man får bara lita på att bolaget har koll, och det finns möjlighet att ställa kompletterande frågor.

Vi kan inte avbryta ett bygge som pågår. Det är enormt stora kostnader som i så fall står på spel.

Anförande nr 116

B j ö r n L j u n g (L): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag vill säga till borgarrådet att jag var med på samma koncernstyrelsemöte som du i dag när revisorerna talade om 227 miljarder. Jag vill bara konstatera så att alla vet att de 227 miljarderna är det samlade fastighetsvärde som Stockholms stad har, inte vad bostadsbolagen har. Det är viss skillnad, för där ingår alla förvaltningsbyggnader, Stadshuset och alltihop – hur man nu kan värdera en sådan här ovärderlig byggnad. Det vet inte jag, men så är det.

Sedan vill jag bara påpeka att vi i styrelsen inte hade full information när detta beslut skulle fattas trots att vi bad om uppgifterna. Jag är inte den som bråkar om sådant här i onödan, utan jag vill bara säga att full information och svar på våra frågor inte fanns, därav återremissyrkandena.

Anförande nr 117

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Vad gäller övervärden i våra bostadsbolag är de omfattande. Det finns inte ett enda bolag av våra tre allmännyttor som inte har kraftiga övervärden. Vi har alltså finansiellt starka bolag med låg låneskuld. Ja, det är tillfälligt en nedskrivning. Men det handlar som sagt om ett exitvärde, och vi ska inte sälja just nu.

Ni har all rätt i världen att begära återremiss i fullmäktige. Men jag vill bara återigen påminna om att vi inte kan komplettera ärenden som återkommer till fullmäktige med uppgifter som är sekretessbelagda, utan detta är något som är kvar hos styrelseledamöterna.

Det är min ambition – det vet ni som sitter med mig i till exempel fastighetsnämnden – att det ska finnas transparens och att man ska kunna ställa frågor; det är viktigt. I detta fall kan jag konstatera att man har fått flera dragningar och att man har tillgång till sekretessbelagda uppgifter som vi andra inte har tillgång till. Framför allt har man

Bilaga 2

Yttranden 2024-03-25

tillgång till en väldigt tillmötesgående vd. Så ta en diskussion i presidiet, och så ska vi se till att ni vid behov får mer på fötterna.

Anförande nr 118

L o v i s a H e d i n (KD): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Stockholms allmännytta är, precis som namnet antyder, en nytta för hela allmänheten. Oavsett om du bor i villa, bostadsrätt eller hyresrätt är du som medborgare i staden också delägare i stadens bostadsbolag. Det är viktigt att staden ser till att på ett ansvarsfullt sätt förvalta det förtroende man har fått, och för mig som kristdemokrat är det en absolut självklarhet i och med förvaltarskapsprincipen.

Stockholmshems nyproduktion i Persikan 6 har kantats av många utmaningar. En felaktigt uppförd bottenplatta och förseningar har kraftigt fördyrat projektet, men tyvärr verkar inte utmaningarna stanna där. Trots detta har oppositionen i såväl Stockholmshems bolagsstyrelse som Stockholms Stadshus AB förvägrats en återremittering. Jag tycker att det är anmärkningsvärt att majoriteten klubbar igenom fördyring efter fördyring i stället för att gå till botten med vad som har gått fel och säkerställa att det inte händer igen.

Jag har full förståelse för att man har bråttom att få till bostäder; det har vi alla. Men låt oss nu gå till botten med vad som har gått fel så att vi i stället för förseningar kan se fram emot framtida projekt som håller både tids- och budgetram. Det vinner vi alla på. Jag yrkar bifall till M:s och L:s gemensamma reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 119

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Ordförande! När det gäller att gå till botten med vad som har gått fel kan jag återigen upprepa det jag sa i mitt inledande anförande. Under förra mandatperioden, när jag inte satt i bolaget och ordförandeposten innehades av ett parti som nu är i opposition, nämligen Liberalerna, lades en bottenplatta. I slutet av 2021, alltså innan den här majoriteten tillträdde, kunde man konstatera ett misstänkt fel som sedan också har bekräftats. Detta gjorde att man var tvungen att göra om och riva upp hela bottenplattan, för man kan inte bygga ett hus på en instabil bottenplatta, och sedan göra en ny upphandling, flera år efter den förra upphandlingen, vilket av naturliga skäl innebär att den nya bottenplattan blir dyrare än den förra. Det är vad som skett.

Hur man kunde släppa igenom den här bottenplattan från första början får du ta med dem som var ansvariga för bolaget under förra mandatperioden, för det var under förra mandatperioden detta hände. Det var det som hände, som svar på din fråga om att gå till botten med detta: Det var bottenplattan som var felgjuten under förra mandatperioden.

Bilaga 2

Yttranden 2024-03-25

Anförande nr 120

L o v i s a H e d i n (KD): Det stämmer att det var under en tidigare mandatperiod som bottenplattan göts, men man måste ändå se till att man har den information som krävs för att inte något ska gå fel igen. Vi har ju sett indikationer på att man behöver mer information för att man som ledamot eller ersättare i de här styrelserna ska kunna fatta de beslut som man förväntas fatta. Man förväntas ha hela bilden för att kunna ta de rätta besluten.

Bilaga 2

Yttranden 2024-03-25

§ 16 Reviderat inriktningsbeslut gällande AB Familjebostäders nyproduktion av 227 bostäder, 4 lokaler och 81 garageplatser i Magelungens strand, Farsta

Anförande nr 121

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Ordförande! Det känns som att vi har en pedagogisk övning här. Först pratade vi om Pilträdet 12. Det var ett reviderat inriktningsbeslut. Sedan kom det ett reviderat genomförandebeslut – det är dem vi verkligen vill undvika – och nu är vi tillbaka i de reviderade inriktningsbesluten. Jag vill återigen påminna om att inga avtal är underskrivna och inga upphandlingar har gjorts, utan vi befinner oss i skedet före genomförandebeslutet. Budgeten är inte låst, så de som kommer efter mig och pratar om kraftiga fördyringar i projektet och så vidare kan sansa sig lite och tänka att det inte finns någon budget än. Detta är ett inriktningsbeslut.

Varför är det så stor skillnad mellan de här två inriktningsbesluten? Den första ledtråden är årtalet. Det första inriktningsbeslutet kom 2015; det har gått nästan tio år sedan dess.

Det som är viktigt att komma ihåg i just det här projektet är att när det första inriktningsbeslutet togs 2015 var det utifrån en detaljplan som såg ut på ett visst sätt. Vi pratar om ett område från Farsta längs Magelungen bort till Fagersjö. Det är ett strategiskt område, utpekad i översiktsplanen, och man hade ritat detaljplanen på ett visst sätt. Därefter, efter det att Familjebostäder kommit med sitt inriktningsbeslut, som gällde ungefär 200 lägenheter, ritades detaljplanen om, inte av Familjebostäder utan av stadens stadsbyggnadskontor. Man gjorde ett omtag, fick fram fler byggrätter och gjorde om hela detaljplanen. Om detaljplanen har gjorts om måste bolaget givetvis göra om sin planering. Det är alltså detta som har hänt. Detaljplanen har ritats om sedan 2015, och då måste Familjebostäder också rita om sitt projekt.

Det här specifika projektet gäller en utökning av antalet bostäder jämfört med det första inriktningsbeslutet. Något som jag tycker är väldigt positivt är att det också är fler stora lägenheter. Det finns ett akut behov av stora bostäder i den här staden. Vi hade ett väldigt homogent bestånd med många treor, och därmed är det också många barnfamiljer som bor väldigt trångt. I det förra ärendet med Persikan hade vi tillkommande fyror och femmor på Södermalm. Här pratar vi om tillkommande fyror och femmor i Farsta – en ganska stor andel fyror och femmor. Detta är väldigt positivt. Det handlar alltså om fler lägenheter och framför allt fler större lägenheter och ett i grunden helt nytt projekt.

Nu är det viktigt att man gör alla erforderliga utredningar och planeringar så att man kommer fram till ett väl avvägt genomförandebeslut där budgeten låses, och sedan ska vi se till att hålla den. Det här handlar alltså inte om en fördyring av ett projekt, utan det ska ses som ett helt nytt projekt eftersom alla förutsättningar har ändrats. Jag vill

Bilaga 2

Yttranden 2024-03-25

också innan oppositionen springer upp i talarstolen påminna om att ni inte har reserverat er mot det här projektet utan bara lagt fram ett särskilt uttalande.

I Familjebostäder är vi – jag hoppas att Per som kommer upp senare instämmer – i grunden väldigt positiva till detta. Det är nya hyresrätter, och det är bra lönsamhet i projektet. Och framför allt är det många fyror och femmor, och det behöver vi i söderort, ska ni veta. Bifall kommunstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 122

G a b r i e l K r o o n (SD): Detta inriktningsbeslut skickar en viktig signal om hur vi förväntar oss att detaljplanen ska bli till slut, vilken inriktning bolaget ska arbeta utifrån, vilken byggnadshöjd vi förväntar oss, vilket lägenhetsantal vi förväntar oss och även, mer eller mindre, vilken gestaltning vi verkar förvänta oss. Vi i Sverigedemokraterna har haft våra synpunkter på den här detaljplanen. Vi kommer att fortsätta bearbeta dessa i stadsbyggnadsnämnden. Vi kommer också sannolikt, med tanke på hur förslaget verkar utveckla sig, att ha en avvikande inställning i kommunfullmäktige när detaljplanen lyfts upp.

Därför är det inte rimligt för oss att stå bakom detta inriktningsförslag i den utformning som nu presenteras, och vi kommer således att yrka avslag på förslaget och yrka på vår reservation i kommunfullmäktige.

Anförande nr 123

P e r R o s e n c r a n t z (M): Fru ordförande! Det är ingen fara, Clara – jag vet vilka lappar vi har lagt i bolaget. Vi är också för detta projekt. Precis som du mycket väl beskrev är detta en fördyring, men det handlar om ett nytt projekt. Det är ett annat projekt än det var från början. Detta är ett större projekt, och då är det viktigt att kalkylen är positiv. Nu är den sekretessbelagd, men det står ändå i ärendet att kalkylen inte är negativ; vi fattar inte ett inriktningsbeslut om ett projekt med negativ kalkyl.

Vi kan gå tillbaka till den fastighetsdiskussion vi hade i förra debatten. Även om vi har jättestora fastighetsvärden i staden måste vi tjäna pengar på fastigheterna, och det gör vi inte på alla fastigheter. De som byggts nyligen har ofta bättre lönsamhet på grund av hyrorna, helt enkelt. Vi måste tacka ja till projekt där vi har en kalkyl som kommer att gå runt. Annars kommer bolagen att gå väldigt dåligt, och då måste vi börja sälja – och det kan vi enas om!

Skämt åsido – jag vill också, med tanke på att man kan haja till inför den här fördyringen, lyfta fram att detta är ett nytt projekt. Det finns positiva sidor här. Det finns också kvaliteter där vi ska bygga. Familjebostäder äger fastigheter i närheten i Farsta, vilket är en fördel när det gäller fastighetsförvaltningen.

Bilaga 2

Yttranden 2024-03-25

Sedan vill jag lyfta fram och påpeka det du sa, Clara: Det är också fler större lägenheter här, ganska många både fyror och femmor. Det är till och med 19 femmor. Jag personligen och Moderaterna är för att vi bygger fler större bostäder. Det är enkelt: Om barnfamiljer ska bo kvar i vår stad eller välja att skaffa ett barn till måste vi ha fler större bostäder.

Jag är jätteglad över att Clara har anammat den linjen, eller driver den. Jag ska inte säga att det är jag som har fått henne att göra det; hon är en egen politiker. Men jag tycker att det är jättepositivt att du uttalar dig om detta även externt i medierna. Här har vi något vi kan enas lite om. Jag är vice ordförande i bolaget, och du är ordförande. Här kan vi peka på att vi faktiskt har en enslinje, som det heter i sjöfarten, i frågan om större bostäder.

Bifall till förslaget! Reservationen om att tänka på ekonomin är klok, men just i det här projektet tror jag att det kommer att gå bra.

Anförande nr 124

S v a n t e L i n u s s o n (C): Ordförande och fullmäktige! Familjebostäders nyproduktion av bostäder vid Magelungens strand är en del av ett större byggprojekt mellan Farsta och Fagersjö. Detta ser vi från Centerpartiet som ett väldigt positivt steg för att skapa nya bostäder, knyta samman stadsdelar och skapa en tryggare, mer levande och hållbar stadsmiljö. Så vi är i grunden väldigt positiva till detta projekt.

Även om man förstås ska skilja på inriktningsbeslut och genomförandebeslut måste inriktningsbesluten ge en antydning om vad det kommer att bli. Det måste kunna fattas beslut, så vi tycker fortfarande att det är viktigt att man fokuserar på kostnadskontroll och funderar på hur man kan få ned kostnaderna för den här sortens nyproduktion. Det finns många saker man skulle kunna fundera på för att göra detta effektivare. Vi har sett ett antal ärenden där vi har haft väldigt mycket högre kostnader.

Slutligen vill jag ställa en fråga till de föredragande borgarråden. Jag är en väldigt stor anhängare av bilpooler – jag tycker att det är en jättebra idé. Det står att ni ska anlägga en cykelpool och en bilpool, med era egna ord. Vad menar ni? Är det i egen regi som ni ska anlägga en bilpool, eller vad menar ni med detta?

Anförande nr 125

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Tack så mycket för frågan om bilpooler, Svante!

Först vill jag bara säga att jag helt håller med om vikten av kostnadskontroll. Man vill gärna ha så liten diskrepans som möjligt mellan inriktningsbeslut och genomförandebeslut; det är jätteviktigt. Men ibland kommer det förhållanden som man inte råder över som bostadsbolag. Det är ju inte i det här fallet Familjebostäder som har ritat om eller tagit initiativ till att rita om hela detaljplanen, utan det ligger utanför

Bilaga 2

Yttranden 2024-03-25

bolagets rådighet. Det är ett beslut som framför allt stadsbyggnad och exploatering har jobbat med efter inriktningsbeslutet under förra mandatperioden, om jag inte missminner mig. Det här blir jättebra, men, som sagt, det ändrar förutsättningarna för Familjebostäder och man måste därför rita om.

Vad gäller bilpoolen och cykelpoolen har vi självklart inga kommunala cykelpooler eller bilpooler. Jag har ingen ambition att inrätta sådana heller. I till exempel Älvsjö, där Familjebostäder bygger, har man avtal med privata aktörer som har en bilpool eller en cykelpool i fastigheten. Det är alltså detta som avses: Man avsätter utrymme, ingår ett avtal och tillhandahåller tjänsten till sina hyresgäster.

Anförande nr 126

S v a n t e L i n u s s o n (C): Tack så mycket för svaret, borgarrådet! Det gläder mig att vi är överens om att man ska ha mycket hög kostnadskontroll och att det bara är i undantagsfall som inriktningsbeslut och genomförandebeslut ska kunna avvika så här drastiskt, vilket är olyckligt.

Det gläder mig också att höra att ni inte tänker starta bilpool i egen regi.

Bilaga 2

Yttranden 2024-03-25

§ 17 Detaljplan för Sothönan 3 m.fl. i stadsdelen Aspudden (ca 250 bostäder, centrum, torg m.m.), Dp 2016-09481-54

Anförande nr 127

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Ordförande och fullmäktige! Detta planförslag för Aspudden innehåller, som ni kan läsa er till, 250 bostäder. Det är uppdelat på tre delområden. I den centrala delen handlar det om 190 bostäder i två halvslutna kvarter, och i västra respektive norra delen omfattar förslaget två flerbostadshus med cirka 30 bostäder i varje.

Generellt kan man säga att bebyggelsen i Aspudden använder naturen och förstärker dess karaktär genom att variera hushöjder och husens placering. Punkt- och lamellhusen från 40-talet placerades på höjderna, och 90-talets bostadshus har förtätat bebyggelsen. En omvandling av en del av villabebyggelsen till mindre flerbostadshus har också genomförts under senare år.

Enligt den byggnadsordning som antagits av kommunfullmäktige ska utvecklingen av en sådan här så kallad äldre förstad ske med utgångspunkt i det organiskt formade gatumönstret, husens placering i gatulivet och de gemensamma bostadsgårdarna samt de i området enhetliga hushöjderna med enstaka högre byggnadsdelar. I programmet för Midsommarkransen och Aspudden från 2013 lyfts tre stadsbyggnadsprinciper fram för området, som kan sammanfattas som småskaligt, grönt och varierat.

Detta ärende är alltså väl anpassat till både programmet och byggnadsordningen och kommer därutöver att innebära att mer folkliv kommer att skapas. Vi får exempelvis levande bottenvåningar som ger bättre underlag för handel och service. Området har också en god kollektivtrafikförsörjning, vilket förstås är bra för projektet.

Med detta yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 128

G a b r i e l K r o o n (SD): Vi från Sverigedemokraterna tycker att det är beklagligt att man i och med detta förslag till detaljplan återigen kommer att förstöra ett av Stockholms mest uppskattade förortsområden. Stadsbyggnationen i Aspudden är otroligt uppskattad. Det är faktiskt ett av de områden i Stockholm utanför tullarna där kvadratmeterpriset är högst. Det finns en anledning till detta. Det handlar om den grönska som finns, den klassiska byggstil som präglar området och den harmoni som finns.

Sedan har det tillkommit förtätningar på senare år. Det är beklagligt att man från politiskt håll har tillåtit förtätningar och förstörelse av detta uppskattade område. Den här detaljplanen är bara en av flera som Jan Valeskog arbetar med för att förstöra de värden som människor har uppskattat när de har valt att bosätta sig i Aspudden. Vi i

Bilaga 2

Yttranden 2024-03-25

Sverigedemokraterna vill se en varsam utveckling av Aspudden, som sker i samråd med de närboende. Målet kan inte bara vara att få in så många bostäder som möjligt utan att fundera på vad de närboende faktiskt efterfrågar.

De främsta kvaliteter som dessa bostäder skulle kunna bidra med är väl potentiella butiker i bottenplan. Men i remissvaren från samrådet kan vi också notera att det finns ett stort missnöje med det stora våningsantalet i dessa hus, som kommer att ge ett ovanligt intryck i stadsmiljön och faktiskt förstöra en del av den uppskattade karaktären hos Aspudden som en av våra mest framgångsrikt byggda förorter.

Med detta yrkar jag bifall till Sverigedemokraternas reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 129

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Som jag sa är detta projekt väl i överensstämmelse med både byggnadsordningen och programmet. Ni kanske noterar hur olika det låter från Sverigedemokraterna i olika ärenden. I de två senaste har vi hört att det är direkt nej. Sergej var uppe och hyllade bostadsbyggandet i ärendet med Persikan. Sanningen är att ni säger nej till 70–80 procent. Ni har sagt nej till mellan 12 000 och 15 000 bostäder de här två mandatperioderna. Resultatet skulle bli tusentals, kanske 10 000, arbetslösa byggnadsarbetare. Vi skulle självklart se massor av ungdomar och andra, som trångbodda vuxna, som inte får en bostad.

Jag har ju kallat er för verkliga dödgrävare när det gäller Stockholms utveckling, och det bevisas när ni gång efter gång säger nej. Att några av era företrädare går upp och hyllar bostadsbyggandet blir hyckleri när man vet hur ni agerar i exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden.

Anförande nr 130

G a b r i e l K r o o n (SD): Det där är nonsens, Jan Valeskog. Både jag och du vet att vi sverigedemokrater vill utveckla Stockholm varsamt. Det är detta vi lyfter fram. Vi försöker sätta stopp för din ovarsamhet. Jag är säker på att när och om fler stockholmare får reda på hur du utvecklar Stockholm kommer de att bli väldigt missnöjda med dig och ditt parti. Det är detta som är vårt mål i Sverigedemokraterna: att lyssna in de närboende och utveckla staden för deras skull, inte bara för de kommande boendes skull.

Självklart ska vi ha stadsutveckling; vi ska möjliggöra detta. Men samtidigt vet både jag och du att vi har en hel del byggprojekt som är beslutade och avgjorda och som både jag och du är överens om men som inte genomförs. Anledningen till detta är att det inte finns ekonomi att bygga i dagsläget. Vi ska kunna vaska fram tusentals bostäder på kort tid, men förstör inte de uppskattade områdena utan utveckla i stället nya områden i till exempel gamla industriområden, som Norra Djurgårdsstaden.

Bilaga 2

Yttranden 2024-03-25

Anförande nr 131

A i d i n Z a n d i a n (V): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Aspudden är ett i översiktsplanen utpekade stadsutvecklingsområde, där man i och med denna plan får in mer stadsbebyggelse precis invid tunnelbanan samtidigt som det lokala centrumområdet utökas och blir något större. Med denna plan kommer 250 kollektivtrafiknära bostäder att tillskapas, och några av huskropparna kommer att ha levande bottenvåningar. Detaljplanen kommer alltså att omvandla gles villabebyggelse till stadsmiljö, bara ett stenkast från Aspuddens tunnelbanestation.

Visst gör det lite ont i en när något dugligt behöver rivas. Men även om de villor som föreslås rivas i och med detta projekt har ett visst kulturhistoriskt värde har de förändrats över tid, genom fasadförändringar och/eller tillbyggnader, och därmed fått minskad kulturhistorisk betydelse. Man ska ha klart för sig att det kommer att finnas kvar småhus i Aspudden med klart högre kulturhistoriskt värde än de som rivs inom detta planområde.

Visst kommer denna plan att medföra en större andel hårdgjord yta, och en viss del naturmark kommer att tas i anspråk. Å andra sidan kommer stora ytor naturmark att iordningsställas och göras mer tillgängliga genom bland annat gångstråk.

Sammanfattningsvis är det bra med förtätning i kollektivtrafiknära och servicenära läge, och det är bra att Aspuddens lokala stadsdelscentrum utvecklas. Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 132

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (MP): Fru ordförande, åhörare och kommunfullmäktige! Detta handlar om antagande av en detaljplan som Miljöpartiet ställer sig bakom – alltså bifall kommunstyrelsens förslag!

Detta är ett spännande projekt. Det rör sig om 250 nya lägenheter i ett mycket kollektivtrafiknära läge. Miljöpartiet anser att det är trevligt med blandade strukturer, med mångfald i bebyggelsestyperna. Här fanns villor och stadsstruktur, kvartersstruktur, och diverse olika typer av bebyggelsestruktur – en mångfald. Men här fanns problemet med outnyttjade större byggrätter. Bebyggelsestrukturen var alltså på väg åt helt fel håll, med oreglerade, icke planlagda tvåochetthaltplansvillor, stadsvillor, med parkeringsyta. Det var dit det var på väg att kantra.

Det är mycket bra att staden i stället för att riva de här tio villorna och uppföra parhus med parkeringsyta tog kommandot, tog ett helhetsgrepp och nu utökar och fortsätter med kvartersstrukturen. Detta är mycket bättre användning av stadens markresurser.

Man har också under samrådet lyssnat på kritik mot den väldigt höga exploateringsgraden. Man har minskat projektet med 10 procent. Man har dragit ned på våningsantalet, gjort om två hus till ett etcetera. Ja, det är lite ont om grönyta och

Bilaga 2

Yttranden 2024-03-25

parker i området. Varnhemsparken ska man satsa på. Detta är också något som man måste ta med sig och ha i åtanke vid framtida planering även inom närområdet: att det är ont om grönska.

Med detta sagt var det jättebra att staden tog tag i detta och gjorde denna typ av planering i stället för att det bara blev de här klumparna i hårdgjord yta. Nu får vi en utveckling av kvartersstaden.

Bilaga 2

Yttranden 2024-03-25

§ 18 Ändring av Allmänna lokala ordningsföreskrifter för Stockholms kommun gällande alkoholförbud i stadsdelsområdena norra och mellersta Högalid på västra Södermalm inom Södermalms stadsdelsnämndsområde

Anförande nr 133

A n d e r s G ö r a n s s o n (S): Fru ordförande! Jag skulle vilja börja med att sätta den här platsen i sitt sammanhang och citera från ett mejl som jag fick av en mamma i området när vi hanterade ärendet i stadsdelsnämnden. Hon skrev följande: I artikeln i lokaltidningen uttalar sig Centerpartiets representant om att man med ett förbud skulle hindra en ”möhippa, picknick eller champagnefrukost” i parken. Jag undrar om han någonsin varit där. Det är en park som ligger mellan en skola och en kyrka. En stor del upptas av en lekpark. Jag har aldrig någonsin sett en möhippa där.

Jag skulle säga att detta är en ganska rimlig bild av det här området. Tilläggas kan att skolgårdar, parklekar, lekparkar och kyrkogårdar har ett generellt alkoholförbud, dygnet runt. Detta är inte heller det enda alkoholförbudet på Södermalm; det finns 21 stycken i ett antal parker och torg.

Med detta sagt är det viktigt att frågan om trygghet och trivsel i det offentliga rummet inte reduceras till en sak, ett förbud eller något annat. Därför tänkte jag, lite i anslutning till det trygghetsprogram som antogs här tidigare, berätta vad vi har gjort i stadsdelen. Med början 2023 startade vi Sommar i Tanto. Vi gjorde precis det som programmet föreskriver: Vi diskuterade och bestämde vad vi ville driva, kartlade och skaffade oss en gemensam lägesbild, byggde nätverk och kollade vilka förslag som fanns i området. Vi såg till att förstärka det offentliga rummet. I det sammanhanget hade vi också ett förslag om ett utökat alkoholförbud. Vi gjorde ett antal olika insatser som i grunden handlade om att skapa en trevligare och tryggare miljö för alla.

En effekt av alkoholförbudet som vi också förutsåg var att vi fick en del spridningseffekter upp till Högalidsparken. Vi har också upptäckt en del andra saker. Vi behöver fixa till en tunnel under Hornsgatan. Vi har sett till att de som arrangerar evenemang i Drakenbergsparken får mer pengar och så vidare. Vi gör ett antal saker för att aktivera detta område, och det är det man behöver göra. Man behöver använda en palett av insatser, varav alkoholförbudet är en, för att se till att vi får ordning på den här miljön.

Det avgörande här är att om vi ska bygga ett Stockholm för alla måste vi också se till att stadsmiljön är för alla. Med detta vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 134

A s h n a I b r a h i m (C): Ordförande! Men Anders, då tycker jag att du skulle ha berättat för mamman vad det var som från början gav den här spridningseffekten. Det

Bilaga 2

Yttranden 2024-03-25

var ju när ni införde ett alkoholförbud i Tantområdet som det blev en spridningseffekt upp till Högalidsområdet.

Jag tycker att det är ganska intressant att du fokuserar lite på det här exemplet med möhippor. Att vi är ett parti som rent generellt inte vill suga all glädje ur livet kan jag stå för och vara väldigt stolt över. Men fokusera gärna på våra konkreta förslag! Det handlar om ordningsvakter, polisnärvaro, mobil socialtjänst och tvångsvård, som inte används i den mån det skulle kunna användas, som du vet. Det är specialkompetens med fokus på just det tjugo- eller trettio-tal individer som orsakar det här. Det finns fler konkreta exempel. Jag tycker att det är lite synd att fokusera på just detta när det egentligen är de långsiktiga lösningarna vi vill åt i stället för att bara med ett förbud helt enkelt pensla bort problemet.

Anförande nr 135

A n d e r s G ö r a n s s o n (S): Jag vill säga ett par saker: Vi gjorde precis det. Vi har ökat det sociala arbetet tillsammans med regionen. När du satt i stadsdelsnämnden med mig såg ni till att outsourca arbetet när det gällde Maria sjukhus till Locum. Vi gjorde tvärtom: Vi tog tillbaka och fokuserade.

Vi har mätt ordningen och i vilken utsträckning människor uppskattar Drakenbergsparken och Tantolunden både före och efter projektet Sommar i Tanto. Det har visat sig att de är oerhört nöjda. De mejl jag får handlar om att människor är nöjda.

Varje insats ger förstås andra effekter; det är inget konstigt med det. Det här ger en spridningseffekt. Vi har ett antal alkoholförbud där vi gjort på samma sätt. Vi har alkoholförbud på Medborgarplatsen och i Fatbursparken. Om jag förstår er logik rätt skulle vi rulla tillbaka alla de förbuden därför att vi bara ska syssla med socialt förebyggande arbete. Vi måste göra både och; vi måste använda hela paletten. Det är så vi fixar det här problemet.

Anförande nr 136

G u s t a v Ö s t e r m a n (S): Ordförande! Jag minns när jag var liten och växte upp på Södermalm. Jag minns hur jag som barn ibland kunde vara rädd när jag passerade vissa parker på väg till eller från skola eller fritidsaktiviteter. Jag minns att det fanns parker där det ofta förekom vuxna människor med alkohol- eller drogrelaterade missbruksproblem som orsakade otrygghet i de områdena.

När jag nu läser Södermalms stadsdelsförvaltnings utlåtande om detta ärende inser jag att många barn på Södermalm fortfarande känner samma rädsla, 20 år senare. Så kan vi inte ha det. Alla barn på Södermalm och i Stockholm måste kunna känna trygghet och säkerhet när de rör sig i stadsmiljön. Därför blir jag uppriktigt förvånad över att oppositionen i både utlåtanden och medieutspel anser att det är viktigare att försvara

Bilaga 2

Yttranden 2024-03-25

champagnedrickande svensexor än våra barns trygghet och säkerhet. Jag trodde faktiskt att oppositionen på riktigt brydde sig om trygghet och ordning och reda i stadsmiljön.

Detta är ett bra förslag för ökad trygghet och säkerhet för våra barn. Det är ett bra förslag för Södermalm. Och det är ett förslag som visar att Socialdemokraterna är det parti som på allvar arbetar för hela Stockholms trygghet. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 137

D e s t i n y Z a n d i L i n d g r e n (KD): Fru ordförande! När jag drömmer mig bort under vinterhalvåret fantiserar jag om ett soligt Sommarstockholm, barbant och ledigt, varmt och skönt. Jag ser filten som packas ned, lite chark och en flaska vin. Detta ska vi avnjuta i en park i vårt levande Sommarstockholm.

Det här får snart inte vara verklighet, om sossestyret får bestämma. Jag vet att ordning och reda i stan är en självklar ambition för oss alla i den här salen. Lösningarna för hur vi ska uppnå detta skiljer oss däremot åt. Detsamma gäller synen på alkohol, inte minst när det gäller det offentliga rummet.

Men det är för mig obegripligt hur styret med sitt föreslagna alkoholförbud mellan 7 och 19 tycks vilja låta supandet mitt i natten få vara medan vinet på picknickfilten en eftermiddag förbjuds. Det är inte rimligt. Södermalm har flera uppskattade och välbesökta parkområden som under sommarhalvåret är proppfulla med glada stockholmare: Tanto, Drakenbergsparken, Skinnarviksberget, Långholmen och Högalidsparken. Flera av dem har alkoholförbud i dag, ofta med start vid midnatt och fram till antingen 7 eller 14 på dagen. På så sätt motverkar man stök och fylla under dygnets mörka timmar samtidigt som picknick och häng med vänner kan kombineras med vin eller öl under tidig förmiddag.

Högalidsparken har precis som de intilliggande parkerna sina problem med stök och fylla, något vi naturligtvis tar på största allvar. Men åtgärderna måste ändå vara träffsäkra och effektiva och inte bara slå vitt och brett. Jag hoppas att styret kan inse att alkoholförbud enligt modellen att det börjar vid midnatt och slutar vid 14 faktiskt är lösningen på problemen.

Avslutningsvis ser vi fortsatt ett behov av att utreda och på lång sikt ersätta alkoholförbuden enligt Malmömodellen. Enligt den modellen täcks hela staden av ett alkoholförbud som träder i kraft endast när polisen bedömer det som nödvändigt. På så vis undviker vi kollektiv bestraffning samtidigt som ordning och reda kan upprätthållas – lite av en gyllene medelväg, vill jag kalla det.

Jag yrkar därför bifall till vår gemensamma reservation tillsammans med Moderaterna i kommunstyrelsen.

Bilaga 2

Yttranden 2024-03-25

Anförande nr 138

A n d e r s G ö r a n s s o n (S): Fru ordförande! Din beskrivning av stadsmiljön stämmer nere i Drakenberg och uppe på Skinnarviken. Det är där folk sitter. Men de sitter inte i Högalidsparken. Jag undrar om ni faktiskt har varit där eller om ni har skrivit en standardtext. Den parken har inte den dynamiken.

Skälet till att vi vill att förbudet ska gälla fram till fyra är dessutom att det handlar om barnens väg till skolan. Vi tycker att det är oerhört viktigt att barn ska känna sig trygga att gå där. Det är därför vi börjar med tunneln under Hornsgatan, för den är också en del av detta. De barn som bor i Drakenberg och går bort till Högalidsskolan går den vägen, och då måste man se till att det är snyggt och trevligt där och att de faktiskt upplever att miljön är trygg. Det är dem detta handlar om. Det handlar inte om dem som har picknick, som inte finns där därför att de är på andra platser. Det är inget problem i det här fallet.

Anförande nr 139

D e s t i n y Z a n d i L i n d g r e n (KD): Jag tycker fortfarande att det är orimligt att ni tycker att det ska vara ett förbud under dygnets ljusa timmar samtidigt som man tillåter supande, festande och stök där under de mörka timmarna.

Anförande nr 140

A s h n a I b r a h i m (C): Apropå barnen: Ungefär i mitten av 90-talet när jag var ung och bodde i Tensta dök det helt plötsligt upp nya, sedan tidigare obekanta ansikten kring Tensta torg. Det var ett väldigt tydligt skifte och indikerade helt enkelt en ny och blomstrande narkotikahandel. Det var inte längre bara granatäpplen och vattenmeloner som det handlades med på torget.

Något år tidigare hade en intensiv debatt förts bland stadens politiker om att man skulle rensa Sergels torg från narkotikahandeln. Därför påbörjade man 1996 en stor polisiär insats med 20–30 gripanden på plattan varje dag. Den rensades upp någorlunda under en period, men drogproblematiken blev ett faktum i Tensta. Jag bodde där då, och det var ett väldigt tydligt skifte. Vi vet vilka utmaningar Tensta sedan dess har stått inför.

Min och Centerpartiets poäng är att samma misslyckade politik, som i längden också är väldigt verkningslös, återupprepas 30 år senare. Man förflyttar problemet inom Södermalm eller i värsta fall till områden som inte har den här högljudda medelklassen och kan höras. När – ursäkta mig – ”shit hits the fan” ett par decennier senare undrar alla var det gick fel.

Prioritera frågan på riktigt, när det gäller systematiska sociala insatser och när det gäller att förstärka trygghetsinsatserna. Grundproblemet är helt enkelt att människor i missbruk och misär lättare måste nås av rätt stödinsatser. Därför yrkar jag på bifall till Centerpartiets reservation.

Bilaga 2

Yttranden 2024-03-25

Anförande nr 141

A n d e r s G ö r a n s s o n (S): Med den logiken – ska man aldrig göra någonting, då? Det kan finnas vissa lägen när man behöver göra något. De som har varit på Södermalm vet att det finns ett antal platser där som faktiskt, kan man konstatera, vilket även polisen gör, är öppna drogsener.

Jag kan inte riktigt känna igen mig i att socialdemokratin har försökt jaga bort dem, varken i stadsdelsnämnderna eller här i Stadshuset. Vi har jobbat och argumenterat just för det sociala arbetet samtidigt som vi argumenterar för att stadsmiljön ska vara trygg. Det ena utesluter inte det andra.

Jag förstår inte riktigt varför man tar strid i just den här frågan. Det hade varit rimligare om man argumenterade för att detta skulle vara viktigt från klockan tolv eller något sådant i Drakenbergsparken, för det är där de människorna finns. I det här fallet handlar det om att detta är barns väg till skolan, och vi behöver säkra den så att de upplever den som trevlig och trygg.

Anförande nr 142

A s h n a I b r a h i m (C): Om det hade någon effekt hade jag hållit med. Men låt mig citera polischef Anders Lindberg. Så sent som i november förra året var han ute i Mitt i och sa exakt så här: ”Vi får inte riktigt det utfall vi vill ha. Det handlar mycket om att vi inte har de verktyg som krävs för att lösa grundproblemen, som missbruk och psykisk ohälsa. Vi får jobba med de verktyg vi har, som alkoholförbud.”

Det handlar om att lösa problemet långsiktigt, Anders. Det är det vi är ute efter. Det handlar inte om att bara stoppa ett förbud för möhippornas eller champagnens skull.

Anförande nr 143

J o n a s N i l s s o n (M): Ordförande! Det har hänt en del saker. Det första uppdraget jag hade var i stadsdelsnämnden i Maria-Gamla stan. Då slogs jag för att ta bort alkoholförbudet – det var typ på 90-talet. Sedan fick man dricka alkohol i Hornstull, och mitt nästa uppdrag blev att ta bort en bänk där det satt tre gamla A-lagare som skrämde barnen. När vi tog bort bänken fick vi ordning på det.

Saker och ting förändras dock, och ursprungsproblemet är att i trappan från Hornstull till Tanto har det samlats allt mellan 150 och 200 personer från alla jordens världsdelar. De jobbar inte på dagarna, och de har allvarliga missbruksproblem. När 250 personer samlas på det viset vågar vanliga människor inte gå där i trappan, och då kände vi den förra mandatperioden att här måste vi göra någonting, för det är en katastrofsituation.

Vi försökte få till ett alkoholförbud en första omgång, men eftersom stadsdelen inte var överens fick vi inte så mycket hjälp från stadsledningskontoret, utan man avspisade detta. Under den förra mandatperioden kunde vi dock enas över parti- och

Bilaga 2

Yttranden 2024-03-25

blockgränser om det som ni kan läsa om, och det vill jag gärna tacka den dåvarande oppositionen, alltså den nuvarande majoriteten, för. Ni strök era lappar, vi gick fram med ett enat beslut och på så sätt nonchalerade inte stadsledningskontoret oss.

Vi fick till ett beslut om att förlänga alkoholförbudet från 07.00 till 14.00, vilket var väldigt bra, för då kunde vi rucka på den stora samlingen om 200 personer och förhoppningsvis splittra upp den. Att vi skulle få spridningseffekter var en del i strategin och ingenting negativt. Spridningseffekterna handlar om att grupperna splittras i mindre grupper, och då kan både polis och socialtjänst ha lättare att komma till de här personerna. Jag är därför inte förvånad över att vi har fått förflyttnings- eller spridningseffekter; det var någonting som vi räknade med och såg som en bra sak för att kunna hjälpa det sociala att komma närmare dessa blandmissbrukare.

Det som jag tycker är tveksamt nu och anledningen till att vi har reserverat oss i kommunstyrelsen är att man går från 14.00 till 19.00 utan några argument i ärendet. Varken borgarrådsberedningen, stadsledningskontoret eller någon annan argumenterar för varför man ska göra så, och jag tycker att man är det svaret skyldig.

Anförande nr 144

A n d e r s G ö r a n s s o n (S): Skälet är att skolan slutar vid fyra. Det är inte svårare än så i det fallet.

Jag tänkte ändå passa på att säga att projektet Sommar i Tanto blev nominerat till Hornstullspriset för bästa insats i Hornstull. Motiveringen var bland annat att projektet är ”en livsbejakande insats som gör Hornstull tryggare”. Det är en del av det här. Det handlar om ett antal olika saker. Jag kan ibland tycka att det är lite konstigt att vi alltid hakar upp oss på olika små effekter.

Avslutningsvis vill jag tacka Jonas Nilsson för berömmet och återgälda det. Jag tyckte att det var bra att vi kom överens – det är ofta ganska bra när man kommer överens!

Anförande nr 145

J o n a s N i l s s o n (M): Tack så mycket för det! Jag förstår definitivt argumentet för att förlänga om skolan slutar kl. 16.00. Men då saknas ändå två saker här – motiven för detta och argumentationen i beredningen. Och så förlänger man ju till kl. 19.00 i stället för till 16.00. Nu har man tre timmars marginal helt utan motivering, och det tycker jag att man borde ha angett. Jag säger inte att man inför ett kontrollsamhälle bara för att man har alkoholförbud fram till 19.00, men om man kan undvika att begränsa vanliga medborgares rätt att exempelvis kunna dricka en öl eller ett glas rosévin till en grillad kyckling så ska man försöka göra det.

Jag yrkar bifall till Moderaternas och Kristdemokraternas reservation.

Bilaga 2

Yttranden 2024-03-25

Anförande nr 146

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Oppositionen blev på något vis ihopklumpad i något av de tidigare inläggen.

Liberalerna instämmer i kommunstyrelsens förslag till beslut, vilket bland annat beror på att vi brukar respektera de önskemål som stadsdelsnämnderna kommer med. I själva stadsdelsnämnden noterar jag att det faktiskt bara var Centerpartiet som reserverade sig, och därför tycker vi att vi ska instämma i det som den lokala nivån har bedömt är det bästa.

Bilaga 2

Yttranden 2024-03-25

§ 20 Motion om trafiklekplatser

Anförande nr 147

S v a n t e L i n u s s o n (C): Ordförande, fullmäktige! Tack för behandling av och svar på min motion!

Att ändra ett transportsystem i staden för en bättre trafikmiljö är ett långsiktigt arbete. Vi lägger mycket resurser här i staden på att förbättra miljön för fotgängare och cyklister för att skapa en god miljö, minska klimatpåverkan och förbättra folkhälsan. Statistiken visar tyvärr att barn rör sig allt mindre. Färre cyklar till skolan. Vi har färre cyklar över huvud taget. Barns möjlighet att röra sig i staden är viktig för deras utveckling, och därför vill vi i Centerpartiet ha särskilt fokus på en säker trafikmiljö runt skolor och barns möjligheter att själva gå och cykla till skolan och till fritidsaktiviteter.

Att tidigt etablera en aktiv livsstil är viktigt för barns hälsa. Vi vet att de vanor vi får i unga år betyder mycket för hälsan även senare i livet. Att barn blir trygga med att röra sig i sin närmiljö är viktigt för deras utveckling och möjlighet att känna sig som fullvärdiga medborgare i staden. Barns cyklande behöver alltså öka både av frihets- och av hälsoskäl. Det är också viktigt för stadens utveckling att kommande generationer tidigt lär sig att det är ett bra alternativ att förflytta sig till fots och med cykel.

Det finns ett mål i stadens cykelplan om att barns cyklande ska öka. Det här målet måste konkretiseras, men jag ser inga planer från majoriteten på hur detta ska ske. Därför vill vi i Centerpartiet se att det i Stockholm etableras trafiklekplatser där barn och ungdomar genom lek kan bli duktiga och säkra cyklister. Sådana är rätt så vanliga i Danmark, och det finns några enstaka ställen i Sverige. Enbart i Köpenhamn finns flera sådana här bemannade trafiklekplatser.

I svaret får vi läsa att trafikkontoret tidigare har organiserat cykeldagar för typ 15 skolor. Men det är ju bara 15 av över 300 skolor i staden. Steget för ett cykeltränande barn från en park eller parkeringsplats till fullt trafikerade stadsgator är stort och kan upplevas som rätt så skrämmande, och därför tror vi att trafiklekplatserna kan vara mellansteget innan man vågar samspela med riktiga bilar, bussar och lastbilar.

Det är trevligt att remissvaren oftast är rätt positiva till vår idé, men det är tråkigt att majoriteten inte vill ta till sig detta. Det enda negativa som nämns är att det kanske blir dyrt, men i så fall borde ni ju ha sett till att tjänstemännen tog fram en kostnads kalkyl och berättade att det skulle bli dyrt. Jag är inte alls övertygad om att det här skulle bli dyrare än vilken annan parklek som helst.

Vi i Centerpartiet är tydliga: Cykling måste uppmuntras. Det är bra för stadsmiljön, det är bra för klimatet och det är bra för folkhälsan. Vi måste satsa på att barn rör sig

Bilaga 2

Yttranden 2024-03-25

och fortsätter att röra sig även när de blir äldre. Att inrätta cykeltrafikleplatser vore ett bra sätt att göra det konkret och inte bara som tomma ord från politiker.

Bifall till Centerpartiets reservation i kommunstyrelsen!

Anförande nr 148

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Ordförande! Tack, Svante Linusson, för motionen! Det kanske inte är förvånande att vi från Miljöpartiet är väldigt positiva till ökad cykling, något som vi satsar mycket på från det rödgröna styret.

Det som vi primärt gör från trafikkontoret är att bygga säkra cykelvägar. Vi har ett särskilt arbete för säkra skolvägar, och vi har också aktiviteter i samarbete med skolor och även med civilsamhället och ideella föreningar. Vi tycker att förslaget är intressant och spännande och tittar gärna vidare på det. Man behöver dock ta i beaktande att med den verksamhet som vi har nu när vi åker ut och besöker skolor, som 2023 när vi haft ett särskilt fokus på Järva, finns det möjlighet att åka ut dit där barnen bor. Då kan de som har egna cyklar använda dem och behöver inte låna. På det sättet kan man också etablera en potential till en vana.

Det stämmer som Svante Linusson säger att transportvanor och fysisk aktivitet är sådant som etableras tidigt i livet. Vi vill, och arbetar för, att fler ska uppleva cykelglädje och en livslång cykelkärlek. Men det är som sagt en avvägning mellan den uppsökande verksamheten som ger möjlighet att besöka fler skolor och helt enkelt använda de ytor som finns på skolgårdar, torg och liknande och att bygga och etablera en speciell trafiklekplats för detta.

Som sagt: Det är ett spännande förslag som vi gärna tittar vidare på. De exempel jag har sett i Köpenhamn har varit väldigt intressanta och fina.

Anförande nr 149

S v a n t e L i n u s s o n (C): Tack för svaret, Lars! Det är kul att höra att du vill titta vidare på idén, för jag tror verkligen att det är någonting som Stockholm skulle kunna göra för att öka intresset för att cykla bland barn och unga. Du säger att det är bra att åka ut till skolorna eftersom barnen då kan använda sina egna cyklar, men fördelen med att ha en sådan här plats som fungerar som en parklek är ju att man inte behöver ha en egen cykel. Även de som inte har en egen cykel kan komma dit och öva och få lära sig trafikmiljön. Om det finns ett uppbyggt system med gator och trafiksignaler kan man få lära sig hur det systemet funkar. Det får man inte riktigt på samma sätt med en tillfälligt uppställd sak på en skolgård. Det är av den anledningen som man har det här i Köpenhamn, som är väldigt bra.

Jag tar dig på orden, Lars, och hoppas att vi får se ett sådant här förslag från er snart!

Bilaga 2

Yttranden 2024-03-25

Anförande nr 150

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Ordförande! Det är som sagt var ett mycket intressant förslag. Det finns en hel del saker som man behöver reda ut – lite ansvarsfrågor och hur det kan genomföras, helt enkelt. Vi tycker att det är spännande, och vi planerar också en resa till Köpenhamn med trafiknämnden. Då kanske vi har möjlighet att titta på någon av de här trafiklekplatserna och se om det är någonting som skulle kunna funka även i Stockholm.

Anförande nr 151

Borgarrådet B o u c h e r (V): Ordförande! Dels instämmer jag med trafikborgarrådets svar, dels tänkte jag bara säga att jag har något svagt minne – det här är länge sedan – av att vi hade sådana här lektioner på skolgården när jag var liten. Det var jättebra.

Jag tänkte lyfta fram kulturnämndens svar på motionen, för jag tycker att det är intressant. De pratar om att man kan integrera den här typen av verksamhet i verksamheter som redan finns i staden, till exempel fritidsgårdarna och kanske framför allt parklekarna. De skriver: Om det finns ett identifierat behov och intresse från staden och målgrupperna skulle cykelträning och trafik kunskap eventuellt kunna vara en aktivitet som anordnas på vissa parklekar i samverkan med andra berörda aktörer eller med civilsamhällets aktörer.

Jag tänkte att ni kanske inte läser kulturnämndens remissvar. Jag tycker att det var intressant, så jag bara vidarebefordrar det.

Anförande nr 152

B e r i t N y b e r g (S): Ordförande! Mycket har kanske redan sagts här, men jag blir ändå spontant glad över att vi är flera som vill att våra barn ska kunna lära sig att cykla på ett trafiksäkert sätt i en tidig ålder, likaså att trafiklekplatser som i Danmark är ett sätt. Men olika alternativ är också möjliga att utreda. Att ungar tycker att det är roligt att cykla vet vi. Men 27 procent av regionens 6-7-åringar kan inte cykla. Många som har yttrat sig har lämnat kloka tankar om hur de goda idéer som finns i motionen kan behandlas. Mycket finns kvar att utreda, men om vi är flera som strävar åt samma håll blir det lättare att genomföra bra idéer, eller hur!

Bilaga 2

Yttranden 2024-03-25

§ 21 Motion om att värna stadens villaområden

Anförande nr 153

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! I en växande stad är bostadsbyggande ett högt prioriterat mål. Men det är ännu viktigare att bygga fler bostäder som stockholmarna efterfrågar, och det vet vi är större lägenheter, radhus och ägda boenden. Då kommer många som har valt att flytta till Stockholm att stanna kvar. Om vi samtidigt ska vi möjliggöra för att fler ska bo i Stockholm måste stadens unika karaktär och skönhet bevaras. Låt oss bygga vidare på det som människor tycker är attraktivt med Stockholm! Staden ska fortsätta att utvecklas och växa, men vi måste också alltid ha med oss att varsamhet och samförstånd med dem som bor här är viktigt. Bland annat behöver våra trädgårds-, villa- och småhusområden värnas och det mycket bättre än i dag.

Staden måste arbeta strategiskt och långsiktigt med en varsam utveckling av stadens småhus- och villaområden för att säkerställa just att en kulturhistoriskt viktig stadsbyggnadskaraktär bevaras och finns kvar. Därför får inte våra nämnder bidra till en ovarsam planering av fler bostadshus i stadens kulturhistoriskt värdefulla småhus- och villaområden på ett sätt som inte passar in i närmiljön.

Tyvärr ser vi nu att den rödgröna majoriteten under ledning av Socialdemokraterna trots att det är svårt att få fram projekt kämpar för exempelvis bygga samman enskilda stadsdelar genom förtätningar och skövling av värdefull natur – projekt som inte passar in. Socialdemokraterna vill bygga stora flerbostadshus exempelvis i Hässelby villastad, Kälvesta, Flysta, Olovslund, Södra Ängby, Högländet och Ålsten. Under 2023 tog man också fram ett förtätningförslag längs med Växthusvägen vid Hässelby villastad och några villakvarter i både Mälardalshöjden och Hägersten. Nu vill man lägga till Bromsten och ge sig på att exploatera i den omtyckta Rissneskogen.

Jag tycker inför den här motionsbehandlingen att det är glädjande att exploateringskontoret instämmer i det faktum att småhusområden är hett eftertraktade bostadsmiljöer. Låt oss bygga vidare på just det! Låt oss värna det som är attraktivt med Stockholm! Det finns en stor efterfrågan på småhus i Stockholms stad, och den här upplåtelseformen har inte prioriterats under många år. Låt oss inte ge upp kring detta! Den negativa utflyttningen från staden beror delvis på att barnfamiljer flyttar till kommuner där det finns en annan tillgång till exempelvis småhus men absolut också till större lägenheter. Att öka inslaget av småhus skulle vara ett väldigt bra verktyg för att komma till rätta med den utvecklingen och även grundläggande för att stärka stadens attraktionskraft.

Bifall till min motion!

Bilaga 2

Yttranden 2024-03-25

Anförande nr 154

A n d e r s G ö r a n s s o n (S): Ordförande! En av vår tids stora frågor handlar om huruvida vi ska bygga en stad som håller ihop eller en stad som dras isär. Vi kan konstatera att Dennis Wedin väldigt tydligt förklarade att han inte står på samma sida som socialdemokratin i den frågan. Vi behöver bygga en stad som håller ihop!

Med det sagt skulle jag vilja gå tillbaka till det som har varit det moderata kärnlandet, nämligen Östermalm. Ovanför Humlegården ligger det som 1870 började byggas som en villastad. Floragatan och Villagatan är två av de adresser som har det högsta kvadratmeterpriset. Men vet ni vad det också är? Det är faktiskt ett förtätningsområde. Det finns inte så många villor kvar där. Det är tvärtom så att det är flerbostadshus som präglar området, och området har överlevt detta. Var det en dålig stadsutveckling, Dennis Wedin?

När det gäller strategi och vägledning och en varsam utveckling av småhus- och villaområden finns det två betydelsebärande delar – ”varsam” och ”utveckling”. Vi är för den här strategin, absolut, men vi tycker att det är oerhört viktigt att vi bygger ihop Rinkeby och Bromsten liksom Mälarhöjden och Bredäng och att bygga ordentligt när vi bygger.

Det finns ett par saker som lyfts i svaret och som jag vill ytterligare poängtera. Ni har sålt ut ett antal områden, vilket har gjort att vi har förlorat kontrollen. Hade det varit tomtmark hade det varit något helt annat. Vi kan konstatera att den här strategin som både ni och vi lyfter har fått backning när vi har haft olika fall på prövning.

Vi måste bygga en blandad stad. Om det hade varit villor i villastaden ovanför Humlegården i dag hade det varit ett oerhört slöseri med mark. Motsvarande gäller faktiskt Älvsjömassan och ytan där. Bygger vi villor där är det oerhört trevligt för dem som bor där, men hur ska dyra ska de villorna bli för att vi ska kunna finansiera det?

Vi behöver bygga ett Stockholm för alla, och då måste vi se till att bygga tillräckligt. Med detta vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 155

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! Jag tycker mer och mer att det känns som om Socialdemokraterna i stället för att bygga stad vill bygga för konflikten. Hela syftet som Moderaterna lyfter fram är att vi ska bygga det som stockholmarna efterfrågar, men ni riktar in er på att bygga för konflikt. Till och med i budgettexten pekar ni ut villaområden: ”Haha, där och där ska vi få fram flerbostadshus!” – flerbostadshus som alltså inte passar in i närområdet. Det är en affärsidé i er nya bostadspolitik, och det är väldigt beklagligt.

Jag vill bara bygga vidare på det Anders Göransson nämner kring tomtmarken, för det är alldeles korrekt: Efter en försäljning av tomtmark går man över till andra regler som

Bilaga 2

Yttranden 2024-03-25

då var gällande, det vill säga detaljplaner som inte är tillräckligt specifika. Jag menar att vi ska se till att detaljplanerna faktiskt ändras. Genom att ändra detaljplanerna ser vi till att det inte blir en ovarsam exploatering i villaområdena. Det kan ni väl ändå välkomna.

Anförande nr 156

A n d e r s G ö r a n s s o n (S): Ordförande! Jag tycker att det är fascinerande att det är Dennis Wedin som försvarar den modernistiska idén om separata områden. I översiktsplanen som ni har ställt er bakom talar vi faktiskt om en sammanhängande stad, men ni har invändningar varje gång de konkreta projekten kommer upp – inte just här, säger ni – men annars ska vi ha idén om en sammanhållen stad!

Nu vet jag att Dennis Wedin inte får svara, men han kanske kan göra det vid ett annat tillfälle: Är det så att ni har ändrat inriktning? Är det nu så att Moderaterna är de sista försvararna av modernismen?

Anförande nr 157

A i d i n Z a n d i a n (V): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Att bo i småhus i Stockholm finns det en stor efterfrågan på, skrivs det i motionen, och man har det som motivation till att uppdra åt exploateringskontoret att redovisa var man kan få fram fler småhus, detta när bostadsbristen är skriande inte bara i staden utan i hela länet. Givetvis behövs alla möjliga typer av bostäder, men behovet är, tro't eller ej, störst av hyresrätter med pressade hyror, inte av villor. Det är inte jag som säger detta utan länsstyrelsen i rapporten *Läget i länet – Bostadsmarknaden i Stockholms län 2023*.

Stadens bostadspolitiska mål med att tillskapa 140 000 bostäder till 2035 kan omöjligen nås om vi systematiskt börjar peka ut oexploaterad mark som potentiella småhusområden. Småhus, till exempel radhus, kan fungera som ett bra komplement i planer där blandbebyggelse är lämpligt, exempelvis i den pågående planen Sätra 2:1, där cirka 15 radhus planeras. Viktigt att nämna är också att Stockholms småhusområden internationellt sätt är bland de mest glesbebyggda för städer i vår storlek. Inte sällan är småhusområden i Stockholm kollektivtrafiknära, så om något skulle många av stadens småhusområden lämpa sig väl för högre exploateringsgrad och för att förtätas, inte helt olikt ärendet Sothönan 3, som vi behandlade tidigare i dag.

Att uppdra åt exploateringskontoret och därmed använda stadens resurser för att peka ut nya småhusområden är inte bara oansvarigt och felprioriterat; det är ett hån mot alla dem som i dag, trots många år i bostadskön och flitigt sparande, inte har möjlighet att etablera sig på bostadsmarknaden. Att däremot nyttja den mark som stadens tillhandahåller och som möjligen är vårt viktigaste bostadspolitiska instrument på ett rådigt sätt som möjliggör att bygga efter behovet och nå bostadsmålen är klokt, och det gör vi inom majoriteten. Bifall till kommunstyrelsens förslag.

Bilaga 2

Yttranden 2024-03-25

Anförande nr 158

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! Om Vänsterpartiet efterfrågar fler bostäder måste ändå vän av ordning ställa sig upp och fråga hur ni arbetar inom allmännyttan. Just nu, i dyra tider med dyra räntor, har ni alltså som fokus att köpa existerande bostäder i exempelvis Vårberg. Ni lägger pengarna i bostadsbolagen på detta och ökar stadens belåning.

Du pratar om att du vill få fram fler bostäder och att det är därför vi inte ska ha villaområden. Hur kan du då försvara att just detta är ett steg för att få fram fler bostäder runt om i Stockholm? För mig är det snarare ett tecken på att ni inte har lärt er av misstagen. Ni bygger för statistiken. Ni vill ha tung allmännytta i områden där allmännyttan redan är dominerande, och ni förstår inte att vi behöver en blandad stad.

Anförande nr 159

A i d i n Z a n d i a n (V): Jag håller med om att en blandad stad är det vi i Vänsterpartiet och majoriteten också efterfrågar. Som Clara Lindblom tidigare nämnde är det bara smart att allmännyttan köper upp projekt, för allmännyttan är ju långsiktiga förvaltare av bostäder. Det är ingenting man gör kortsiktigt för att flippa pengar. Vill man vara långsiktiga ägare av bostäder är det smart.

Anförande nr 160

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (MP): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Det var en motion som var lite av ett kinderägg: tre i ett!

Strategin är implementerad, och det är ju bra. Problemet är ju att även om vi fullt ut, som ni skriver, implementerar strategin Varsam utveckling av småhus- och villaområden står vi oss faktiskt slätt mot entreprenörer som kan sin PBL. Det skulle behövas andra instrument. Går det att tjäna pengar river man och maxar sin byggrätt, och det är det som händer.

Det skulle egentligen behövas tilläggsbestämmelser på befintliga planer. Men då begränsar man äganderätten och utbyggnadsmöjligheterna, byggrätten. Då blir det intrång i äganderätten. Där har vi ett dilemma. Det ska bli intressant att se utfallet i Mark- och miljööverdomstolen när det gäller Svanevit 7. I samband med att fastigheterna friköptes missade staden också att överföra liggande bestämmelser kring hur fastigheterna fick utvecklas, vilket på många håll har resulterat i oklarheter.

Det ni skriver om nya utpekade småhusområden är vi från Miljöpartiet dock mycket tveksamma till mer än i undantagsfall. Här och där – ja. Men annars är Stockholms mark, både stadens eget innehav och andra aktörers, alldeles för värdefull för att användas för småhus även om det är efterfrågat. All bostadsbebyggelse behöver ju heller inte ligga i Stockholms stad. Vi har ett län med 25 kommuner som kanske också kan få utvecklas, och det är där man ofta bygger eller permanentar

Bilaga 2

Yttranden 2024-03-25

sommarstugeområden. Man får väl se det så: Vår mark är faktiskt för värdefull för att göra större småhusområden av.

Digitalisering av handlingar har vi absolut ingenting emot. Det är klart att man ska ha korrekt och komplett underlag inför beslut.

Med detta bifaller vi kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 161

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! Det är beklagligt att se hur Miljöpartiet har dragits i väg i bostadsfrågan under det här styret. Den grönbå majoriteten var ju väldigt noga med att exempelvis bevara naturvärden runt om i Stockholm. Nu har ni redan börjat backa kring Rissneskogen, och det är väldigt många som lokalt noterar det sveket. Jag tänkte ställa en konkret fråga angående Herrängsskogen, eftersom det är ett aktuellt ärende. Kan du med klarhet bara säga att ni kommer att följa det vallöfte som ni så tydligt gav lokalt om att det inte är aktuellt att exploatera på den platsen?

Anförande nr 162

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (MP): Jag hörde någon som sufflerade här: Man ska hålla sig till ämnet.

Man ska inte tro allt som står i medierna. Så är det. Det är svaret.

Anförande nr 163

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Ordförande! Det var jag som sufflerade.

Vi kan väl börja så här, först och främst: Trångboddheten är ett omfattande problem i hela Stockholm och har så varit länge. Vi har ett väldigt ensidigt bestånd med många treor, och vi måste både bygga större bostäder med olika upplåtelseformer och jobba med vårt befintliga bestånd, så som Familjebostäder just nu gör i Rinkeby där små ettor slås ihop och blir femmor och sexor. Vi måste också öka rörligheten.

Jag får inte riktigt ihop argumentationen från Moderaterna. Å ena sidan pratar man om vikten av att bygga villor, småhus och så vidare, å andra sidan ska man inte under några omständigheter röra våra småhusområden. Aidin var inne på detta i sitt tidigare inlägg: De svenska småhusområdena och villabebyggelsen är unikt glesbebyggda. Enfamiljshus på stora tomter utgör 85 procent av våra villaområden. Man hittar inte så glesa småhusområden någon annanstans i världen, utom möjligtvis i Atlanta. Bara 15 procent av våra småhusområden består av mer yteffektiva småhus, till exempel radhus, parhus, kedjehus och småhus på mindre tomter.

Bilaga 2

Yttranden 2024-03-25

Menar man därför allvar med att bygga fler villor och radhus, var ska man då bygga dem någonstans? Är det långt utanför staden där man måste ha nya, kostsamma kollektivtrafikdragningar? Ska vi skapa satellitstäder? Nej, det är det ju inte, så om man på riktigt vill tillföra fler radhus och småhus kanske man faktiskt får titta på småhusbebyggelse i befintliga villaområden.

Jag är för varsam förtätning av småhusområden på ett klokt och bra utformat sätt, för jag tror att det är viktigt att du som bor i småhus också ska ha tillgång till kollektivtrafik och bussar som går mer än bara några gånger om dagen och ha närhet till Ica så att du slipper ta bilen till olika typer av externa köpcenter. Jag tror att man ska förtäta på ett smart sätt med flerfamiljshus, och jag tycker också att man ska titta på hur man just kan skapa fler småhus i småhusområden.

Men det jag också noterar när vi diskuterar detta är att när Dennis Wedin pratar om och använder olika typer av exempel på vad majoriteten gör nämns flera projekt som han själv var med och drev igenom under den förra mandatperioden. Växthusvägen i Hässelby villastad är ett exempel. Det hade vi uppe i Svenska Bostäders styrelse när han var styrelseordförande. Döm om min förvåning några veckor efter valet när jag får ett samtal från en reporter som säger att Dennis inte vill ha Växthusvägen! Men det var ju Dennis som drev igenom Växthusvägen, tänkte jag – vad är detta?

Någonstans måste man vara konsekvent. Marken är en begränsad resurs. Ja, vi ska använda den klokt. Men i en växande stad och trångboddhet måste vi också ibland släppa sargen och våga bygga, även i opposition!

Anförande nr 164

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! Det är ironiskt för oss båda hittills, Clara, att under mandatperioden har bostads- och fastighetsborgarrådet Wedin byggt fler hyresrätter än bostads- och fastighetsborgarrådet Lindblom.

Det är dock värt att poängtera att när projekt förändras måste man ta ställning till det nya läget, och att man är i opposition hindrar inte att man gör just detta. Jag ska vara tydlig med att Vänsterpartiet är ärliga med vad ni vill: Ni vill bygga i villaområden. Att ni vill förvanska villaområden är inte någon nyhet för någon, och många av era väljare vill nog just detta. Övriga partier som inte berättar sin mening i valrörelser ska däremot ställas till svars.

Det finns 140 000 bostäder i olika skeden som väntar just nu och som vi i staden ska ta ställning till enligt gängse metod. Rätt metod är inte att komma ovanifrån och i budgeten säga att nu ska vi bygga i de här villaområdena, för det vill vi ideologiskt. Det är fel.

Bilaga 2

Yttranden 2024-03-25

Anförande nr 165

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Ordförande! Det här med olika bostads- och fastighetsborgarråd är ju lite roligt. Ett bostadsborgarråd hade högkonjunktur och en hög av gamla markanvisningar som din vänsterpartistiska företrädare lämnade efter sig. Jag, däremot, tog över en tom portfölj, och sedan kraschade hela byggmarknaden. Hur kul tror Dennis Wedin att det egentligen är? Det är inte superroligt, men tro mig: Jag vänder på varje sten tillsammans med den här majoriteten för att komma fram till byggstarter. Bostadsbristen är akut, och gör vi ingenting kommer sysselsättningen i byggbranschen att gå ned och kompetens lämna den.

När det gäller det här med att förvanska villaområden har ingenting ändrats i sak i projektet Växthusvägen. Dennis Wedin initierade det i Svenska Bostäder. Återigen, om du, Dennis, menar allvar med att bygga fler radhus, villor och parhus och sådant som du säger att alla vill ha måste du också se att potentialen att göra det är via mindre glesa småhusområden. Var hade du annars tänkt bygga dem – på Gärdet?

Bilaga 2

Yttranden 2024-03-25

§ 22 Motion om försäljning av Stockholmsmässan

Anförande nr 166

Borgarrådet F j e l l n e r (M): Det må stå Dennis Wedin på den här motionen, men det är faktiskt en av de första texter som jag författade när jag kom in i det här huset. Jag har dock ingen yrkanderätt här i församlingen, men Dennis delade som tur var min åsikt i sakförhållandet.

Bland det första jag slogs av när jag kom in var att vi behöver fundera mer på hur och var vi kan bygga för att lösa problem och inte skapa motsättningar, vilket delar av den tidigare debatten också speglar. Då menar jag att Stockholmsmässan och den mark som finns där var ett utmärkt sådant exempel. Ingen här inne tror jag på fullaste allvar menar att det är någon form av kärnverksamhet att driva en kommunal mässa. Det är dessutom en verksamhet som har gått med väldigt stora underskott under lång tid och som kostar stockholmarna och skattebetalarna väldigt mycket pengar. Därför författade jag den här texten och förslaget i motionen.

Nu är frågan lite överspelad, kan man säga. Så sent som i dag på koncernstyrelsens sammanträde i Stockholms Stadshus AB diskuterade vi just detta och fick en uppdatering om planerna och arbetet med försäljningen. Jag är väldigt glad över att majoriteten har gjort det som är intentionen med motionen, måhända efter vissa interna konvulsioner, men jag är glad över att vi är där vi är.

Därför ska jag inte stå här och gnälla. Men jag skulle kunna önska två saker. Det ena är någonting som jag tycker har saknats i det stadsutvecklingsarbete som finns och som tas upp i min andra att-sats, och det är att fokusera mycket på vad stockholmarna och de som bor i området skulle vilja ha för typ av stadsutveckling på den platsen innan vi går vidare så att vi går in och bygger för stockholmarna snarare än att bygga för statistiken. Det andra jag önskar är att vi i samma veva tar tag i hotellfastigheten som vi äger där. Jag hoppas att ingen här inne tycker att äga hotellfastigheter i Älvsjöområdet behöver vara en kommunal kärnverksamhet, så i samband med försäljningen vore det därför välkommet om vi också tog tillfället i akt och hittade en ny ägare till hotellfastigheten.

Jag får alltså inte yrka bifall till motionen, men jag hoppas att någon av mina kollegor gör det!

Anförande nr 167

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Det är mycket riktigt så som borgarrådet Fjellner säger, nämligen att den här motionen kanske är lite överspelad.

Bilaga 2

Yttranden 2024-03-25

Jag ska ha stor respekt för att det är din första författade motion, och vi gör alla våra nybörjarmisstag. I motionen står det att du vill sälja Mässfastigheter i Stockholm AB, medan det i rubriken står "försäljning av Stockholmsmässan". Det här kan förvirra lite för alla er som har läst motionen, så därför vill jag bara förtydliga att vi i Mässfastigheter hanterar tomträtten. Driften hanteras av Stockholmsmässan, och det är det som nu är ute till försäljning. Det pågår ett försäljningsarbete.

Staden kommer fortsatt att äga marken. Staden kommer att stadsutveckla på området, och då kommer frågan om hotellfastigheten upp. Då är det så att det är mycket enklare att ta ett helhetsgrepp när man äger allting på marken. Med det sagt är det inte samma sak som att vi aldrig kommer att sälja mark i det här stadsutvecklingsprojektet långsiktigt. Men när man planerar för marken är det enklare att man fortsatt äger även hotellet, som naturligtvis drivs av en hotellentreprenör. Stockholms stad driver alltså inte någon form av hotellverksamhet, så ni kan vara lugna även på den punkten.

När det handlar om stadsutvecklingsområdet är boende och alla stockholmare inne i planprocesserna och får ha åsikter när vi är ute på samråd. Som boende i Älvsjö ser jag naturligtvis själv fram emot att vara med och delta på många olika sätt. Det är också väldigt kul att vi nu kan stadsutveckla det här området både till bostäder, till de fantastiskt värdefulla arbetsplatser som vi behöver söder om staden och även till ett idrottsnav. Vi har ju en stor klubb som är aktiv i området i dag, och vi hoppas naturligtvis på att fylla på med mer sporter i området.

Med detta vill jag dels yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut, dels på uppdrag av Christofer Fjellner yrka bifall till hans förslag till beslut.

Anförande nr 168

S v a n t e L i n u s s o n (C): Ordförande! Älvsjö står inför en historisk stadsomvandling. Här har vi ambitioner. Vi kan ge Stockholm ett stort och välbehövligt tillskott av bostäder, idrottsytor, arbetsplatser och rekreation. Centerpartiet delar motionärens uppfattning att Stockholmsmässans fastigheter i dag upptar en stor och strategisk yta mitt i Älvsjö. Här kommer pendeltåg, tunnelbana, bussar och så vidare att mötas i framtiden, och vi behöver förutsättningslöst fråga oss hur den här ytan kommer bäst till användning. Vi måste lyfta blicken och ta ett helhetsgrepp om Älvsjö: Hur binder vi ihop de äldre delarna av stadsdelen med de framtida? Går det att bygga bort den barriär som stambanan utgör genom en överdäckning?

Centerpartiet menar att en levande blandstad i området bara kan skapas med högre ambitioner och större visioner. Jag vill påminna om det fotbollskluster som vi i Centerpartiet har föreslagit på Sjöängen med sex fullstora planer. Det här är en sällan återkommande möjlighet i Stockholm att verkligen skaffa och skapa en riktigt stor idrottsanläggning som kommer alla stockholmare till godo.

Bilaga 2

Yttranden 2024-03-25

Bifall till Centerpartiets reservation i kommunstyrelsen!

Bilaga 2

Yttranden 2024-03-25

§ 23 Motion om en pappersfri nämndorganisation

Anförande nr 169

G a b r i e l K r o o n (SD): Innan jag klev in i den här församlingen satt jag i Region Stockholm och även i regionstyrelsen. Där hade vi ett väldigt effektivt arbete med digitala handlingar. Framför allt i regionstyrelsen var vi i regel helt och hållet digitaliserade. I vissa undantagsfall vid sena inskick av handlingar hade vi det i pappersform; annars var det alltid digitalt. Detta var någonting som alla partier stod bakom.

Jag blev därför väldigt förvånad när jag klev in i den här salen och även i kommunstyrelsen och noterade att i stort sett alla, eller i alla fall en hel del, handlingar trycktes upp till varje möte. Året var 2022, och vi hade haft digitaliseringen och it-kompetensen ett bra tag i vår kommun, men ändå arbetade vi ganska tungt pappersbaserat. Det här tycker jag att man måste överväga och effektivisera, inte bara på grund av papperskonsumtionen utan även och inte minst av den anledningen att vi har anställda som lägger tid på att trycka upp papper av olika sorter, särskilt i kommunstyrelsen.

Jag har därefter noterat att de här problemen förekommer i olika grad runt om i staden, men jag tror att kommunstyrelsen är absolut värst. Stadsdelsnämnderna är ett separat fall om nu majoriteten kommer att bemöta den frågan – när vi har öppna möten måste vi självklart även ha fysiska handlingar. Det är ju en fråga om att alla medborgare ska kunna ta del av handlingarna. Jag ser dock en stor förbättringspotential i kommunstyrelsen och även i andra nämnder med slutna möten. Vi bör ha en tydlig riktlinje om att som regel vara helt och hållet digitala i vår pappershantering.

Det är också detta motionen föreslår, och jag tycker tyvärr inte att man bemöter argumenten tillräckligt. Jag tycker inte att man i tillräcklig utsträckning ger ett inriktande uppdrag till bland annat kommunstyrelsen att som regel vara helt och hållet digitaliserade, utan man står mer eller mindre fast vid dagens policy som innebär att det finns en väldigt stor frihet för nämnder med slutna möten att trycka upp och arbeta med pappershandlingar.

Detta tycker inte jag är förenligt med en effektiv kommunorganisation, och därför vill jag yrka bifall till Sverigedemokraternas reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 170

A n d e r s G ö r a n s s o n (S): Jag har haft olika förtroendeuppdrag sedan 2009, och det är en dramatisk förändring som vi har genomgått när det gäller att digitalisera.

Bilaga 2

Yttranden 2024-03-25

Vi hade ett valärende här i början av kommunfullmäktige där namnet på en av ersättarna till Södermalms stadsdelsnämnd var felstavat. Det tydliggjorde ganska bra varför papper är bra ibland.

Jag sitter själv inte i kommunstyrelsen, men Gabriel Kroon nämnde just kommunstyrelsen tre eller fyra gånger och att detta är ett kommunstyrelseproblem. Jag tänker att vi där måste förlita oss på att man får lösa det i kommunstyrelsen.

Jag blir också lite förvånad, för jag tycker att det finns en väldigt tydlig inriktning. Jag sitter som sagt i exploateringsnämnden, i stadsdelsnämnden för Södermalm och i kommunfullmäktige, och jag uppfattar inte att vi har en sjö med papper. Sedan måste man alltid arbeta för att bli mer effektiv, men det tror jag att tjänstemän och förtroendevalda redan gör.

Anförande nr 171

G a b r i e l K r o o n (SD): Jag tog upp den här frågan eftersom det är en fråga av principiell karaktär som jag tycker måste lyftas upp i kommunfullmäktige till allmänhetens förståelse. Vi har ineffektiva arbetssätt som ofta upprätthålls på grund av gamla traditioner, och även om jag såklart ofta är en förespråkare av traditioner måste de alltid omprövas. Är de inte effektiva och ändamålsenliga måste de skrotas.

Kommunstyrelsen var bara ett konkret exempel där jag tycker att vi i regel har alldeles för mycket pappershandlingar enbart på grund av tradition. Det finns andra exempel, som Stockholm Parkering, som titt som tätt fortfarande skickar ut handlingar i pappersform. Det här förekommer alltså på olika platser i verksamheten.

Ta därför ett helhetsgrepp i kommunfullmäktige om frågan! Det är visserligen en liten fråga, men det är ändå en principiell fråga. Ska vi se till att ha en ekonomi i balans och en effektiv kommunal förvaltning måste vi spara pengar på alla möjliga sätt. Kan vi spara ett hundratal arbetstimmar per år genom att bifalla den här motionen, ja, då handlar det om hundratusentals kronor.

Jag yrkar bifall till motionen.

Bilaga 2

Yttranden 2024-03-25

§ 24 Motion om ett monument över HBTQ-personers kamp och en plats till minne av Barbro Westerholm

Anförande nr 172

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Ordförande! Barbro Westerholm, som var min vice ordförande ända fram till sin död förra året, lämnade ett väldigt stort tomrum i svensk politik och inte minst i det socialliberala landskapet. Vi från Liberalernas sida hade egentligen tänkt att avvakta med något liknande initiativ till dess att det hade gått en tid från begravning och så. Men nu är det här initiativet väckt. Jag har haft kontakt med de anhöriga som tycker att det här är ett mycket bra initiativ, och därför har vi från Liberalerna valt att ställa oss positiva till förslaget även om vi vill framhålla att det förstås är viktigt att inhämta anhörigas tankar under processen om det ska förverkligas.

Vi delar inte riktigt finansborgarrådets uppfattning att ett eventuellt minnesmärke över hbtqi-rörelsen måste gestaltas genom fokus på någon som själv ingår i hbtqi-communityn. I det här fallet handlar det ju inte om Barbro som person utan de frågor som hon drev, vilka har haft en oerhört stor betydelse för hela communityn.

Vi vill också framhålla att Barbro har varit engagerad även i många andra saker. Hon var bland annat en av få riksdagsledamöter som uppmärksammade sällsynta sjukdomar. Det är det inte så många som vet, men hon var ju läkare till professionen och inriktade sig därför på att få till olika reformer för att personer med mycket sällsynta sjukdomar skulle få den specialiserade sjukvård och de livsnödvändiga mediciner som de behöver. Hon var även väldigt passionerad i försvaret av mänskliga rättigheter och asylrätten, så det finns många saker som Barbro kan uppmärksammas för.

Vi är förstås också lite glada över att Moderaterna har lagt det här förslaget, eftersom det ofta är i kamp med just konservativa partier som hon har fått bedriva sina frågor. Med det sagt är det glädjande att i princip alla partier numera tycker att detta är självklara rättigheter i vårt land.

Anförande nr 173

Borgarrådet F j e l l n e r (M): Även den här motionen har jag författat, och jag skulle vilja ge lite bakgrund till detta. Jag skulle nämligen vilja påstå att de homosexuellas kamp för sina rättigheter och sin kärlek kanske är den mest konkreta frihetskampen som pågått i Stockholm och i Sverige under min livstid, och den kampen var nog aldrig mer konkret än den 29 augusti 1979 när ett trettiotal hbtq-aktivister spärrade av trappan till Socialstyrelsen på Linnégatan 87. Där och då steg den nytillträdda generaldirektören Barbro Westerholm ned och samtalade med dem, och mindre än en månad senare presenterade hon beslutet att avskaffa sjukdomsklassificeringen av homosexualitet. Jan Jönsson har en poäng i att det finns mycket mer i Barbros arbete, men på många sätt tror jag att man kan säga att där och då började hon det som till del

Bilaga 2

Yttranden 2024-03-25

blev hennes livsgärning – att just arbeta för hbtq-personers rättigheter och försöka bekämpa deras utsatthet.

Barbro gick, som Jan påpekade, bort för ganska exakt ett år sedan och lämnade ett stort tomrum efter sig; få personer har nog betytt så mycket för hbtq-personers rättigheter som just Barbro Westerholm. Jag går i princip varje dag förbi en liten park mellan Narvavägen och Banérgatan, en liten fickpark där man ser upp till entrén till Socialstyrelsens dåvarande lokaler. Jag tycker att Stockholm, precis som många storstäder i världen, borde ha ett monument över hbtq-personers rättigheter, och jag tycker därför att det vore lämpligt att döpa den parken efter just Barbro Westerholm. Jag har haft långa samtal med Johan, hennes son, om detta, och som Jan påpekar är det någonting som familjen välkomnar.

Jag har förstått att den huvudsakliga invändningen mot detta förslag är att det har gått för kort tid sedan hon gick bort. Jag vill dock påpeka att om det finns en genuin vilja kan man göra detta redan nu, och det har vi gjort tidigare – Benny Fredriksson och Avicii är två exempel. Eftersom vi i grunden är så eniga om själva sakfrågan tycker jag att det vore fint om vi kunde enas i detta och bifalla motionen i stället för att låta det bero. Därför hoppas jag att fullmäktiga kan ställa sig bakom motionen och göra ett monument över hbtq-personers rättigheter på en plats som vi kan uppkalla efter Barbro Westerholm.

Jag yrkar bifall till Dennis Wedins motion!

Anförande nr 174

C l a e s N y b e r g (C): Ordförande! Centerpartiet ser ett stort värde i ett minnesmärke som lyfter fram den rika hbtqi-historia som Stockholm faktiskt har. Det är en historia kantad av livskraft, glädje, familj, vardag och fest men också en kamp mot förtryck, våld, ständigt aktuellt transhat, tvångssteriliseringar, ett rättssystem som tittar bort, stigmatisering och tvångsisoleringar. Det är även en kamp för likhet inför lagen, rätten till våra barn och rätten att skapa det liv vi önskat.

Barbro Westerholm var en av de få som inte själv delade denna breda heterogena grupps rättighetskamp för överlevnad men som ändå visade solidaritet, politiskt mod och handlingskraft att ge många av oss våra rättigheter och friheter att leva när det inte sågs, och fortfarande inte ses, med blida ögon av normsamhället. Inte minst hade Barbro en förmåga att lyssna, inkludera och agera professionellt när andra inte hade erfarenhet, nätverk eller tillgång till makten.

Centerpartiet ställer sig givetvis positivt till att Stockholm äntligen, som andra städer med liknande historia, nu med ett monument kan erkänna att hbtqi-personer och våra liv är en del av vårt förflutna, vårt nu och vår framtid som en öppen stad. Det har tidigare inte visats ett särskilt brett politiskt intresse för att så ska ske i vår huvudstad.

Bilaga 2

Yttranden 2024-03-25

Att dessutom samtidigt ge Barbro det erkännande hon förtjänar utifrån hennes historiskt breda gärning är ett gyllene läge.

Jag ska dock ge majoriteten rätt när det gäller vikten av att lyssna på representanter för den målgrupp det gäller när de pekar på att det givetvis blir märkligt att skapa ett monument över deras kamp för mänskliga rättigheter utan att de blir synliggjorda och få representera sig själva. Detta kan dock snarare inkluderas i inriktningen av det beslut vi ska fatta och i utformningen av uppdraget för monumentet och behöver inte alls stå i motsats till att även hylla Barbros gärning på samma eller anslutande plats. Därför är jag förvånad över att vänstermajoriteten inte tar chansen att lämna ett eget, utvecklat beslutsförslag utan i praktiken bara avslår hela initiativet.

Om Barbros gärning kan visa oss något är det att vi politiker alltid måste vara kreativa och lyhörda när möjligheter till steg framåt mot mer frihet och synliggörande finns, att lyssna och ta andras välvilja för det den faktiskt är och skapa allianser framåt i det liberala maratonlopp som arbetet med mänskliga rättigheter mot värdekonservativa strömningar alltid är.

Centerpartiet yrkar därför bifall till motionen. Jag är övertygad om att de utestående frågorna går att lösa i det slutliga uppdraget till stadens förvaltningar och i den konstnärliga utformningen, där målgruppen förstås kan få vara med och sätta sitt avtryck.

Anförande nr 175

A l m a C a r l s s o n (S): Ordförande! Jag vill börja med att tacka Christofer Fjellner för en stark och viktig motion och även tacka Jan Jönsson för ett väldigt starkt inlägg om en viktig partikamrat.

Motionen tar upp en viktig del av stadens och Sveriges hbtqi-historia, och det är både starkt och på många sätt väldigt lämpligt att göra det genom att lyfta upp Barbro Westerholms gärning. Däremot ser vi att det är viktigt att vara restriktiv kring minnesmärken i stadsmiljön och ser att det är viktigt att undvika att använda en avliden persons namn i ett memorialnamn så kort inpå personens bortgång.

Det finns all anledning att gå vidare med förslaget, men det är också viktigt att låta den här typen av frågor ta sin tid. Med det vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 176

Borgarrådet B o u c h e r (V): Ordförande, fullmäktige och eventuella åhörare! Jag träffade RFSL i torsdags, och då diskuterade vi deras arbete för äldre hbtqi-personer vilket är ett jätteviktigt område att diskutera. De lyfte då även den här motionen med mig i egenskap av kulturborgarråd, och de har också skrivit ett remissyrkande som jag måste erkänna att jag instämmer i. Särskilt när de sa att Göteborg har ett stort

Bilaga 2

Yttranden 2024-03-25

monument över hbtqi-rörelsens kamp känner jag att vi i Stockholm kan väl också ha det.

Man ska kanske också vara medveten om att en skulptur över hbtqi-rörelsens kamp också är en skulptur över en ännu ej avslutad kamp. Personligen förstår jag inte riktigt att vi bara har avslagit alltihop; jag kanske tänker att jag har för mycket makt, men jag tänker att jag ändå kan diskutera det här med konstrådet – som jag ju också har ansvar för – huruvida vi skulle kunna gå fram med en mer generell skulptur om hbtqi-rörelsens kamp. Jag tycker att det är en jättebra idé!

Jag tycker också, faktiskt precis som RFSL, att Barbro Westerholm förtjänar ett monument i egen rätt. Som äldreborgarråd vill jag även gärna uppmärksamma henne för det arbete som hon gjort även på detta område. Hon har som sagt var gjort ganska många olika insatser.

Jag tycker alltså både att hbtqi-rörelsen är förtjänt av en mer generell skulptur och att Barbro Westerholm kanske är mer förtjänt av någonting som den politiker hon var och är. Dessutom är jag, vilket ni kanske inte tror, generellt en ganska konservativ person som tycker att man ska skynda långsamt för det mesta. Det gäller även namngivning som monument, minnesplaketter, statyer och så vidare. Det brukar jag tycka även annars, så även tidigare när jag tycker att vi har gått alldeles för fort fram med saker. Jag tycker alltså att det är en bra idé att låta en viss tid passera innan vi har ett minnesmärke över en person som har avlidit.

Tack för en väldigt bra motion! Med det sagt yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 177

Borgarrådet F j e l l n e r (M): Det här är inte en replik i traditionell bemärkelse, för jag tycker inte riktigt att ämnet förtjänar en debatt på det sättet. Men bara ett förtydligande för den som inte har läst motionen, vilket kanske en eller annan remissinstans inte heller har gjort: Förslaget är alltså att göra ett monument i sig över hbtq-rörelsens kamp för sina rättigheter men att välja en plats som man kan namnge efter Barbro Westerholm. Den här är troligtvis en plats som hon gick förbi varje dag på väg till jobbet, och det tycker jag är någonting fint. Jag försökte också fråga dem som faktiskt var där om de kanske till och med stannade där på vägen dit, för det är liksom det naturliga sättet att ta sig till Socialstyrelsens dåvarande lokaler.

Jag är konservativ i många men inte alla hänseenden, och jag tycker ändå att vi har goda erfarenheter när det gäller Benny Fredrikssons torg eller den skulptur som gjordes efter Avicii. Därför tycker jag att det är lite småaktigt att enbart med hänvisning till det säga att vi inte ska göra det här. Jag tror att det vore bra, och jag tror att vi alla kommer att vara stolta över det.

Bilaga 2

Yttranden 2024-03-25

Anförande nr 178

Borgarrådet B o u c h e r (V): I just den här frågan verkar jag vara mer konservativ än borgarrådet Fjellner.

Jag diskuterade faktiskt också platsen med RFSL, och de tyckte inte heller att det var den bästa platsen utan hade några andra förslag, som jag nu inte kommer ihåg rakt av. Men vi kan absolut återkomma till det. Jag är tillräckligt gammal för att själv komma ihåg när det här hände, och jag kommer också ihåg när det hände andra saker, till exempel på Södermalm, i Kungsträdgården och i deras lokaler på Sveavägen. Det finns alltså lite olika platser som har en ganska stark koppling till den här rörelsen, tänker jag.

Anförande nr 179

C l a e s N y b e r g (C): Tack för ett jättebra första svar! Det var väl kanske det som vi efterlyste lite grann, detta att vi vågar säga att det finns olika sätt att angripa den här frågan och hitta sätt att diskutera utformningen. Det var därför som jag måste säga att vi blev rätt förvånade över svaret i handlingarna, för det var faktiskt inte så inkluderande som du beskrev det nu.

Skulle ni som majoritet, eller åtminstone Vänsterpartiet, vilja komma fram med ett sådant tydligt förslag om att utforma en plats i relation till målgruppen och plocka in hela den historien tror jag att det skulle vara ett utmärkt sätt. Däremot har jag lite svårt att se att man ställer det i direkt motsats till att hylla Barbros gärning i anslutning, eftersom det finns en historisk koppling. Om vi pratar om den plats som föreslås finns det väl inget naturligare än att också lyckas gestalta mötet mellan rörelsen och ett väldigt normativt medicinskt inriktat samhälle som Barbro från en aspekt representerade men också tilläts att vara bryggan bort ifrån.

Det tror jag vore fullt möjligt. Det är väl just det som är kulturpolitik, tänker jag.

Anförande nr 180

Borgarrådet B o u c h e r (V): Om det nu är den platsen som vi tycker är den mest optimala. Det verkar ju finnas lite olika åsikter om det.

Svaret handlar ganska mycket om själva namngivningen av en plats, och där skulle jag vilja påstå att jag kanske är ännu mer konservativ än när det gäller en konstnärligt utformad skulptur som inte är direkt relaterad till en person utan till en rörelse som har funnits ganska länge i Sverige. Det är lite olika ansvarsområden. Namngivning ligger inte under mitt ansvarsområde, men det ligger under mitt ansvarsområde om vi ska ha en konstnärlig utsmyckning någonstans i staden. Det är lite lättare att göra, i synnerhet om man inte direkt gör det utifrån en person utan som ett mer generellt monument över hbtqi. Vi har ju sådana skulpturer bland annat från kvinnorörelsen i staden redan.

Bilaga 2

Yttranden 2024-03-25

Anförande nr 181

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Ordförande! Jag känner en väldigt stor glädje över att tillhöra en politisk församling där debatten handlar om hur vi kan synliggöra framstegen i vårt samhälle när det gäller hbtqi-personers rättigheter och tydligt som stad kan manifesteras att vi står upp för alla människors lika värde, detta i en tid när vi ser att det finns väldigt starka krafter som vill trycka tillbaka mänskliga rättigheter.

Vi ser antidemokratiska och högernationalistiska krafter globalt, i Europa och också här i Sverige, och jag hoppas att vi alltid kommer att vara en politisk församling där debatten handlar om detta: att oppositionen pressar oss i majoriteten om varför vi inte gör mer för att stärka hbtqi-personers rättigheter och situation i vår stad, frågar varför vi inte ännu tydligare tar ställning och att vi faktiskt också kan förenas i dessa värderingar – de värderingar som också Barbro Westerholm stod upp för väldigt tydligt.

Hennes gärning när hon tog bort sjukdomsstämpeln har förstås haft enorm betydelse. Vi har tydligt stått upp för att det inte handlar om en sjukdom utan om att vi är människor, vi är olika, vi har alla rättigheter och vi är alla lika mycket värda.

Vi har haft en bra diskussion här i dag. Vi har uppfattat motionen väldigt tydligt som att de här två delarna hänger ihop. Barbro Westerholm förtjänar all hyllning för det som hon har stått upp för i vårt samhälle och det arv som jag tänker att vi alla behöver förvalta och föra vidare. Men vi behöver också uppmärksamma dem i hbtqi-rörelsen som har gått före oss som i dag kan leva öppet och fritt välja hur vi vill leva våra liv. Även om vi har mycket kvar att göra är vi på en helt annan plats i dag än 1979, och det är också tack vare hbtqi-aktivister som har gått före och vågat stå upp för vilka de är och därmed banat väg för oss andra. För dessa människor känner jag också personligen en oerhört stor tacksamhet.

Tack, Moderaterna, för att ni har väckt den här motionen! Tack också för det samtal och den debatt som vi har haft här i dag! Från majoritetens sida är vi tydliga med att vi sympatiserar med intentionen och det förslag som har lyfts, både när det gäller Barbro Westerholm och förstås också ett monument över hbtqi-personers kamp. Det är en fråga som jag hoppas att vi kommer att återkomma till.